

Kashmiri: Bible for **مٽی**
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

مٽي

عيسىٰ مسيح ابن داؤد ابن ابراهيم سندن نسيب نام-¹

ابراھمس نيش زاؤ اسحاق تہ اسحاقس نيش زاؤ يعقوب تہ يعقوبس نيش زاؤ يہوداہ تہ تمسندِي بائي-²

تہ رامس نيش زاؤ عمينداب، عميندابس⁴ تہ يہودس نيش زاؤ فارص تہ زارح زاؤ تمرس نيش، فارصس نيش زاؤ حصرون تہ حصرونس نيش زاؤ رام-³
نيس زاؤ نحشون، تہ نحشونس نيش زاؤ سلمون-

سلمونس زاؤ بوعرز راحيس نيش، بوعرسس نيش زاؤ عوبيد روتس نيش، تہ عوبيدس نيش زاؤ بيسي-⁵

تہ شليمانس نيش زاؤ راحيعام، تہ راحيعامس⁷ بيسي نيش زاؤ داؤد بادشاہ- تہ داؤدس زاؤ شليمان تس زيہ نيش يوسئ گوڏو اورياہ سنز زنان اس-⁶
نيس زاؤ ابياہ تہ ابيابس نيش زاؤ آساء-

عزبابس نيش زاؤ يوتام، يوتامس نيش زاؤ آخز تہ آخزس نيش⁹ تہ آسابس نيش زاؤ يوسفط، تہ يوسفطس نيش زاؤ يورام، تہ يورامس نيش زاؤ عزرباہ-⁸
حزقياہ-

تہ حزقياہس نيش زاؤ مئسي، مئسيس نيش زاؤ امون تہ امونس نيش زاؤ يوسياہ-¹⁰

تہ گرِفٽار سپدٽہ بائل گزھنہ پٽي زاؤ يکونيابس نيش سيالتي¹² تہ گرِفٽار سپدٽہ بائل گزھنيس تامن منز زائے يوسياہس نيش يکونياہ تہ تسپدي بائي-¹¹
ايل تہ سيالتي ايلس نيش زاؤ زربابل-

تہ زربابلس نيش زاؤ ابيبود، تہ ابيبودس نيش زاؤ الياقيم تہ الياقيمس نيش زاؤ عازور-¹³

تہ اليبودس زاؤ اليعرز تہ اليعرزس نيش زاؤ متان تہ متانس نيش¹⁵ تہ عازورس نيش زاؤ صدوق تہ صدوقس نيش زاؤ اخيم تہ اخيمس نيش زاؤ اليبود-¹⁴
زاؤ يعقوب-

تہ يعقوبس نيش زاؤ يوسف، يہ اوس تس مريم سئد خاندان يس نيش عيسىٰ زاؤ، يميس زن مسيح جھ ونہ يوان-¹⁶

اڊي ساري پُشت ابراھيمس بيٽہ داؤدس تام چہ ژوداہ پُشت، داؤد سئد بيٽہ گرِفٽار سپدٽہ بائل گزھنيس تام چہ ژوداہ پُشت تہ گرِفٽار سپدٽہ بائل
وني سئد عيسىٰ مسيح سئد زبون يتہ کني ز تس پٽي ماج مريمس اس يوسفس ساتي نشانې سپز مٽ تہ¹⁸ گزھنہ بيٽہ چہ ميسحس تام ژوداہ پُشت-
پنڊ يکوٽ سپدٽي برونٽهي اس شو روح القدس سنڊ قدرتي ساتي گوي کهور روزمٽ-

سئ اوس يم کٽي²⁰ اڊي امي سنڊي خاوندن يوسفن بس زن نيك اوس- تہ سئ اوسني تميس بدنام کرن يزھان، يميس موكلاؤنک کورن لوٽي پائهي ارادہ-¹⁹
ؤن سونجائي ز خداوند سئد ملائڪه او اميس خواپس منز تہ وئسس "پہ يوسف داؤد سئد فرزندہ پٽي زانہ مريم يور پانس نيش اننس مہ کهور، تڪيارہ
بس تمسنديس نيڪمس منز جھ سئ جھ روح القدس سئد قدرتي ساتي-

يہ سورې کينہ سٽيڊ ام موحوب ز يہ خداوندن نبي سئد ذريعہ²² تمس زيہ نچو تہ تس تهايز ناؤ عيسىٰ- تڪيارہ سئ ديہ پئيس اُمٽس گئو نيش نجات"²¹
ؤنٽ اوس تہ سپد پورہ ز،

اڊي نينڊر وٽهٽي کور يوسف²⁴ وڃهيو، اکھ آيہ برش سپد گوي کهور- تس زيہ نچو تسئد ناؤ تهاؤن عمانوئيل، يميوک مطلب گو "خدا جھ آس ساتي"²³
تہ يتھ کني تس خداوند سنڊي ملائڪن حکم ديوتئ اوس - تہ پٽي زانہ اني پانس نيش-

تہ توتام گو نہ تمس نيش يوتام تہ تمس نچو زاؤ تہ تس تھوون ناؤ عيسىٰ-²⁵

بيلا عيسىٰ پڙوديس بادشاہ سنڊس زمانس منز يهودياکيس بيٽ لحمس منز زاؤ، تہ وڃهيو کينہ مجوسي آءِ يہ وٽه مشرق بيٽہ يروشلم،¹

"يہودين پند بادشاہ بس بادئ شيد، سئ کٽي جھ؟ تڪيارہ مشرقس منز تمسئد ستارہ وڃهٽہ آءِ اسي تس سجده کرن"²

تہ تيمي پڙوژھ جمع کرتہ قومکين سارني رٽھن تہ عالمن، "مسيح کٽي⁴ يہ نوزتہ کهورې پڙوديس بادشاہ تہ يہ تميس ساتي يروشلمکي ساري لوکھ-³
گزھ پادہ گزھن؟"

تيمو وون تس، يهودياکيس بيٽ لحمس منز تڪيار نيين بنڊ ذريعہ جھ يتھ پائهي ليکھنہ اُمٽ،⁵

پہ بيٽ لحم، يهوديڪ علاقہ، زہ چڪھنير گز تہ يہودا، سنڊو حاکمو منز ساروي کهورې لوڪٽ کينہ-تڪيار زے منز نير اکھ زبونٽہ بس ميايہ امز اسرائيلج
آهہ بيٽہ شوز پڙوديسن لوٽي پائهي مجسوسين ناد تہ تمن نيش کورن معلوم ز سئ ستارہ کر اوس آهہ اُمٽ-⁷ پهلې گي کرن"⁶

تہ تيم سوزن يہ وٽه بيٽ لحم ز، "گزھيو تميس تجس مطلق کريو ٽھيڪ پائهي معلوم تہ بيلا سئ لي وون تہ عو ديڙيو خبر تاڪ نوتہ يم تہ کرس سجدي"⁸
تيم درائے بادشاہ سنز يہ کٽہ نوزتہ؛ وڃهيو، يوس ستارہ تئو مشرقس منز اوس وڃهٽہ، سئ يوڪ تيم بڙوٽہ بڙوٽہ، يوتاني زن سئ ٽھ جاينز کٽہ⁹

ٽھريو، يتہ سئ بچي اوس-

تہ تٽہ گھرس منز وائتہ وڃهٽہ تمو - بچ پٽي ماج مريمس نيش تہ تمس برونٽہ کٽ يتھ کورکھ سجدي- تہ پٽي ڏي¹¹ تيم گ ستارو وڃهٽہ بڙه خوش -¹⁰

گھولتہ کوريس سون، لوبان تہ مَر نزرانہ-

بيلا تيم درائے وڃهيو، خواپس منز وڃهٽہ وون خدا¹³ تہ يپڙوديسس نيش دوبارہ نہ گزھنک ٻدايت خواپس منز رتھ گ تيم بيڪ وٽ پئن مُلڪ واپس-¹²
سئد فرشتن يوسفس، "وتہ بچي تہ اُم سنز موح پٽہ زل مصر تہ يوتام تہ بو وه توتام روزي زہ ٽھي- تڪيارہ يپڙوديسس ژھانڊ اميس بچس تاڪ اميس
مارہ"¹⁴

اڊي سئ وٽہ رات کيوت بچي تہ تمسئد موح پٽہ تہ سئد مصر کن رواٽہ-¹⁴

تہ رُود يپڙوديسس سنڊس مرنس تام يتھي-يوتہ زن تہ پورہ سپدي خداوندن نبي سئد ذريعہ وئمت اوس- ز"مہ اون مصرہ پٽي پئن فرزند واپس"¹⁵
بيلا يپڙوديسس وڃهٽہ ز مجوسيو کور مہ ساتي مزاق تہ کھوتس سخت شرارت، تہ سوزن نفر بيت لحم تہ تمکين تمام علاقن پئدي لڙڪ کرناپن قتل¹⁶

تم وقت سپز شو کٽہ پورہ يوسئ يرمياہ نبي سنڊ¹⁷ يم ڏو ڦري يا اُم کهورې لوڪئي اسي، تيم وقتکي جسا يہ تيمي مجوسين نيش تحقيق کورمت اوس-
ذريعہ وٽي اس آفز،

بيلا¹⁹ رامابس منز او شور بوزي، وڌنگ تہ شديد ماتم دائري پند راحل چھ پٽين شرين ودان تہ دلاسائني قبول کران، تڪيار تيم اسي تہ زندہ"¹⁸

يپڙوديسس مُود، تہ وڃهيو خداوند سئد ملائڪه او مصرس منز يوسفس خواپس منز تہ وئسس،

"وتہ يہ بچي تہ اُم سنز موح پٽہ گزھ مُلڪ اسرائيل، تڪيار يم تجس مارن والي اسي تيم مُودي"²⁰

مگر بيلا بوزن ز ارخلاؤس جھ پئيس ماليس يپڙوديس سنز جا يہ يهوديا يہ منز بادشاہي²² اڊي ووتہ سئ بچي تہ تمسئد موح پٽہ ووت مُلڪ اسرائيل-²¹

کران۔ تے سہ کھوڑ تھور گزنس، تے خاس منز ہدایت حاصل کرتے، دراؤ سہ گلیل کین علاقہ کن
تے ناصرت ناوکس اکس شہرس منز گو بسن۔ تکیاز ۱۰ یینین دزیرے ونہ اوس امت تے سپد پورہ، ز سہ یے ناصری ونہ۔²³

۳¹ یمن دُون منز آؤ یوحنا بیتسم دے وول تے یھودیا کین وُجارتن منز لوگ ۱۰ تبلیغ کرے ز،
"تویہ کریو تکیاز آسمانچ پادشاہی واژ نزدیک"۔²

۳¹ یچھ شوی یمسنز ذکر یسعیاہ نبی سنڈ دزیرے یتھ کنپ سبیز مڑ اُس، "ز وُجارتس منز یے اعلان کرن والی سنڈ آوار، ز خدایہ سنڈ وتھ شہیرنوا!
یے یوحنا اوس وونٹ جتھ ہنڈی یلو لاگتھ۔ تے چمڑو کمریند کمرس گنڈتھ رُوزان۔ تمسنڈ کھین اوس ہالو تے جنگلی ماچھ۔ اُمسنزہ وتھ بناؤ سپرہ۔"³
تم ساٹے درائے بروشلمکی تے تمام یھودیایکی تے بردنکی یے تمیکے اندی پتی ساری لوکھ تے گے تنس نش۔⁵
مگر ییلہ تیمی وُچھ واریا، فریسی تے صدوقی بیتسم خاطرہ پانس یش یوان تے وُنکھ تے پننن گٹھن ہند اقرار نیوک بردن کول منز تنس نش بیتسم۔⁶
ز "ہو سرفہ بچو" تویہ کیمپ وُنو یے وَاکھ غصیہ یشہ ژلہو۔⁸
اوہ کینپ کرہو توبہ مطابق ہند کام۔⁸
تے پننن دلن منز مہ شونجیو ز ابراہیم چھ شون مول تکیاز بو چھسو توبہ ونان ز "خدا" پکے ہمو کٹبو منزہ تے ابراہیم سنڈ خاطرہ اولاد پادے کرتھ۔⁹
تے ونی چھ کلین ہندین مائلن پیٹھ موکڑ تھاپتھ، ادہ یوس کل اصل میوہ دپہ سہ یے ژتھ تے یے نارس منز ژھنہ۔¹⁰
بو چھسو توبہ تویہ خاطرہ آک بیتسم دیوان، مگر یس مہ پتہ یے سہ چھ مبانہ کھوتے طاقتور، بو چھسنہ تمسنڈ کھوربان ٹلنس لائق تے۔ سہ دہبو توبہ۔¹¹
رُوح القدس تے نارہ ساتی بیتسم۔
تیم ساٹے آؤ¹³ تنس چھ اتھس منز شپ تے سہ کرے پننی کھل صاف تے پٹن ککھ کرے کچھن منز جمع مگر کسیر زالا تھ نارس منز یوسنہ ژھیتہ گڑھ۔"¹²
عیسیٰ گلیل پیٹھ بردنکے پتھ کینپ یوحنا یش بیتسم یش۔
مگر یوحنا ہن کورس یے وتھ منع، ز "بو چھس رے یش بیتسم ینک محتاج، تے ژہ آکھ مہ یش؟"¹⁴
تے عیسیٰ "کھوت"¹⁶ عیسیٰ ہن وون تنس درجواب۔ "ونپ سیدن یے تکیاز اسی چھ مٹایس یٹھ ہاپتھ نیکی پورہ کرنپ"۔ اتھ پیٹھ دہوت تمپہ سیدن۔¹⁵
بیتسیم یتھ دستی آہ منز پور۔ تے وُچھو تمسنڈہ خاطرہ گو آسمان یلہ تے تیمی وُچھ خدایہ سنڈ رُوح پانس پیٹھ کوترہ سنڈ شکل منز وسان۔
تے وُچھو آسمان پیٹھ آہ آواز" یے چھ میون ٹوتھ گوبر ییس بو خوش چھس۔"¹⁷

تیم ساٹے نیو رُوحن عیسیٰ جنگلس منز ٹوتھ، رن ابلیس سنڈ دسی آزماوہ یے۔¹
تے زنجہن دُون تے زنجہن رازن فلقہ رُوزتھ آخرس لچے تنس بوچھ۔²

۴¹ تے آزماون والی وُن تنس بروہہ کن یتھ "اگر ژہ خدایہ سنڈ گوٹر چھکھ تے وُن ز یم کنہ بتن رُوج"۔³
پتہ نیو سہ ابلیس تیمی وون درجواب۔ "لیکنہ چھ ز انسان رُوزے صرف رُوج ساتھ زندیہ بلکہ برتھ کتھ ساتی یوس خدانہ سپد اسی نیران چھ۔"⁴
مقدس شہرس منز تے پیکل ہندس کتس پیٹھ استاد، کرتھ وُننس،
اگر ژہ خدایہ سنڈ نیچو چھکھ، "تے پٹن پان ژھن بون داتر تکیاز، لیکنہ چھ ز سہ دیہ جانہ ہاپتھ ملائیکن حکم تے یم ٹلنہ رے پننن اتھن پیٹھ یونہ۔⁶
عیسیٰ ہن وون تمس، یے چھ لیکنہ، ژ مہ آزماون پٹن خدانہ۔"⁷ جانین کھورن کینو ساتی لگے۔"
پتہ نیو سہ ابلیس اکیس تھدس پھازس پیٹھ۔ تے ہایتس دنیاچہ سارے سلطنہ یے تینز شان و شوکت۔⁸
عیسیٰ ہن وون تمس، پیہ شیطاں دُور گڑھ، تکیازہ لیکنہ چھ "ز ژہ کر پنیس¹⁰ تے ووننس زہ" اگر ژہ نمٹھ مہ سجدہ کرکھ تے یے شورے کینہ نمہ بو ژے۔"⁹
خدایس سجدہ تے صرف کر تمسینز عبادت۔"
ییلہ تیمی بوز ز یوحنا چھ گرفتار کرے اُمت تے گو گلیل کن رواہ۔¹² پتہ ژول ابلیس تمس یش، تے وُچھو ملائیکہ آے تے لگی اُمسنز خدمت کرے۔¹¹
یوتھ زن تے سپد پورہ یے یسعیاہ نبی سنڈ دزیرے¹⁴ تے ناصرت تراپتھ گو کفر نوحوم بسنہ یس سمندر بیٹھس زبولون تے نفتالی کس سرحدس پیٹھ چھ۔¹³
ونہ اوس اُمت،

"زبولونک علاقہ تے نفتالی یوک علاقہ!"¹⁵

تمہ وقت پیٹھ لوگ¹⁷ یعنی یم لوکھ انہ گٹھ منز پتھ اسی تمہ وُچھ بوڑ گاش۔ تے یم مویکس مٹکس تے ساتیس منز پتھ اسی تیمن پیٹھ پزلیو گاش۔"¹⁶
تیمی وُچھ گلیلک سمندرہ پتھ کین پکان پکان زہ بائے یعنی شمعون¹⁸ عیسیٰ اعلان کرتھ یے ونہ ز "تویہ کریو تکیاز آسمانچ پادشاہی واژ نزدیک۔"
یمس پطرس چھ وان، یے تمسنڈ بوئے اندریاس، سمندرس منز زال تراوان، تکیاز تیم اسی گاڑے رٹن والی۔
تے وُنکھ، "مہ پتہ پکیو، بو بناوؤ تہی انسان رٹن والی۔"¹⁹
تے برونہ کن نیرتھ وُچھ تیمی یے زہ بائے یعنی زیدی سنڈ نیچے یعقوب تے تمسنڈ بوئے۔ یم پنیس²¹ تمہ ژھون فوراً زال تراوتھ تے درائے اسی پتہ۔²⁰
مالیس زیدی یس ساتی اسی ناہ پیٹھ پننی زال شہیران۔ تے کورنکھ آو،
تے عیسیٰ رُود تمام گلیل منز پھیران تے تہندپن عبادت خانن منز تالیم دیوان پادشاہی ہنڈ خوشخبری پتہ²³ یم گے فوراً ناؤ تے پٹن مول تراوتھ تمس پتہ۔²²
پارے دیوان تے لوکن رُود پرتھ بیمار تے پرتھ کمزوری دُور کران۔
تے تمسنڈ شہرت پھلے یے تمام شورہاس منز تے لُوکو آہی ساری بیمار یم الگ الگ بیمارین تے تکلیفن منز مینلا اسی یے تیم یمن منز بد رُوح اسی تے²⁴
مرگی لد تے فالج لد تنس یش تے تیمی کرے تیم ٹھیک۔
تے گلیل تے دیکھلس تے یروشلم تے یھودیا تے بردن اپار پیٹھ آو تمس پتہ بوڈ ہجوم۔²⁵

5

۵¹ ہجوم وُچھتھ کھوت سہ تھزرس پیٹھ بھوتہ تے بین شاگرد آے تمس بروہہ کن۔¹

تے پننی زبو مژرتھ لوگ یمن یتھ کنی تالیم دیہ،²

مبارک چھ تیم یم دلہ کینپ غریب چھ تکیازہ آسمانچ پادشاہی چھ تینزی۔³

مبارک چھ تیم یم حلیم چھ تکیازہ تیم آسن زمینہندی وارث۔⁵ مبارک چھ تیم یم عمگین چھ تکیازہ تیم لین تسلی۔⁴

مبارک چھ تیم یم یز و تے ہندی بوچھتی تے تربشہ پتی آسن تیم سیدن سیر۔⁶

مبارک چھ تیم یم رحم دل چھ تکیازہ تمن پیٹھ سید رحم۔⁷

مبارک چھ تیم یم صلاح کرناوان چھ تکیازہ تمن یے خدایہ سند فرزند ونہ۔⁹ مبارک چھ تیم یم پاک دل چھ تکیازہ تیم وُچھن خدایس۔⁸

بيلا لوڪه، ميانءَ وج ساني ٿو به لعن طعن ڪرتو۔ تہ ستاوتو¹¹ مبارڪ ڇھو ٽيم يم نيڪي بند وج ساني ستاوتہ آءِ تڪياريہ آسمانچ پادشاہي ڇھ تمنپ پئڙ۔¹⁰
 پريته رنگ نوم مطلق ناحق ونن آئي اسيو ٿي بخت پڙي۔
 ٿي¹³ خوشي مائو تہ سبٿا شادمان سپڏو تڪياريہ آسمانس پيٽھ ڇھ ٿيند اجر ٿوڏ۔ ام موجب ز لوڪو ستاڻي يته ڪني ٽيم ني تي يم توبہ ٿرونہ آسي۔¹²
 ڇھيو زمينڪي ٿون۔ و اگر ٿونس مزہ موڪلہ سہ ڪيم چيزہ ساني سپڏ نمڪين؟ سہ بين ڪوٺي بڪار تہ بيہ دارتھ ڙھنن تہ گڙھ لوڪن ٻندي ساني لئہ مونجہ۔
 تہ ڙونگ زائتھ ڇھنہ يون سہ ڙور تل بلڪ ڇھ يون ڙور پيٽھ تهاوہ۔¹⁵ توبہ ڇھيو ڏناپڪي ٿور، ٿيس شبر پٿاڙس پيٽھ پيٽھ ڇھ شہڪي ڙھايہ ڙوزتھ۔¹⁴
 ام ساني ڇھ گھريڪين سارئي باڙن گاش واتان۔
 ي م سوڇيو¹⁷ يته ڪني چمڪ ٿيند گاش تہ لوڪن برونہ ڪنہ۔ يوتھ زن ٿينزہ نيڪ ڪام وڇھينھ ڪرن ٽيم ٿيندس بيہ سنڌي تعريف ٿيس آسمانس پيٽھ ڇھ۔¹⁶
 ز بو آس تورات يا نبين ٻنڙ ڪناپ منسوخ ڪرنہ، منسوخ ڪرنہ ٿ بلڪ آس ٿو تم مڪمل ڪرنہ۔
 ادہ ٿيس¹⁹ تڪياريہ ٿو ڇھسو توبہ پوز ونان زه يونام تہ آسمان تہ زمين ڏلا تورا تہ نيٺ ڏلا تہ اڪھ فيور يا اڪھ حرف ٻرگڙ تہ، يونام تہ سورٿي ڪينہ آند واڙ۔¹⁸
 اڪھا، ٽيو لکٿيو ڪھوتہ لوڪٿيو حڪمو منزہ کانہ حڪم فترايہ تہ بي چھنايہ لوڪن۔ سہ بيہ آسمانچ پادشاہي منز ساروي ڪھوتہ لوڪٿ ونن مگر يس تمن پيٽھ
 عمل ڪر، تہ تمن ٻنڙ تعليم ديد سہ بيہ آسمانچ پادشاہي منز بوڙ وننہ۔
 توبہ²¹ تڪياريہ ٿو ڇھسو توبہ ونان، ز اگر ٿينز نيڪي، عالمن تہ فريسين ٻنڙ نيڪي ڪھوتہ زيادہ آسي۔ تيل سپڏيو تہ ٿي آسمانچ پادشاہي منز ٻرگڙ تہ داڃل۔²⁰
 ڇھو بوزمت زه ٿو به ٿرونہ اوس وننہ اُمت زقتل گڙھن ڪرن، يس قتل ڪر، سہ آسي عدالتڪيس سزاس لائيڪھ۔¹
 مگر ٿو ڇھسو توبہ يہ ونان ز ٿيس اڪھا پنينس بايس ڙوب ڪر سہ آسي عدالتڪيس سزاس لائيڪھ، ٿيس اڪھا پنينس بايس وننہ ڙه ڇھڪ پاگل، سہ آسي²²
 ادہ اگر ڙه قربان گاپس پيٽھ پئن نياز نيڪھ تہ ٿيہ بيہ ڙه ياد ز²³ صدر عدالتڪيس سزاس لائيڪھ، تہ يس تسه وقوف وننہ سہ آسي نار جنٽڪ سزاوار۔
 چايس بايس ڇھ ڙه ساني ڪنہ ملال داري،
 يونام ڙه پنينس مخالفيس ساني وننہ منز²⁵ ڙه تراو پئن نياز تني قربان گاپس نيش تہ گوڏہ گڙھ تہ ڪر پنينس بايس ساني صلح پتہ ڪر پئن نيازہ پيش۔²⁴
 ڇھڪھ تس ساني ڪر دستي صلح۔ ٿوتھن تہ سپڏ ز مخالف ڪري ڙه مٽسفس حوالہ تہ مٽسفس ڪري ڙه ٿلسپه وائيس حوالہ تہ ڙه يڪھ قادخانس منز
 تهاوہ۔
 "نوم ڇھو بوزمت ز زنا گڙھن ڪڙن۔"²⁷ ٿو ڇھسو ڙه پوز ونان ز يونام تہ ڙه ڙه ڙھ ادا ڪرڪھ توتام گڙھڪي ڙه تترگڙ تہ يله۔²⁶
 ادہ اگر ڙه دجهني اچھي گڏا²⁹ مگر ٿو ڇھسو ڙه يہ ونان ز ٿيس اڪھا کانسيہ زيہ ڪن شپور ٻنڙ نظريہ وچھ تمبي ڪور ٻنڙ دلہ منزي تس ساني زنا۔²⁸
 ڪرناهي تہ يہ ڙھنن ڪڙتھ تہ ڪڏس ڪش، تڪياريہ چانہ خاطرہ ڇھ يہ پتر ز ڙه راوي اڪھ وُستہ خان تہ چون سوري پان گڙھن جنمس۔
 ونپ اگر ڙه دجهن آتھ گڏا ڪرناهي تہ يٺ ڙھنن ڙتھ تہ ڪڏس ڪش تڪياريہ چانہ خاطرہ ڇھ يہ پتر ز چون اڪھ وُستہ خان تہ باقي پان گڙھن جنمس۔³⁰
 يٺ اوس وننہ اُمت ز ٿيس اڪھا پني زانہ تراو تہ تمس ديہ طلاق نام ليڪتھ۔³¹
 مگر ٿو ڇھسو توبہ ونان ز ٿيس اڪھا پني زانہ بدڪاري وراي بيہ ڪڏ وج ڪني تراوہ سہ ڇھ تمس زانہ ڪرناوان۔ تہ ٿيس اڪھا تس ترايہ مڙ ساني خاندن³²
 "يٺ ڇھو توبہ بوزمت توبہ ٿرونہ اوس وننہ اُمت ز اپڙ قسم گڙھن ڪھيون بلڪ ڪريو خدايس ساني پني قسم پورہ۔"³³ ڪڙه سہ ڇھ زنا ڪران۔
 مگر ٿو ڇھسو ڙه يہ ونان ز بلڪل گڙھن قسم ڪھين "تہ آسمانگ" تڪياريہ سہ ڇھ خدايہ سندن تختہ؛³⁴
 "تہ پني سڙڪ" تڪياريہ ڙه پڪڪھن اڪھ مس³⁶ تہ زميڪ "تڪياريہ شو ڇھ تمسڏين ڪھورن ٻنڙ چوڪي" تہ يروشلمڪ "تڪياريہ سہ ڇھ عظيم پادشاہ سندن شبر۔"³⁵
 وال يہ سفيد يا ڪريون ڪرتھ۔
 توبہ ڇھو بوزمت ز وننہ ڇھ اُمت۔ اچھ بند بدلہ اچھ تہ دنڊہ بدلہ³⁸ بلڪ چون ڪلام اُسن "او او با تہ تہ تڪياريہ يام ڪھوتہ زيادہ ڇھ تہ ڇھ بدې ساني۔"³⁷
 ڏند۔¹
 تہ اگر ڪانہ ڙه⁴⁰ مگر ٿو ڇھسو توبہ ونان ز بدې ٻڏ مقابلہ گڙھن ڪڙن۔ بلڪ ٿيس اڪھا ڙه ڏجهن ٿيہ لي چپانہ لايہ ڏويم ٿيہ لب تہ فرئس ڪن۔³⁹
 مقدمہ ڪرتھ ڪرتني بڙھي نيون تہ جوڳ تہ ڪڙس پيش۔
 تہ يس اڪھا ڙه اڪھ ڪوس بيگار نيبي ڙه گڙھ تمس ساني ڙه ڪوس۔⁴¹
 توبہ ڇھو بوزمت ز وننہ ڇھ اُمت "ز پنينس ٻمسابيس ساني تهاو محبت تہ⁴³ يس اڪھا ڙه منگي تمس ڊه تہ يس قرض منگي تمس نش م پھر ٿيہ۔"⁴²
 پنينس ڏشمٽس ساني دشمني۔¹
 مگر ٿو ڇھسو توبہ يہ ونان ز پنينس ڏشمٽس ساني تهايو محبت تہ پنين ستاؤن والين بند خاطرہ ڪرئو دُعا،⁴⁴
 يوتھ زن ٿي پنينس بيہ سنڌي ٿيس آسمانس پيٽھ ڇھ اولاد مانئہ، تڪياريہ سہ ڇھ پئن آفتاب بدن تہ نيڪن ڏونوي پيٽھ چمڪاوان، تہ پڙي زيارس تہ آڙ۔⁴⁵
 تڪياريہ اگر ٿي پنين محبت تهاون والين ساني يوت محبت تهايو تہ ٿيند خاطرہ ڪيا اجر ڇھ؟ ڪيا ڙر رئن والي تہ⁴⁶ يارس ڏونوي پيٽھ ڇھ ڙود تراوان۔
 چھنا يي ڪران؟
 اگر ٿي صرف پنينه باين سلام ڪريو تہ ڪيا زيادہ ڇھو ڪران؟ ڪيا غار قومڪي لڪھ تہ چھنا يته ڪني ڪران؟⁴⁷
 ادہ ٿي بنيو ڪامل يته ڪني ٿيند آسماني تب ڪامل ڇھ۔⁴⁸

6

خبردار! پني نيڪ ڪامہ ڪرئو لوڪن ٿرونہ ڪنہ ٻاوپ خاطرہ يہ ڪرن ساني مليو تہ توبہ ڪانہ اجر ٿيندس بيس نش ٿيس آسمانس پيٽھ ڇھ۔¹
 ادہ يله توپي خارات ڪرئو پانس ٿرونہ ڪنہ مہ وائناو ٻيگل يته ڪني رباڪار عبادت خانن تہ کوچن منز ڪران ڇھ۔ يوتھ زن لڪھ تھيڪن ٿيند، بو ڇھسو²
 بلڪ يله تهي خارات ڪريو اگر ڙه پني ڏجهن انھ خارات ڊڪھ تہ چايس ڪھورس انھس گڙھ تہ لگني³ توبہ پوز ونان ز تمو لوب پئن اجر۔
 يله نوي دُعا، ڪريو تہ رباڪارن يوتھ زن چون خارات روز پوڻيد۔ انھ صورتس منز ديبي ڙه بدل چون آسماني بب ٿيس پوڻيدگي منز وچھان ڇھ۔⁴
 بندي پاڻهي مہ بنبو، تڪياريہ ٽيم ڇھ عبادت خانن منز تہ بازن ٻندن موڙن پيٽھ اِستادہ ڙوزتھ دُعا ڪڙن پسنند ڪران، يوتھ تين لوڪھ وڇھن، بو ڇھسو توبہ
 پوز ونان ز تمو لوب پئن اجر۔
 بلڪ يله ڙه دُعا ڪرڪھ تہ گڙھ پنينس ڪٽھس منز تہ دروازه بند ڪرتھ ڪر دُعا پنينس آسماني بيس ٿيس پوڻيدگي منز ڇھ۔ انھ صورتس منز ديبي ڙه⁶
 بدل چون آسماني بب ٿيس پوڻيدگي منز وچھان ڇھ۔
 ادہ توپي مہ بنبو تين پي، تڪياريہ⁸ دُعا ڪرئو وڙه مہ ڪريو غار قومڪين لوڪن ٻندي پاڻهي بڪ بڪ تڪياريہ ٽيم ڇھ دپان ز ساڙ واريه وننہ ساني بوز سہ شون۔⁷
 ٿيند آسماني بب ڇھ ٿيند منگنہ ٿرونهي زانان ز ٿي ڪمن ڪمن چيزن بندي محتاج ڇھبو۔
 ادہ ڪريو توپي يته پاڻهي دُعا" ڪ ساڙ بيہ ڙه ٿيس آسمانس پيٽھ ڇھڪھ، چون ناؤ بين پاک مانئہ"۔⁹
 اسہ ڪر از ڏو ڊش ٻنڙ روٿ عطا۔¹¹ چائي پادشاہي بين، چائي مرضي يته ڪني آسمانس پيٽھ پورہ ڇھ سپدان، زمين پيٽھ تہ سپڏن۔¹⁰

١٢ ٽي پنه ڪني آس پنين قصور وارن معاف ڪورڙهه ٿي ڪر ساني قصور آس معاف۔
 ام موجب ز اگر ٿه لوڪن هندي قصور¹⁴ بيه ترابينه آس آزمائيند منزه۔ بلڪ بجائيه برائي نيشه، تڪياڙ پادشاهي تي قدرت تي جلال ڄهه هميشه ڄوئي، آمين۔¹³
 معاف ڪرڪه۔ ٽي ڄون آسماني ب ٽي ڪري ٿه معاف۔
 ١٥ يله ٿه روزه تهاوڪه ٽي رياه ڪارن هندي پانهي مه بناو پنيي شڪل¹⁶ و اگر ٿه لوڪن هندي قصور معاف ڪرڪهنه ٽي ڄون آسماني ب ٽي ڪرين ٿه معاف۔
 اُدامس، تڪياڙ ٽي ڄهه پئن ٿه الؤنت تراوان، تاڪ لوڪه وٽن يم ڄهه روزه دار، بو ڄهسو توبه پوز ونان ز تمو لؤب پئن اجر۔
 ١٧ بلڪ يله ٿه روزه تهاوڪه ٽي پينس ڪلس منته تيل بيه ڄهل ٿهه۔
 ١٨ پنڌ¹⁹ تاڪ لڪه نه ڪيننه بلڪ گزيه ٿه آسماني ب روزه دار مائنه۔ انه صورتس منزه ديبه ٿه اجر ڄون آسماني ب ٽي پونشيدگي منزه وڄهان ڄهه۔
 خاطر مه ڪر يته زمين پيٿه مال جمع۔ يه ڪيمي تي رنگاره انه خراب ڄهه ڪران۔ تي يه ٿه زور نقاب ڍته زور ڄهه نيوان۔
 بلڪه ڪر پنڌ خاطر آسمانس پيٿه مال جمع، ٿه ٿو ڄهه ڪيمي تي ڄهه رنگاره خراب ڪران۔ بيه ٿه ڄهه ٿه زور نقاب ڍته زور نيوان۔²⁰
 بندڪ ٿونگ ڄهه اڄهي، اڀه اگر چاني اڄهه ٿهڪ آس تي ڄون سُوري بدن آس روشن۔²² تڪياڙهه يه ڄون مال ڄهه ٿه روز ڄون ڍل تي۔²¹
 اگر چاني اڄهه گاشه روزه آس چون سُوري بدن آس تاريڪ۔ وني اگر سُ گاش ٿه منزه ڄهه اڀه گوٺ سپڌ تي اڀه گڏ ڪاڙاهه بڙ آس!²³
 ڪانه نفر پڪي ٿون مالڪن بنز خدمت ڪرته۔ تڪياڙ يا تهاپاڪيس ساني محبت تي بيڪس ساني دشمني۔ يا اڪس ساني روزه رلته تي بيڪس زانن ناچيز تويه²⁴
 اُم موجب ڄهسو بو توبه ونان، پنڌ زوچ فڪر مه ڪريو زاسي ڪيا ڪهيمو يا ڪيا ڄيمو۔ بيه پنڌ²⁵ پڪيو نه خداس تي دولتچ دونوني بنز خدمت ڪيننه ڪرته۔
 پانچ ز ڪيا لاگو۔ ڪيا ٿو ڄهنا ڪهين ڪهوت تي پان پلوو ڪهوت اصل ڪيننه؟
 آسماني جانور وڄهيو ٿه ڄهه ووان تي لونان تي ٽي ڄهه ڪڇهين منزه سُوميراوان، مگر تويه ڄهه ٿه من آسماني ب ڪهياوان۔ ڪيا ٿي ڄهونا ٿينده ڪهوت؟²⁶
 توه منزه ڪس ڄهه سُ ٿه فڪر ڪرته پنڌ وانسيه اڪه گز بڙاينته پڪي؟²⁷ زياڀه قدر تهاوان؟
 ٽي پلوو خاطر ڪياڙهه ڄهه فڪر ڪران جنگلي سُوسن کلي وڄهيو غوره سان ز تم ڪته ڪني ڄهه بڙان، تم تي ڄهه محنت ڪران تي ڄهه ڪنان۔²⁸
 اڀه يله خدائے مادانڪيس گهاسس³⁰ ٿوت ڄهسو بو توبه ونان، ز سلیمان تي اوسنه پنڌ سارے شان و شوڪت ڪيني يمو ڪليو منزه ڪانس بهندي پي پلو لاگان۔²⁹
 سُوس از ڄهه پگا، بيه گز زالنن۔ يتهي پلو ڄهه لاگان۔ تي پيو ڪم ايمانن واليو، تويه ڪياڙ لاکيو نه؟
 تڪياڙهه يمن چيزن بنديس تلاشس منزه ڄهه غار قوم روزان، تي ٿيند³² اوڻ ڪيني مه ونيو فڪرمند سپڌته ٽي ز، اُسي ڪيا ڪهيمو؟ يا ڪيا لاکو؟³¹
 آسماني ب ڄهه زانان تي ٽي ڄهه يمن سارني چيزن هندي محتاج۔
 بلڪه ڪريو ٿي گوڏه تيمه سبز پادشاهي تي يم ساري چيز ميلنو توه۔³³
 اڀه پگيچ فڪر مه ڪريو۔ تڪياڙهه پگيچ ڏوه ڪريه پنيي فڪر پلنه اُزريه خاطر، ڄهه اُزبوڪ ڏکه سينهه۔³⁴

7 غابته مه ڪريو، ٿوتنه زن ٿيند غابته تي بيه ڪرني۔¹
 ٿه ڪياڙ ڄهڪه³ تڪياڙهه بيه ڪني ٿي غابته ڪران ڄهوتيه ڪني بيه ٿيند تي غابته ڪرني تي بم ميڙه ساني ٿي مينان ڄهوتيه ساني بيهو ٿي تي مينن۔²
 وڄهان پينس باي سنڌ اڄهه بند ڪيئر تي پنڌ اڄهه بند ڪيئر ڄهڪهنه وڄهان؟
 تي بيله جاڙاڄهه منزه ڄهه ڪيئر تي ٿه ڪنهن ڪني پڪهه پينس بايس ونته، ولي جاڙاڄهه منزه ڪڏه بو ڪيئر؟⁴
 پاڪ چيز مه ڏيو بونين تي پئن موخي مه پيو رباڪارا گوڏه ڪڏنا پنڌ اڄهه منزه ڪيئر۔ پيا پڪهه ٿه پينس باي سنڌ اڄهه منزه ڪيئر اصلي پانهي وڄهته تي ڪڏهن۔⁵
 منگيو تي توه پيو، ڏيه زهانڏيو تي اُبي، ٿهڪ ٿهڪ ڪريو تي درواز تي ٿيند⁷ ترايو سُورن بروڀه ڪه، ٿوتنه يم انه لته منڇ ڪرن تي پوت فيرته ليه وٽو توبه۔
 موڪه مُزراوڻ۔
 تڪياڙ سُ اڪها منگان ڄهه، تس ڄهه ميلان۔ سُ زهانڙان ڄهه سُ ڄهه لپان، تي سُ ٿهڪ ٿهڪ ڄهه ڪران تيمسپڌه خاطر ڄهه بوان درواز مُزراوڻ۔⁸
 توه منزه ڪس ڄهه سُ نفر ز اگر تيمس پئن نيڄيو ٿوٺ منگه تي سُ ديه تيمس ڪني؟⁹
 اڀه يله ٿي بد آسپته پنين سُرين اصلي چيز ڏني زانان ڄهوتيه ٿيند ب ٿي آسمانس پيٿه ڄهه ڪياڙ ديبه پنين¹¹ يا اگر گاڏ منگس تي سُرف دتس؟¹⁰
 منگن والين اصلي چيز؟
 تنگ درواز ڪيني سپڌيو¹³ اڀه يه ٿي بڙهان ڄهيو ز لوڪه گزهن توه ساني ڪرني تي تي ڪريو ٿي تي تمن ساني۔ تڪياڙ توراڻچ تي نيين بنز ڄهه يه تاليم۔¹²
 داڄل۔ تڪياڙهه سُ درواز ڄهه ڪهول تي سُوتوه ڄهه ٿه يوسه پلاڪتس ڪن ڄهه واتناوان تي تيم ڪيني ڄهه داڄل سپڌن وائي واريه۔
 اڀرپاڙي نيين نيش روزيو¹⁵ تڪياڙهه سُ درواز ڄهه تنگ بيه ڄهه سُ وٽه لوڪٽ بوسه زندگي ڪن ڄهه واتناوان تي تنه حاصل ڪرن والي ڄهه واريه ڪم۔¹⁴
 خبردار! يم توه نيش تيرن بڙه شڪل منزه ڄهه بوان، مگر اندري ڪيني ڄهه يم زيل راهه بونين هندي پانهي۔
 ٿيندو ڪامبو ساني پرزه نايه وُوڪه ٿي يم، ڪيا ڪنڌين ڄهه دڄهه وسان يا مڙر ڪنڌين ڄهه انجبر وسان؟¹⁶
 اصل ڪل پڪي خراب ميو ڍته۔ نيهڪ خراب ڪل اصل ميو¹⁸ يته ڪني ڄهه برته ڪانه جان ڪل جان ميو ڍوان تي خراب ڪل ڄهه خراب ميو ڍوان۔¹⁷
 ڍته۔
 سُ ڪل نه اصل ميو ڍيه سُو يه ٿه نارس منزه تراوڻ۔¹⁹
 يم مهه خداوند! ه خداوند ونان ڄهه۔ يم منزه گز ه نه برته ڪانه آسمانچ پادشاهي منزه داڄل²¹ يته ڪنبرزه نايه وُوڪه توبه يم ٿيندو ڪامبو ساني۔²⁰
 ڪنڌ، مگر يم گزهن يم ميانس آسماني بيه سنڌ مرضي پيٿه پڪن۔
 تم ڏوه ونن واريه مهه خداوند! ه خداوند ڪيا آس ڪرناهه چاڙه نايه ساني نبوت، تي چاڙه نايه بدروح، تي چاڙه نايه ساني اُينا واريه²²
 معجزه؟¹
 اڀه سُ اڪهاه ميانيم ڪنهن بُوزان ڄهه تي يمن پيٿه عمل²⁴ تم ساڻه وڙه ٿو تيم صاف پانهي ز مهاسن ٿويه ساني زاننه وقفيت اے بدڪارو ٿوليو نيش!²³
 ڄهه ڪران سُ ڄهه تس عفلمند نفره سنڌي پانهي بمي پئن گهره ڪه پيٿه بئوٽ ڄهه۔
 تي سُ اڪهاه ميانيم ڪنهن²⁶ تي رُوڊ پيو تي آب ڪهوت تي طوفان او تي تنه گهرس او ڄهه او مگر سُ پئوڻه وسي، تڪياڙ تيمچ بنباد اُس ڪه پيٿه تراوڻ آمر۔²⁵
 بُوزان ڄهه تي يمن پيٿه ڄهنه عمل ڪران۔ سُ ڄهه تس بيوقوف نفره سنڌي پانهي بمي پئن گهره سيڪه پيٿه بئوٽ ڄهه۔
 يله عيسلبن يم ڪنهن موڪلايه وٽه تي سُڀد يته²⁸ تي رُوڊ پيو تي آب ڪهوت تي طوفان او تي تنه گهرس ووت نقصان تي سُ پيوڻه وسي، تي سُڀد بلڪل ختم۔²⁷
 ڪني ز ڄوم گو تيمسپڌه تاليم ساني حاران،
 تڪياڙهه سُ اوسن ٿيندين عالمن هندي پانهي تاليم ڍوان بلڪ اوس اختيار تهاون وائي سپڌي پانهي تاليم ڍوان۔²⁹

تہ وچھو: اکی مینڊی لدن کوڑس بُروہ کن یتھ سجده تہ وُننس ے بیله سُہ پیاڑ بیٹھہ ووتھ تہ واریا ہجوم سُہد تس پتہ پتہ۔
 خداوند اگر تہ یڑکھ مہیکھ تہ پاک صاف کرتہ۔"²
 عیسیٰ ہن وون تمس۔⁴ تیمی نیو آتھ تس کُن تہ قش دتھ وُننس، ز بُو چھس یڑھان زہ سُہد پاک صاف سُہ گو تمہ ساتہ مینڊی نیش پاک صاف۔
 بیله سُہ خبردار! پتہ کانسہ ونکھ، بلکہ گڑھ تہ پٹن پان ہا کانسہ۔ تہ یس نیازہ مونسہن چھ مقرر کوڑمت سُہ دہ تس یوتھ، زن تہند خاطرہ گواہی روز۔"
 کفرنومس منز داخل سُہد تہ اکھ ضویدار آو تس نیش تہ زارہ پار کرتہ، ووننس
 "ے خداوند، میون خادِم چھ فالج ساتہ گھرہ بیٹھ، تہ واریا، تکلیفس منز چھ۔"⁶
 ضویدارن وونس درجواب، ے خداوند، بُو چھس تہ اتھ لائکھ ز تہ یکھ میون گھرہ، بلکہ وُن زہ صرف زیہ تیمی ووننس، "بُو ہم تہ سُہ کرن بُو ٹھیک۔"⁷
 ساتہ میون خادِم لہ شفاء۔
 تکیاز بُو چھس بیکیس ماتحت، تہ سیاہ چھ ے ماتحت، بیله اکیس چھس ونان گڑھ؛ تہ سُہ چھ گڑھان۔ تہ بیکیس چھس ونان ولہ! تہ سُہ چھ یوان، تہ
 پنیس نوکرس چھس ونان ے کر، تہ سُہ چھ کران۔"⁹
 تہ بُو چھسو¹¹ عیسیٰ گو ے بُوزتھ، حاران تہ یم تس پتہ پتہ آسہ تمن وُن، بُو چھسو توہ پوز ونان ز ے چھنہ یوتھ ایمان اسرائیلس منز تہ وچھمت۔¹⁰
 توہ ونان ز واریا سپدن مشرق تہ مغرب پیٹھ یتھ ابراہیم، اسحاق تہ یعقوب ساتہ آسمانچہ پادشاہی ہنڈ صیافز منز شریک۔
 مگر پادشاہی ہندی فرزند ین نیئر کنہ انہ گڈ منز تراوہ تہ آسہ وڈن تہ دندن ہنڈ ٹکن۔"¹²
 تہ عیسیٰ ہن وچھ پطرس¹⁴ تہ عیسیٰ ہن وون ضویدارس، گڑھ یتھ کنہ زہ یقین کورتھ چانہ خاطرہ سپدن یتھ کنہ، تہ تمہ ساتہ لوب خادِم شفاء۔¹³
 سُند گھرہ یتھ تمسینڈ ہن اوس تہہ۔
 بیله شام ووت انکھہ واریا لُوکھ یمن منز بدروح اوس تیمی¹⁶ تیمی لُوگ تس اتھ تہ تمس ووتھ تہہ شو وڑھ تھود تہ لچہ تس ہن خدمت کرہ۔¹⁵
 کڑی زیہ ساتہ ویتھ بدروح، تہ ساری بیمار کرنہ ٹھیک۔
 بیله عیسیٰ ہن پانس اُپدی پتہ واریا¹⁸ یوتھ، زن تہ سپد پورہ ے یسعیاہ نی سپدہ ذریعہ ونہ اوس آمت۔" تیمی پڑہ ساتہ کمزوری تہ بیمارہ نجین نکھس۔"¹⁷
 ہجوم وچھ۔ آتہ دیوت تیمی اُپور ترُک حکم۔
 تہ اکی عالمن وون تس بُروہ کن یتھ۔" ے وُستادہ؛ یوت تہ زہ گڑھک بُو پک زہ پتہ پتہ۔"¹⁹
 بیکی چیلن وون تس²¹ عیسیٰ ہن وون تس "بُوڑھ لہن چھ گویہ آسان تہ آسمانہ جانورن عالی۔ مگر ابن آدمس چھنہ کلہ تراونس سبب تہ جائے۔"²⁰
 "ے خداوند مہ ے اجازت ز بو گڑھ تہ کرن گوڈہ پٹن مول دفن۔"
 بیله سُہ ناپہ منز کھوت تہ تیمہ سینڈی چیلہ تہ گ تس ساتہ۔²³ عیسیٰ ہن وون تمس تہ یکھ مہ پتہ پتہ تہ مُوردن ے ہنپن مُوردن دفن کرہ۔"²²
 تہ وچھو سمندرس منز آو تیوتھ بوڑ طوفان ز ناؤہ گ لہرن منز غاب مگر سُہ رُود شینگتہ۔²⁴
 تیمی وون تمس، ے کم ایمان والو، کھوڑان کباز چھو۔ پتہ ووتھ سُہ²⁶ یم آے تہ کوڑکھ سُہوشارہ تہ وونس، ے خداوند، آسہ ہجاؤ، آسہ گڑھو مارہ!"²⁵
 تہ کوڑن واؤس تہ آس روہ تہ سُہد بُوڈ آمن۔
 بیله سُہ اُپور گدریٹو ملکس منز ووت تہ زہ نفر²⁸ تہ لکھ لگی حاران گڑھتھ ونہ، ے کیوتھ ستا نفر چھ۔" ز واو تہ آب ساری چھ آمُسنڈ حکم مانان؟"²⁷
 یمن منز بدروح آسہ آے قبرو مُنہہ نیرتھ سمکھ تس۔ یم آسہ یتھ وُکھ زہ کانہ اوسنہ تیمہ وتپکان پکنہ۔
 ۲ تہ وچھو تمو وون کریکھ دتھ "ے خدایہ سنڈہ فرزندہ آسہ کیا کام زہ ساتہ؟ کیا زہ آکھا، پور امہ موجب ز اسہ تراوکھ بُروٹھہی عذابس
 تیمو نیشہ کینہ دُور اوس سُورن ہنڈ اکھ بوڑ کھول گاسہ کھوان۔"³⁰ منز؟"
 ادہ بدروحو وون تس زارہ بارہ کرتھ "اگر تہ آسہ کڈان چھکھ تہ آسہ سُوز ہن سورہ کھیلس منز۔"³¹
 تہ پہلی زلی³³ تیمی وون یمن گڑھو تیم گ نیرتھ سُورن مُنہ۔ تہ وچھو سُورہ کھول گو ہنہ بیٹھہ ووتھ لایتھ سمندرس منز آتہ ہنہی آس تہ مُوی۔"³²
 تہ شبرس منز گڑھتھ وونکھ سُورہ شبر تہ تہنز حالت تہ ونکھہ یمن منز بدروح آسہ۔
 تہ وچھو سُورہ سبر دراؤ عیسیٰ ہن سمکھتہ، تہ وچھتہ کورس زاریارہ ز سانبو سرحدو نیشہ رُل نیر۔"³⁴

9

پتہ کھوت سُہ ناپہ تور اُپور۔ تہ آو پنیس شبرس منز۔¹
 تہ وچھو، لُکو اُون اکھ فالج لد چار یاپہ بیٹھہ تمس نیش۔ عیسیٰ ہن وون تمسند ایمان وچھتھ فالج لَدس۔ "گو بیا" دل تھاو دُنج "جانہ گناہ گ
 تہ کینڑھو عالمو وون پنیس دلس منز "ے چھ کُفر بکان۔" معاف۔"
 عیسیٰ ہن وون پینڈی خیال زایتھ۔ "بُی کباز چھو پنیس دلس منز غلط خیال آناں؟"⁴
 سہل کیا چھ؟ ے وُن ہا ز جانہ گناہ گ معاف، یا ے ز وتھ تھود تہ پکھ؟"⁵
 مگر امہ موجب زہ بُی زائیو ز ابن آدمس چھ زمیہ پیٹھ گناہ معاف کرُک اختیار، اتہ وون تیمی فالج لَدس" ووتھ پنیہ چار یاپہ لُ تہ گڑھ پٹن
 سُہ ووتھ تہ گو پٹن گھرہ گھرہ۔
 لُکھ کھوڑی ے وچھتھ؛ تہ لگی خدایہ سینڈی تاریف کرہ، ہمی رن انسانن بختس یوتھ اختیار۔⁸
 بیله سُہ گھرہ کھین کھینہ بیوتھ، تہ سپد ے ز واریا گُڑر رٹن¹⁰ عیسیٰ ہن وچھ تہ بروہ کُن پکنہ، متی ناؤک اکھ شخص بُس گزر وانس پیٹھ یتھ اوس۔⁹
 وَاپہ تہ گنہگار آے تہ بیٹھہ عیسیٰ ہن تہ تمسندین شاگردن ساتہ کھین کھینہ۔
 ے بُوزتھ، وون تیمی "صحت مندن چھین¹² فریسو وون نہ وچھتھ تمسندین چیلن" ہنڈ وُستادہ گباز چھ گزر رٹن والین تہ گنہگارن ساتہ کھوان؟"¹¹
 حکیم سنز ضرورت بلکہ چھ بیمارن -
 مگر گڑتھ کرہو بُی امبوک معنی مولوم ز بُوچھسنہ قریانی کینہ بلکہ رحم پسند کران، تکیاز بُوچھسنہ نیک لُکن کینہ بلکہ گنہگارن ناد دینہ آمت۔"¹³
 تمہ ساتہ وون یوحنا سینڈیو چیلو تس نیش یتھ۔ کیا وجہ چھ ز آسہ تہ فریسو چھ اکثر روزہ دار آسان تہ جانہ شاگرد چھنہ روزہ تھاون؟"¹⁴
 عیسیٰ ہن وون تین، کیا سایلر پیکنا توتام ماتم کرتھ یوتام مہرازہ تمن ساتہ چھ؟ مگر سُہ دہ واہ ز مہرازہ ے تین نیش جُدا کرہ، تمہ ساتہ تھاون یم
 تہ تازہ دچھ رس چھنہ پُرانین مشکن منز¹⁷ نو دجہ چھنہ پُرانین پلوس کانہ لاگان۔ تکیازہ شو دجہ لاگتہ ساتہ یتھ تہہ چار تہ سُہ زہنہ زیادہ۔"¹⁶ روزہ۔
 تھاونہ یوان تکیاز مشکن پھٹن تہ دچھ رس ہنہ وستی تہ مشکن سپدن تباہ بلکہ چھ تازہ دچھ رس تین مشکن منز تھاونہ یوان تہ یم دونوے چھ محفوظ
 سُہ اوس تین ہم کتھ وناہی ز وچھو اکھ زیتھ اُو تہ کورنس سجده۔ تہ ووننس میانہ کُور مُوی ونی مگر تہ بکھ تمس پیٹھ تھاو پٹن اتھ تہ رُوزان۔"
 شو گڑھ زندہ۔"¹⁸
 تہ وچھو اکھ زنی ہمس تہو ورُبو پیٹھ خون جاری اوس آے تمس پتہ تہ لوگن تمسندس دامنس آتھ۔²⁰ عیسیٰ ووتھ تہ دراؤ تمس پتہ پتہ پنیہ چیلہ ہنہ۔"¹⁹

تکياڙ شو اُس پينس دلس منز وان ز "اگر تُو صرف تمسندس دامنسي بُوت تِه ائِه لاڳر تِه تُو گڙھ ٿهڪ"۔²¹
 تِه ييله عيسى ز ٿهڙي سُنڊ گهر، آؤ عيسى ٻن وُجه ٻنھ ڪُن تِه وُنسن گوبري بهروسه تهاؤ-چائي ايمان ڪرڪه، ڙه ٿهڪ۔ اڊي شو زني گي تِه سائِه ٿهڪ۔²²
 تِه وڃهن ۽ واين وائي تِه ڄوم سُور ٿان۔
 مگر ييله ڄوم تِه ڪڙي آؤ تِه سُ گواندر تِه ڪرُن تمسندس²⁵ تِه وُونڪه رُوڙيو يوڪن تکياڙ ڪور جهنيه موئڙ بلڪ چه ٿهنگهتھ۔ تيمو لوگ اشن تس پيئھ۔²⁴
 آئھس تھب تِه ڪور وڙھ۔
 ييله عيسى تِه ٿرونه ڪُن دراؤ تِه زهائي آئھ تس پتھ يه آلو دوان زيهه ابن داؤد آس پيئھ ڪر²⁷ تِه امي ڪنھ ٻنڙ شُهرت بهلپي تھ سارشي علاقس منز۔²⁶
 رحم!"
 پتھ ٻنڙنن²⁹ ييله سُ گهر، وُوت تِه يم ائي آئھ تس نيش تِه عيسى ٻن وُون يمن ڪيا تويه ڄهوهه يقين ز تُو پيڪر يه ڪرتھ؟ تيمو وُون تس "آوه خداوند"²⁸
 آچھن ائِه ڏالته وُونن "ٿيند يقين مطابق سپيدن تهنڊ خاطر"،
 پتھ آي تهنڊه اچھي مُڙري تِه عيسى ٻن وُون يمن زور دته خبردار، "ڪانسيه گڙھ تِه بم ڪنھ ٻنڙه لگني"³⁰
 ييله تيم درائے نير تِه وُجهو لڪو اُون اڪھ ڪول تيمس نيش يمس منز بدروح اوس۔³² مگر نيرتھ بهلاؤ تمو تھ سارسي علاقس تمسنن شُهرت۔³¹
 تِه ييله سُ بدروح ڪڏي آؤ تِه ڪول لوگ ڪنھ ڪري تِه لڪو وُون حاران گڙھتھ، اسرائيلس منز ڄھن زانہ تِه يئھ ڪن وُجهن آمت!"³³
 عيسى رُوڊ سارني شُهرن تِه گامن منز بهيران، تِه تهنڊن عبادت³⁵ مگر فرسيو وُون يها ڄھ بدروح بندس ز ٿهڙي سُنڊ مدت سائي بدروح ڪڏان۔³⁴
 خان منز رُوڊ تاليم دوان تِه پادشاهي پُڙه خوشخبري بُند اعلان ڪران۔ تِه پرتھ قسمڪي داڊي تِه پرتھ فسپج ڪمزوري دور ڪران۔
 37. آئي تِه ييله تيمي ڄوم وُجه تِه تيمس آؤ لوڪن پيئھ عار، تکياڙ يم اسي تمن تيرن پندي پاڻهي يمن تِه راجهدري ڄھ تِه خستي حالي منز اسي پيمتي۔³⁶
 وُون تيمي پننين چيلن "فصل ڄھ واريا،" مگر مُزور ڄھ ڪم۔
 امي موڪھ ڪريو فصله ڪس مالڪس زاره پاره زه سُ شوڙ پئن فصل لُوني خاطره مُزور"۔³⁸

10

تِه ٻين پتھ ائي تيمي پيني باه چيل پانس نيش ناد دته تِه تمن بخشن اختيار بدروح ڪڏنڪ۔ تِه پرتھ قسمڪي بيماره تِه پرتھ قسمڪي ڪمزوري ڪرين ڏور۔¹
 رسولن بندي ناؤ ڄھ يم۔ گوڏنيوڪ شمعُون يمس پطرس وان ڄھ، تِه تمسند بُوءِ اندرياس، زبدي سُنڊ نچيو يعقوب تهنڊن بُوءِ بوحنا؛
 فلپس، برٿلماي۔ توما تِه مني گزر رثن وُول؛³
 يم باه سوزي عيسى ٻن تِه يمن وُونن حکم دت عارفومن ڪُن حلفي سُنڊ نچيو يعقوب تِه تدئي شمعُون قناني تِه يهودا اسڪروتي يمي سُ رثوؤ تِه۔⁴
 گڙهي زيوني تِه تِه سامرين بندس ڪوي تِه شبرس منز گڙهدبو تِه داڃل۔
 بلڪه گڙهي زيو اسرائيل قبيله ڪن راتمين تيرن نيش؛⁶
 بيمار ٿهڪ ڪرني، مورد زنيه ڪرني، مينڊي لد پاڪ صاف ڪرني، بدروح ڪڏني مبولو تو،⁸ تِه پڪان پڪان ڪري زيو يه اعلان ز آسمانچ پادشاهي آؤ نزديڪ۔⁷
 مفت، تِه مفت ديڙيو تِه۔
 تِه تهاڙيو سُون پينس ڪمر بندس منز۔ رُوڙي تِه ن پانسپ۔⁹
 ينھ شبرس يا گامس منز داڃل سپيدو۔ مَولوم ڪري زيو ز¹¹ وِٽ بابت نيزوي تِهيلي۔ ڏ زه ڪرني، تِه ڪهوربان لور تکياڙ مزور ڄھ بيند خوراڪ حقدار۔¹⁰
 تِه ڪس ڄھ جان ز يوتام تِه تِه روانه گڙهيو۔ تهنڊه رُوڙي زيو۔
 تِه گهرس منز داڃل گڙهه وڙه ڪري زيو تھه ڏعاه خا۔¹²
 بيه اگر نه ڪانه توه قبول ڪريو، تِه ٿيند ڪنھ بوزي، تِه تيم گهره¹⁴ اگر سُ گهره آس جان تِه ٿيند سلام وائتھ، و اگر نه جان آس ٿيند سلام يُو توه واپس۔¹³
 يا شبره منزه نير نيري وڙه ڏني زيو پننين ڪهورن ٻڙ گرد۔
 وڃهيو، بُو ڄهسو ٿي شوزان،¹⁶ بُو ڄهسو توه پوز وان ز آخرتڪي ڏوه آس تيم شبرڪ نسبت سڏوم تِه عمورا ڪ علائڪ حال زياده برداشس لائيهڪھ۔¹⁵
 گويا تير رامو ٻننن منز اڊي بنزيو شرفن بندي پاڻهي وشيار تِه ڪوترن بندي پاڻهي شيودھ۔
 مگر لکن نيش رُوڙ زيو خبردار، تکياڙ يم ڪرني توه عدلتن حواله تِه پننين عبادت خانن منز دتو توه ڄوب۔¹⁷
 مگر ييله توه توه يم رُٿ ناو، تِه¹⁹ تِه ٿي يُو مياؤ وڃ سائي حاڪمن تِه پادشهن برونيه ڪي حاضري ڪرني، بوتھ زن تهنڊه تِه عار قومن بنده باپتھ بنبو گواه۔¹⁸
 فڪر ڪري زيوي زه، اسي ڪنھ پاڻهي وٽو يا ڪيا ونو، تکياڙ يه ڪنھ وُون آس تھ سائِه يُو توه ونڙ۔
 بوے ڪر بابس قتل بابت حواله، تِه نيچو مائيس تِه اولاد²¹ تکياڙ ڪنھ ڪرن والي آسوي ٿي، بلڪ آس تهنڊس آسماني بي سُنڊ رُوڄ ٿيس توه منز ڪنھ ڪر۔²⁰
 گڙھ پينس مائيس ماڃ خلاف ڪهڙا تِه مارناو تمن۔
 تِه مياؤ ناوه ڪه ذريع تهاون ساري لڪھ توه سائي دشمني۔ مگر ٿيس آخرس نام برداش ڪر سوئي ليه نجات۔²²
 چيل²⁴ مگر ييله توه اڪھ شبر ستاڻو تِه بيڪس شبرس زليو، تکياڙ بُو ڄهسو توه پوز وان ز ٿي فيريون اسرائيلڪن سا لمن شبرن منز ز ابن آدم بي۔²³
 ڄهني پينس وستادس ڪهوت تهود آسان تِه ڏ نوڪر پينس مالڪس ڪهوت۔
 چيل سُنڊ خاطر ڄھ يه ڪافي ز پينس وستادس پيو آس۔ تِه نوڪر سُنڊ خاطر يه پينس مالڪس سُنڊ پاڻهي ييله گهرڪس مالڪس بلعزبول وُون تِه²⁵
 اڊي تمن تِه ڪهوزيو تکياڙ ڪانه جيز آس نه ٿهانڊ دته يوسني ڪهولي يه تِه آس ڪانه ڄهپتھ يوسني زان يه۔²⁶ تمسندين گهره ڪين لوڪن ڪياڙ ونن نه!
 تمن م ڪهوزيو بم²⁸ يه ڪنھ بُو توه آي گڏ ڄهسو وان گانشس منز تِه وُتو تِه يه ڪنھ تهي ڪنن منز بوزان ڄو تمبوڪ اعلان ڪريو پشن پيئھ۔²⁷
 جسمس قتل ڄھ ڪران تِه روحس جهني پڪان قتل ڪرتھ بلڪ ڪهوزيو تس بوس روحس تِه جسمس دونوي جنمس منز تبا، ڪرتھ پڪ۔
 ڪيا سا زه ڙر جهينا آڪس پانسس ڪنھ بوان؟ اماپوز تمو منز پيڪن اڪھ تِه ٿيندس بي سنز مرضي وراے زمين پيئھ وسي پيئھ۔²⁹
 بلڪ تهنڊ ڪلڪي مس وال تِه ڄھ گنڙرتھ۔³⁰
 اڊي بوس اڪها انسانن برونه ڪه ميون اقرار ڪر توه ڪر پينس بيس برونه ڪه بوس آسمانس³² اڊي م ڪهوزيو ٿيند قدر ڄھ واريو ڙيو ڪهوت زيادي۔³¹
 پيئھ ڄھ تمسند اقرار۔
 يه م زائيو ز بُو ڄهس زمين³⁴ مگر بوس اڪها انسانن برونه ڪه ميون انڪار ڪر توه ڪر پينس بيس برونه ڪه بوس آسمانس پيئھ ڄھ تمسند انڪار۔³³
 پيئھ صلح ڪرناو تِه ڪنھ بلڪ ڄهس تلوار ڇلاو نه اُمت۔
 تکياڙ بُو ڄهس اُم مَوجوب اُمت ز انسان ڪرن تمسندس مائيس نيش، تِه ڪور تمسنه ماڃ نيش تِه ٿوش تمسند پيئھ نيئھ الگ۔³⁵
 يس مول يا موج ميان ڪهوت زياده ٿاڻهي ڄھ، سُ ڄهنيه لائيهڪھ تِه يس نيچو يا ڪور مياؤ ڪهوت زياده³⁷ تِه انسان پهندي دشمن آسن تهنڊي گهرڪي باڙ۔³⁶
 ٿاڻهي ڄھ سُ تِه ڄهنيه لائيهڪھ۔

۲۰ یه فُتْراوِڤ رَلْمَ اَمْت نرْكُون كينِه، ٲه ٲه زهيوِراوِه دزُون رُونگ، يوتام ٲه سُ انصافس زِيٲه نايِه،
 ۲۱ تيم ساٲه آه لُكِه تيمس نيش اكه اُون كُول ٲنِهه يميس منز بدرُوچ اوس، تيمپي كور سُ تِهيك، ييل زن سُ ۲۲ ٲه اَم سنڊ ناوِه ساٲي تهاوَن غارْفوم اُميد".
 ۲۳ كُول لُوك كنهه كرنِه ٲه وُچهنِه-
 ۲۴ فريسيو وُون بوزنه ٲه چُهٲه بدرُوحن ٲندس زيهٲس بعلزُٲول سنڊ مڊتِه وراه بدرُوحن ۲۴ ٲه سُوري ٲجوم لُوك حاران سپڊتهه ونهه كيا ٲه چها ابن داوڊ؟"
 ۲۵ كڏان".
 ۲۶ اكر تيمپي وُون توين تينڊي خيال زانتهه، يتهه ٲادشاهي منز پهوت ٲيٲه سُو چهه تباه سپڊان. ٲه يتهه شبرس يا يتهه گهرس منز پهوت ٲيٲه سُ رُوږه ٲايم-
 شيطانئ كڏ شيطانس تيله گو سُ ٲينسي ٲانس مُخالف، ٲه كنهه كني رُوږ تمسند ٲادشاهي ٲايم؟
 ۲۷ و اكر بُوخدايه سنڊه رُوحه ۲۸ اكر بعلزُٲول سنڊ مڊتِه ساٲي بدرُوچ كڏان چُهسك ٲه سُڊنڊي نچي گانڊ مڊتِه ساٲي چهه كڏان؟ تيله اَسن تيم سُڊنڊي مُنصف-
 مڊتِه ساٲي كڏان چُهس تيله چهه خدايه سنڊ ٲادشاهي تويِه تام واژُڙ-
 ۲۹ يا كنهه كني ٲيڪه كانِه نفر كانسيه رُوروار سنڊس گهرس منز اُڙتهه تمسند مال لُٲه يتهه- يوتام ٲه سُ تيمس رُوروارس گنڏتهه تهايه؟ ٲه ٲيڪه سُ تمسند گهره
 لُٲهتهه-
 ۳۰ امه موجب چُهسو بُو تويِه ونان ز انسانه سنڊي ٲرتيه گناه ۳۱ يس ٲه عه ساٲي چُه سُ چُه عه خلاف- ٲه يس ٲه عه ساٲي جمع چُهه كران سُ چُهه چُهكران-
 ٲه كُفر يه معاف كرنِه- مگر يس كُفر روح كيس حقس منز اَسه سُ يه معاف كرنِه-
 ۳۲ به يس اكهاهه ابن آدمس بر خلاف كانِه كنهه ونهه ٲه يس معاف كرنِه، مگر يس اكهاهه رُوح اَلُدس بر خلاف كانِه كنهه ونهه ٲه يس معاف كرنِه ٲه به
 ٲاٲه ونبو كليس ٲه اَصَل ٲه تيمه كيس ميوس ٲه اَصَل، ٲاٲه ونبو كليس ٲه خراب ٲه تيمه كيس ميوس ٲه خراب، تكيارِ كَل چُهه ۳۳ عالمس منز ٲه تنهه عالمس منز-
 يوان ميوه ساٲي ٲر زناوږ-
 ۳۴ بُو سُرفِه بچو! تُٲي كنهه كني ٲيڪيو بد اُستهه اَصَل كنهه ونتهه؟ تكيارِ ٲه ڊلس منز اَسه تي چُهه زباني ٲيٲه ٲه يوان-
 ۳۵ بُو چهسو تويِه ونان، ز يوسيهه ٲايمدهه كنهه ۳۶ اَصَل نفر چُهه اَصَل خزانِه منز اَصَل ٲه خراب خزانِه منز خرابي چيز كڏان-
 لُوكه ونهه، تميوك حساب ڊن يم قيامُڙ ڏوه-
 ۳۷ اتهه ٲيٲهه وُون تيمس عالمو ٲه فريسيو درجواب، ٲه تكيارِ زه ٲيڪه ٲننيو كنهو ساٲي نيك گنرراوږ، ٲه ٲننيوي كنهو ساٲي ٲيڪه قصوروار ٲه گنررِه"
 ۳۸ وُستاد اَسه چهه رُه نيش اكهه نشان وُچهنه يژهان".
 ۳۹ تيمپي وُون جواب ڊتهه توين، ٲه زمانك بد ٲه ايمان لُوكه چهه نشانهه منگان مگر يونا، نبي سنڊه نشانهه وراه ٲه اَسه يهه كانِه نشانهه يمن ڊيه-
 ۴۰ نينوا شبركي لُكه ۴۱ تكيارِ يتهه كني يونا، ترين ڏوين ترين رازن گاڏه ٲنڊس شكمس منز رُود- يتههه كني رُود ابن آدم ترين ڏوين ترين رازن زميڊ اندر-
 گنررِه قيامُڙ ڏوهه ٲه زمانكين لوكن ساٲي اِسناد سپڊتهه يمن مجرم - تكيارِ تمو كُور يونا، سنڊ مُنادي ٲيٲهه تُويِه ٲه وُچهيو يهه چُهه سُ يس يونا، سنڊ
 جُئويچ ٲادشاهه باهه گنررِه قيامُڙ ڏوهه ٲه زمانكين لوكن ساٲي اِسناد سپڊتهه يمن مجرم- تكيارِ سُو ايه دنيا ٲه اِنڊه ٲيٲهه سُليمان سنڊ ۴۲ كهوٲه ٲه بُوڏ چُهه-
 ۴۳ ييل انسانس منز چُهه ناپاك روح نيران ٲه خشك جاين منز چُهه آرام زهانڏان روزان ٲه ميلان ۴۳ دانايي بوزنه ٲه وُچهيو يهه چُهه سُليمانس كهوٲه ٲه بُوڏ چُهه-
 چُهسنيه-
 ۴۴ ٲه چُهه ونان بُو گزُهه ٲنڊس تنهه گهرس منز واپس يهه يو دراُمْت اُوسس- ٲه يتهه چُهه تنهه خالي ٲه ڏونهه ٲه سجاوتهه وُچهان-
 ۴۵ ٲه چُهه گزهان ٲه اَنان ٲانس ساٲي ٲنڊهه كهوٲه بد ستهه رُوح يهه ٲه داخل سپڊتهه چُهه تنهه بسان ٲه تيمس نفره سنڊ حال يم حاله كهوٲه ٲه بدتر سپڊان- بم-
 ۴۶ ييل شجومس اُوس يهه ونان، تيمه سُنر موح ٲه ٲاٲي چهه نبيِر كنهه اِسناده ٲه يژهان اَسه تيمس ساٲي كنهه ۴۶ زمانكين بد لوكن بند حال ٲه اَسه يتهه كني"
 كرنِه-
 ۴۷ تيمپي وُون شيجهه ونن واليس درجواب، كُوسه چُهه ۴۸ كيمتام وُون تيمس وُچهه چاني موح ٲه بابي چهه نبيِر كنهه اِسناده ٲه رُه ساٲي چهه يژهان كنهه كرنِه"
 ۴۹ ميانِي موح ٲه كُم چهه ميانِي باهه؟"
 ٲه اتهه ساٲي ٲوون ٲنڊين شگرڊن كُن ٲه وُنن ميانِي موح ٲه ميانِي باهه چُهه يم!
 ۵۰ تكيارِ يس اكهاهه ميانيس آسماني بهه سنزه مرضي ٲيٲهه ٲكن سُوي چهه ميون بُوه ٲه ميانِي بينه ٲه موح"

13

۱ تمه دُوه گو عيسئ گهره نيرتهه ٲه بيوتهه سمندر بتهس ٲيٲهه-
 ۲ ٲه تيمپي ونهه يمن وارياهه كنهه مئالان منز رُه تيمس نيش گو تيوئا بُوڙ ٲجوم جمع زه سُ كهوت نايه منز ٲه بيوتهه- ٲه سُوري ٲجوم رُود بتهس ٲيٲهه اِسناده-
 وچهيو اكهه وُون وول دراوُ بيول وُون-
 ۳ ٲه وويِه ورمهه كينِه بهلِي وٲه بتهس ٲيٲهه ٲه جانور اَهه ٲه نيوكهه تُلتهه-
 ۴ ٲه كينِههه كنيو زميڊ ٲيٲهه يهه ٲه تنهه وارياهه ميڙ ميڙ ٲه سريني ميڙ نهه ميلنِه كيني كهوت سُ ساروي كهوٲه جلدِي-
 ۵ ٲه كينه ٲُو كنيڏي زنڙن منز ٲه كنيڏي زنڙو ديوتنهه تنهه فيٲه- ٲه ييل اَفتاب كهوت ٲه سُ دُود ٲه مُول نهه اَسنڪه وڄهه كيني ٲوڪهه-
 ۶ ٲه كينه ٲُو اَصَل زمينس منز ٲه بنبوس فصل- كنيتهه گنهه، گنهه شينِهه گنهه، گنهه ترهه گنهه-
 ۷ جيَلو وُون تنس بُرونهه كُن يتهه زهه كيارِ چُهكهه يمن ساٲي مئالان منز كنهه كران؟ ۱۰ يس كُن اَسن سُ بُوز-
 ۸ تيمپي وُون درجواب يمن زهه اِسمانجِه ٲادشاهي بنڊ رازڪ سمجهه اُو تُويِه ڊنه مگر تمن اُوږ ڊنه كينه-
 ۹ بُو چُهس يمن ساٲي مئالان ۱۳ تكيارِ يميس نيش چُهه تيمس يهه ڊنه ٲه تيمس نيش گزُهه وارياهه جمع- ٲه يميس كينِه چُهه تيمس يهه ٲه تيمس نيش چُهه-
 ۱۰ منز اَمه موجب كنهه كران زهه وُچهنهه ٲه چُهه يم وُچهان ٲه بُوزتهه ٲه چُهه بوزان ٲه نهه چُههه فكره تران-
 ۱۱ ٲه تينڊس حقس منز چهه يسعيا نبي سنڊ ٲيشن گوڀي پوره سپڊان زهه كنو ساٲي بُوزيو ٲي مگر فكره تريو ٲه كينه- اچُهو ساٲي وُچهيو مگر ٲهچان-
 ۱۲ تكيارِ يتهه اَمتنس چهه ڊلس چريه كهڙمڙ، ٲه يم چهه كنو ساٲي گُوب بوزان ٲه يم چهه ٲنڊاچُهه بند كره مڙه- بُوتهه زهه اچُهو ساٲي ٲهچانن ٲه گريون كينه-
 مگر مُبارك چهه بُنڊ اچُهه امه موجب زهه يم چهه وُچهان ٲه بُنڊ كُن امه ۱۶ كنو ساٲي بُوزن ٲه ڊله ساٲي سمجهن ٲه كرن رجوع ٲه بُو بخشن تمن شفعا"
 موجب زهه يم چهه بُوزان-
 ۱۳ تكيارِ بُو چُهسو توهه بُوز ونان- زهه واريابن نيين ٲه ٲري زيارين اُوس تماهه زهه يُويِه وُچهان چُههوه ٲه وُچهنه مگر وُچهنه ٲه بم كنهه ٲي بُوزان چُههوه بُوزن-
 ونهه بُوزيو وُون والي سنڊ مئال- ۱۸ مگر بُوزكهنه-
 ۱۹ ييله كانِه ٲادشاهي بند كلام چُهه بُوزان ٲه فكره چُهسن تران ٲه يهه تمسندس ڊلس منز وُڙهه اُوس اُمْت تنهه چُهه سُ شيطان تهاهه يوان- يهه چُهه سُ يس وٲه

تہ ئس کنبو زمين منز وون آؤيم چه يم کلام چه بوزان، تہ فوراً چه تته خوشی سان قبول کران،²⁰ بئیس پیته وونہ اوس آمت۔ مگر پانس منز جھسنڈ مول دوان کیند بلکہ جھ کینڈھس کالس روزان تہ ییلہ کلامک وچ ساتی موصیت یا ظلم بریا جھ سپدان تہ دستي جھ ٿوکرہ²¹ تہ ئس کنڈي زدن منز وونہ آؤيم چه۔ تم بم کلام بوزان چه تہ دیناچ فکر تہ دولٹک دھونگ جھنہ تته کلامس پھند دوان تہ شہ جھہ پهل²² کھوان۔ روزان۔

تہ ئس اصلیس زمینس منز وونہ آؤيم چه۔ تم بم کلام بوزان چه تہ سمجھان تہ فصل تہ جھکھ ویدان، کڈہ تہ گنہ فصل ویدان، کڈہ شیٹھ گنہ تہ کڈہ ترہ²³ تیمی وني بیاکھ اکھ مثال یمن برونہ کڈہ پیش کرتہ "آسمانچ بادشاہی چه تمس نفرہ سندي پائھی یمی پنیس کھس منز اصل بیول وونہ۔"²⁴ مگر ییلہ لوکھ شونگی تہ امشند دشمن آؤ۔ تہ کنکس منز گو بام بیول وونہ۔²⁵ نوکرو وون گھرہ یتھ مالکس، ے آء کیا زے اوسینا پنیس کھس منز اصل بیول وومت کیند؟²⁷ ییلہ وتھر درائے تہ پیلہ کھپتہ تہ شہام تہ گو ظاہر۔²⁶ انھ کیتھ کھوت بام؟ تیمی وئکھ نا۔ ئتھنہ تہ²⁹ تیمی وون یمن، ید چه کامسہ دشمن سنز کام۔ نوکرو وون یمس کیا زہ جھکھ یژھان ز اسپ گڑھو تہ کزو تہ کرو جمع؟²⁸ سپد ز بام جمع کرنس ساتی کڈبو ئی کنگ تہ ملہ۔

لوننس تام دیوو دوشونہ بوڈ گڑھنہ تہ لوننہ وز وونہ بو لوننہ وائس ز گوڈہ کرپو بام جمع تہ زانہ خاطرہ گنڈوس گیجہ تہ کنک کرپو میانس کھس منز تیمی وني بیاکھ اکھ مثال یمن برونہ کڈہ پیش کرتہ "آسمانچ بادشاہی چه تمہ آسری دانکی پائھی ئس کانسید نفرن نیو تہ وون پنیس کھس جمع۔"³¹ منز۔

شہ زن جھ ساروی بیالو منز لوکت مگر ییلہ بزان جھ تہ سارے سبزی منز جھ تیوتا بوڈ گڑھان ز آسمانہ جانور چه تیم چین لنجن پیته آلی³² تیمی بوزناہی یم بیاکھ اکھ مثال ز آسمانچ بادشاہی چه تم خمیر بند پائھی ئس زن کانسہ زہ یتھ ترین آئی ڈوگلن منز رلو تہ بوتام شہ³³ بیران۔" بم سارے کتھ وئ عیسیٰ بن جومس مثال منز۔ تہ مثالو ورأے اوسنہ شہ تمن کین تہ ونان۔³⁴ شوری خمیرہ بیو۔" تیم³⁶ تکیار ید نی سنڈ ذریعہ وونہ اوس آمت، تہ سپد پورہ ز بو کھولہ پئن آس مثال منز۔ بو کر تم کتھ ظاہر بم دُنا بنہ پیته کتھہ چه روزه مڑہ۔"³⁵ ساتہ گو جوم تراوتہ گھرہ۔ تہ تمسندبو شاگردو وون تس برونہ کن یتھ ز اسہ سمجھاؤ کھکھ بامچ مثال۔" تیمی وون یمن درجواب "اصل بیول وون وول جھ ابن آدم۔"³⁷ تہ کھاہ جھ دنیاہ تہ اصل بیول جھ بادشاہی بندہ شری تہ بام یمس دشمن سندي شری،³⁸ اده یتھ کنہام جھ جمع کرنہ یوان تہ نارس منز جھ یوان زانہ۔⁴⁰ بمی دشمنن ید ووجھہ ایلیس تہ لوننک وقت جھ آخرت، تہ لوننہ والی جھ ملائیکہ۔³⁹ یتھ کنہ سپد آخرتس منز تہ۔

ابن آدم سوزہ پنینن ملائیکن، تہ تم کرن سارنی ٿوکر دہ والین چیزن تہ بدکارن تمسئزہ بادشاہی منز جمع۔⁴¹ تہ تمن ژھنن نارہ کونڈہ، تہ آس وون تہ دندہ ٹکن۔⁴² آسمانچ بادشاہی چه کھس منز جھیتھ خرابکی پائھی⁴⁴ تم ساتہ چمک نیکوکار آفتابکی پائھی پنیس بی سنز بادشاہی منز یس کن آسن شہ بوزن۔⁴³ ئس کانسید نفرن لیتھ جھیبو وچ خوش سپد تہ بیوئن شوری کینہ کیتھ شہ کھاہ مولي۔⁴⁵ پتہ چه آسمانچ بادشاہی تمس سوداگر سنڈ پائھی ئس قیمتی موخت اوس ژھانڈان۔⁴⁶ پتہ چه آسمانچ بادشاہی تیمہ بڑ زالکی پائھی ئس دریاوس منز⁴⁷ ییلہ تمس اکھ سبتھا قیمتی موخت مبول شہ گو تہ سوزی کینہ کیتھ پوتن شہ مولي۔⁴⁶ تراونہ آؤ تہ تیمی آہ پرتھ قسمج گاہہ ویتھ۔

دنیاکس آخرس پیته سپد یتھ⁴⁹ تہ ییلہ بک آؤ تہ لمتھ اوتکھ شہ بیٹھس کن۔ تہ بہتھ کریکھ اصل اصل بانس منز جمع تہم خراب آسہ ژھنیکھ تراوتہ۔⁴⁸ کنہ، ملائیکھ بیرن تہ بدن کرن نیکو نیشہ الگ، تہ تمن تراون نارچہ کونڈ منز۔

کیا ئوہ آیوا بم سارے کتھ سمجھہ؟ نمو وون تس، "آ"۔⁵¹ تہ آس وون تہ دندہ ٹکن۔⁵⁰ تیمی وون تمن، اوہ موجوب جھ پرتھ عالم ئس آسمانچ بادشاہی بند شاگرد جھ بیئومت آسان جھ تم گھرکس مالک سندي پائھی ئس پنڈ خزانہ منزہ ئی تہ پرائی چیز کڈان جھ۔"⁵² تہ پنیس وطنس منز یتھ لوگ شہ تہندین عبادت خان منز تمن یژھہ تالیم دی۔ تہ تم لگی⁵⁴ ییلہ عیسیٰ بن ید مثال ختم کر تہ شید ید ز شہ دراؤ تہ۔⁵³ حاران سپد تہ وئ امس منز کتہ آہ ید دانایہ تہ معجزہ؟

کیا ید جھنا جھانہ شند نیچوو؟ تہ أم سنز ماجہ بند ناؤ جھنا مریم تہ أمی سندي بائی جھنا یعقوب تہ یوسف، شمعون تہ یہوداہ؟⁵⁵ تہ بٹو ئلی آمسندہ وچ ساتی مشکلات۔ مگر عیسیٰ بن وون تمن ز نی⁵⁷ تہ کیا أم سنزہ سارے بیہ جھینا آسہ نیش؟ پتہ کتہ آؤ تہ شوری آمس منز؟⁵⁶ جھنہ پنڈ وٹہ تہ پنڈ گھرہ ورأے بیہ کڈہ جایہ عزت گڑھان۔"⁵⁸ تہ تہندہبہ اعتقادی بند وچ باندہ تیمی تہ زیادہ معجزہ کینہ۔

14

تیمہ وقتہ بور ملککی ژورمہ حصکی حاکم پرودیس عیسیٰ سنز شہرت۔¹ تکیار پرودیس رتو³ تہ وونن پنین نوکرن ز ید جھ یوحنا پیتسمہ ید وول۔ ئس مورو منزہ زندہ ووتھ توے چه أم سنڈ ساتی یم معجزہ سپدان۔"² یوحنا پنیس بایس فلپس سنز زانہ پرودیاس سنڈ وچ کینہ تہ گنڈتھ اوسن ژروومت قادخانس منز۔ تکیار یوحنا بن اوس وونمت ز اوس ساتی خاندن کزن چھینہ زے جایز۔"⁴ مگر ییلہ پرودیسس زاہ ڈوہ ووت تہ پرودیاس تہ شہ اوس تس ہروز قتل کزن یژھان۔ مگر عام لوکن اوس کھوزان تکیار یم آسی تس نی مانان۔⁵ سنز کور محفل منز نرتھہ گو پرودیس خوش۔ تیمہ وون پنڈ ماجہ بندس جھناونس پیته ماہ یوحنا پیتسمہ یدہ والی سنڈ انہ پیته کور تیمی قسم کھیتھ تمس وعده ز ید کینڈ ژہ منگکھ بو دمہ زے۔⁷ سر تھالہ منز بوتہ آیتھ۔"⁸ تہ قادخانس منز نفر شوزتہ ژڈ نوون یوحنا بس ستر۔¹⁰ بادشاہ سپد عمگین مگر پنیو قسمو تہ پڑھو بند وچ ساتی ڈبوت تیمی حکم ز دیووس۔⁹ ائی آؤ شہ سر تھالہ منز انہ تہ لڑکی آؤ دیہ تہ تیمہ نئو شہ پنڈ ماجہ نیش۔"¹¹ ییلہ عیسیٰ بن بوز ید تہ شو دراؤ تہ نایہ پیته الگ اکس¹³ آئی ٹیج تمسندبو شاگردو یتھ لاش تہ شو کڑکھ دفن تہ گڑتھہ ڈوتکھ عیسیٰ پس اطلاع۔¹² واران جایہ کن تہ لوکھ گے ید بوزتہ شہرہ شہرہ پیته پیدلی تمس پتہ پتہ۔

١٤ بيل شام ووت تہ شاگرد لڳي تس نيش ينه ونه ز به جائے¹⁵ بون وسنه، وچھ تيمي بوڑجوم تہ تيس آؤ تمن بيٺه، عار تہ نيمي کر تهندي بيمار ٺهڪ۔ عيسى ٻن وون تمن بوٺڏ گڙهن جُهڻ ضروري۔¹⁶ چه واران تہ وڪه تہ گو زير-لڳه ڪري وڪه رخصت تاڪ گامن منز گرتہ، پن موليٰ بيند باپنه، ڪهن۔
 تويبي دٻو يمن ڪهنه باپت۔
 ١٧ تمو وون تس ز ينه جُهڻ اسه نيش پانزو زوچيو تہ دٻو گاڏو ورآء ڪهن تہ۔
 ١٨ تہ تيمي دٻوت حڪم لوڪن گھاسس بيٺه، بٺڪ۔ پتر رچہ تيمي تم پانزه زوچ تہ گاڏه تہ آسمانس ڪن وچهنه، ڊڙنڪ¹⁹ تيمي ووٺڪه، اٺيو تيم ٿوري مه نيش۔
 برڪته تہ زوچ ڊڙن ٺهٺرت شاگردن تہ شاگردو ڊڙه لوڪن۔
 ٢٠ تہ ساري گه ڪيٺه سير تہ پوريمٽرو ڪهنجيو ساتي ٺج تمو بهرت باه ٺوڪر۔
 ٢١ تہ تيمي ڪري دستي شاگرد مجبور ز نايه منز سوار سپدته، ٿريوعه بروٺه اٺور-يوتام²² بو تته آسي ڪهنه واجئيو زئبو تہ بجو ورآء پانزه ساس مرد۔
 لڪه رخصت ڪرڪه۔
 ٢٢ تہ لکن رخصت ڪرته، كهوت پهاڏس بيٺه، تنبا دُعا ڪر تہ باپت تہ بيل شام سڀد سُه اوس تته ڪوني ڙون۔
 ٢٣ تہ سُه آؤ راز بند ڙورم پهره جهيله بيٺه تمن نش²⁵ مگر ناو اُس تيم ساتي جهيلس منز باگ تہ لپرو ساتي اوڀر ٿور گڙهان تڪيار واؤ اوس آهه، مخاليف۔
 پڪان پڪان۔
 ٢٦ شاگرد كهوڙي سُه وچهنه، جهيله بيٺه پڪان تہ ونه لڳي ز بهوت جُه تہ كهوڙته تڪيهه ڪريڪر۔
 ٢٧ بطرسن وون يمن درجواب، ٻه خداوند، اگر ڙه جُهڪه تيل ده مه حُڪم ز بو يمه آه²⁸ عيسى ٻن وون فوراً تمن "دل تهايو ڏنچ بو جُهس، كهوڙبو"۔
 بيٺه پڪان پڪان ڙه نيش۔
 ٢٩ تيمي وُننس، "ول" بطرس لوگ نايه منز بون وسنه، آه بيٺه پڪه عيسى بس نيش گڙهنه باپته۔
 ٣٠ عيسى ٻن پلنابي جلدي آهه تہ ڪرنس تهپ۔ تہ وُننس بهو ڪم ايمان³¹ مگر بيل واؤ وچهن تہ كهوڙ تہ بيل ڏين لوگ تہ ڊڙن ڪريڪه ٻه خداوند، مه بجاؤ!"
 ڙه ڪيار ڪوڙته سٽڪ؟
 ٣٢ بيل تيم نايه منز كهتي تہ واؤ گو بند۔
 ٣٣ تہ آپور ٿرته، وانپي تيم گنيسرتڪيس علاقس منز۔³⁴ يم نايه بيٺه اسي تمو وون سجده ڪريه، "پري باٺهه جُهڪه ڙه خدايه سندن نچيو"۔
 ٣٥ تہ تنڪبو لوڪو واتناو سُه پچايتته، تمام علاقس منز خبر۔ تہ ساري آه بيمار بيٺه تمس نيش۔
 ٣٦ تہ لڳس زارباره ڪري ز تمسنڊس پلو، کيس دامنسي لاگن آهه۔ تہ بيٺو تمس آهه لوگ تيم گه ٺهڪ۔

15

١ تم وقت وون يرشلم بيٺه، عالمو تہ فريسيو عيسى بس نيش بيٺه،
 ٢ چاني شاگرد ڪيار چه سانين بزرگن بنزه روايت فٿران ز ڪهن ڪهنه وڙه چهڻ آهه جهلان۔
 ٣ تڪيار خداين جُه فرمومت، ڙه ڪرينس مائيس تہ ماجر عزت،⁴ تيمي وون درجواب تمن ٺهي ڪيار چهڻو پئنيو ريوايو ساتي خدايه سئدي حڪم فٿران؟
 تہ ٺيس مائيس يا ماجر بده رد ونه سُه گڙه ضرور ڙوه نيش ماره۔
 ٥ مگر ٺهي چهڻو ونان ز ٺيس اڪاهه مائيس يا ماجر ونه، زم جيڙڪ تو، مه نيش فايده بڪيو واتته، سُه جُه خدايه سندن نياز، سڀدمت،⁵
 ٦ به رباڪارو! يسعياهن ڪيا خوب نبوت ڪر؟ ٺهنڊس حفس منز،⁷ تہ سُه ڪريه نه پئيس مائيس عزت؛ اڀه ڪوڙو توبه پئنيو ريوايو ساتي خدايه سندن ڪلام باطل۔
 ٨ ز به اُمت چه مه زباني ساتي عزت ڪران مگر يمن ٺڏ دل جُه مه نيش دور۔
 ٩ پت وون تيمي لوڪن پانس نيش ناد ڊته، "بوڙبو تہ سمجهيو"۔¹⁰ تہ يم چههه فائده مياي عبادت ڪران تڪيار انساني حڪمن بنز تائم چه ديوان"۔
 ١١ آهه بيٺه وون تيمس¹² ٺيس چيز اُسس منز چه گڙهان، سُه جُهڻ انسانس ناپاڪ ڪيند ڪران مگر ي اُسس منزه جُه نيران سوي جُه انسانس ناپاڪ ڪران"۔
 شاگردو بروٺه ڪن ينه۔ ڪيا ڙه چههيه ز فريسي گه به ڪنه ٺورته ناراض؟
 ١٣ تيمي وون درجواب، ٺيس گل مياي بين لوگ، سُه به مل ڪڏن۔
 ١٤ بطرسن وون درجواب تس به مثال سمجهاو تہ¹⁵ تيم تراپه وُڪه۔ تيم چه اُني وته باؤن والي تہ اگر اُسس باه اُون وته تہ دونوه گڙهن دٻس منز"۔
 آسي"۔
 ١٦ تيمي وُنس ڪيا ڙه جُهڪه ونيوڪ تام ناسمجھ؟
 ١٧ مگر يم ڪنه اُسي منڙه چه¹⁸ ڪيا ڙه جُهڪنا سمجهان ز به ڪينزها اُسس منز جُه گڙهان تہ جُه يڏ منز گڙهان تہ گندگي منز جُه تراپته، يوان ڙهنه؟
 نيران تيم چه دل منزه نيران تہ تمه چه انسانس ناپاڪ ڪران۔
 ١٩ تڪياره غلط خيال خون ريزي، زناڪاري، حرامڪاري، ڙوور، اڀرگواپي، غابت، چهه دل منزه نيران۔
 ٢٠ پت دراؤ عيسى تته گو صورت صيداڪيس²¹ بهه ڪنه چههيم انسانس چهه ناپاڪ ڪران مگر آهه چههه ڪهنه ڪهيو جُهڻ انسانس ناپاڪ ڪيند ڪران"۔
 علاقس ڪن رواپ۔
 ٢٢ تہ وچهو، اڪه ڪنعاني زني دراپه تموسرحدو ڪيني تہ لڳي ڪريڪه ڊته ونه۔ "ٻه خداوند ابن داؤد" بهيٺه ڪر رحم۔ اڪه بدڙوح جُه مياڻه ڪور واريه تنگ"۔
 ڪران"۔
 ٢٣ تيمي²⁴ مگر تيمي ديوتنه تس ڪانه جواب۔ تمسنڊبو شاگردو ڪور تس بروٺه ڪن يته عرض ز اُمس ڊيو رخصت، تڪيار به چهه اُسي پت پت ڪريڪه ديوان"۔
 وون درجواب، بو جُهسن اسرايلي راؤمتيو تيرو ورآء ڪانس نيش سوز ز اُمت"۔
 مگر شو آه تہ سجده ڪرته وننس ٻه خداوند مه ڪر آهه روٺ"۔
 ٢٥ تيم وُنس "آخاوند۔ تڪيار بوني تہ چهه تموي ڪنهجيو منزه ڪهيوان يم تهندين²⁷ تيمي وون درجواب، شربن بنز روٺ يته بونين تروان چهه جان ڪين"۔
 ٢٦ مائڪن بند ميڙه بيٺه وسي چهه پيوان"۔
 ٢٨ پت دراؤ عيسى تته تہ ووت گلبل²⁹ تيم وُنس "آخاوند۔ تڪيار بوني تہ چهه تموي ڪنهجيو منزه ڪهيوان يم تهندين مائڪن بند ميڙه بيٺه وسي چهه پيوان"۔
 بنڊس جهيلس نزديڪ تہ كهوت پهاڏس بيٺه بيوٺه تني۔
 ٣٠ تہ اڪه بوڏ جُوم آؤ تس نيش۔ لنڳي، اُني، ڪلي، ٺنڏه تہ بهه واريه بيمار بيٺه۔ تہ تيم تراوڪه تمسنڊن ڪهورن نيش تہ تيمي ڪري تيم ٺهڪ۔
 ٣٢ اڀه بيل لوڪو وچھ ز ڪلي چهه ڪنه ڪران، ٺنڏه گه تندرست، لنڳي چهه پڪان تہ اُني چهه وچهان سيد حاران تہ ڪريڪه اسرايلڪيس خدايه سندي تاريف"۔

عیسیٰ ۛن وؤن پنین شاگردن پانس نؤش ناد دته۔" ۛه ۛه یتھ ۛجومس پیته عار یوان-تکیاز ۛم لوکھ ۛه تریو دؤو پیته برابر ۛه ساتی تہ یمن نیش ۛه ۛه کھینس خاطرہ کھین تہ ۛو ۛهسن یژھان ۛم فلخ رخصت کرنی-یوتھن ۛه سپد ز ۛم رؤرن تھکنھ و تہ منری"۔
 ۛیلو وؤن تس شئسانس منز کتہ اتو اسی ییزا زوچہ، ز یونا بوڈ ۛجوم کروؤن سیر"؟³³
 عیسیٰ ۛن وؤن ۛمن توبہ نیش کاژا زوچہ ۛهہ۔ تمووؤن ستھ تہ ۛه ۛه کھنہ لوکچہ گاڈ"۔³⁴
 تہ ۛم فئرتھ گو چیلن دوان تہ چیلگ لکن دوان۔³⁵ ۛتمی دیوت لکن ۛکم ز ۛتھر ۛیو۔
 تہ ساری گہ کھیتھ سیر۔ تہ بغیر استعمال ۛریمزو کھنجیو ساتی تجر ۛمو ستھ ۛوکرہ برتھ۔³⁷
 تہ کھیند والی اسی زنیو تہ شریو وراے زؤر ساس مرد۔³⁸
 ۛتہ سپد شہجومس زوخصت کرتھ ناہ پیته سوار تہ وؤت مگدنکین سرحدن منز۔³⁹

ۛریسیو تہ صدوقیو کور عیسیٰ ۛس نیش یتھ تمس آزماونہ ۛایتھ درخاس زہ اسی ۛو کاٹھ آسمانی نشان۔¹ 16
 تہ صبحس ۛهو ۛبی ونان ۛه ز از کڑیس واوہ طوفان ۛیمی وؤن درجواب تمن، ز شامس ۛهو ۛوی ونان، دوری روزه تکیاز آسمان ۛه وزل۔²
 تکیاز آسمان ۛه وزل تہ ۛه ۛهیس وٹل ۛش۔ ۛبی ۛهیسو آسمانی صورتن منز تمیز کڑن زانان مگر زمینچن علامتن منز ۛهوی پیکان تمیز کرتھ۔
 تہ شاگردن اسی اۛور ترنہ ۛم زمانکی بد تہ زاکار لوکھ ۛه نشان منگان۔ مگر یوناہ سید نشاپ وراے ۛیند تمن ۛه کاٹھ نیشان دتہ، تہ سہ دراؤ ۛم تراوتھ۔⁴
 وز زوچہ ساتی ۛه مشتھی گمڑ۔
 عیسیٰ ۛن وؤن ۛمن خبردار فریسین تہ صدوقین ۛنذ خمیر نیش رؤز زبو ۛشار"۔⁶
 ۛم لگی پانس ساتی ویند ز اسی اۛنہ زوٹی"۔⁷
 کیا ونیوک تام تروؤنا توم فکرہ تہ ۛمن ۛعیسیٰ ۛن وؤن ۛه مولوم کرتھ "ۛو کم اعتقادو تہی کیا ۛهوی ۛاپہ وانہ ۛحت کران ز اسی نیش ۛهیند زوٹی؟⁸
 ۛانزن ساسن نفرن ۛنہ ۛانزھ زوچہ ۛهیونا تویہ یادے؟ ۛه ۛه ز کاژا ۛوکرہ ۛجیو؟
 کیا وچہ ۛه تہی ۛهوی ۛه ۛه سمجھان ز ۛه ونوہ توبہ زوچین مطلق ز تہی" ۛه ۛمن زورن ساسن نفرن ۛنہ ستھ زوچہ؟ ۛه ۛه ز کڑ ۛوکرہ ۛجیو؟¹⁰
 زوربو فریسین تہ صدوقین ۛنہ خمیرہ ۛنیش ۛشار"۔
 ۛل عیسیٰ وؤت¹³ ۛل نہ تمن سمجھی آؤو ز تیمی وؤن زوچین ۛنذ خمیر نیش کیند بلک اوسن وؤنمت فریسین تہ صدوقین ۛنذ تالیم نیش رؤرن ۛشار"۔¹²
 فیصرہ فلیپی سیدس علاقس منز۔ تہ تیمی ۛروژھ پنین چیلن ۛه ز لکھ کیا ۛه ۛن آدمس ونان"؟
 تمو وؤنس، کھیند ۛه ونان یوحنا ۛتسم وول، کھیند ایلیا، تہ کھیند برمیاء یا نیبو منزہ کانزھا"۔¹⁴
 تیمی وؤن تمن "مگر تہی کیا ۛهوی ونان"؟¹⁵
 عیسیٰ ۛن وؤن درجواب ۛیس ۛبارک ۛهکھ ۛه شمعون بر یوناہ، تکیاز ۛه¹⁷ شمعون پطرسن وؤن درجواب، زہ ۛهکھ زنیہ خدایہ سئند نچو مسیح"۔¹⁶
 کتھ کڑہ جسمن تہ خونن بلک کڑہ میانی ۛین ۛس آسمانس پیته ۛه ۛے پیته ظاہر۔
 بو دمہ ۛے¹⁹ تہ بوٹہ ۛهیس ۛے ونان۔ زہ ۛهکھ پطرس، تہ بو بناوہ اتھ کتھ پیته پنی مقدس۔ تہ عالم ارواحکی دروازہ سپدن نہ اتھ پیته غائب کھنہ۔¹⁸
 آسمانچہ پادشاہی ۛنہ گنر تہ ۛه کینزھا زہ زمین پیته گنڈتہ تہ ۛه کینزھا زہ زمین پیته کھولکھ تہ ۛه کھولتھ آسمانس پیته"۔
 تیم وقتہ پیته لوگ عیسیٰ پنین شاگردن پیته ظاہر کرہ ز سہ گڑھ ضرور²¹ تم ساپہ دیوت تیمی شاگردن ۛکم ز کانس ووزیوہ ۛو ۛهس مسیح۔²⁰
 ۛروشلم تہ بزرگن تہ زیتھی کاپن تہ عالمن ۛنذ ساتی ۛل ۛکھ تہ ۛه قتل کرہ تریمہ دوه و تہ زنیہ۔
 اتھ پیته نیو سہ پطرسن الگ کُن تہ لوگس اعتراض کرند، ۛه خداوند، خداؤوزن ۛه م سپدن ۛر گز تہ ۛے پیته"۔²²
 تیمی وؤن بوکن فیرتھ پطرسس "ۛو شیطانا، ۛه نیش گڑھ دور، زہا ۛهکھ میاے ۛایتھ ۛهور، تکیاز زہ ۛهکھ خدایہ سنزن کتھن ۛنذ بلک ۛهکھ انسان²³
 تم ساپہ وؤن عیسیٰ ۛن پنین شاگردن، اگر کابنہ یژھ ۛه ۛتہ ۛن سہ ۛشراین ۛن پان، پنی صلیب ۛلن تہ ۛین ۛه ۛتہ²⁴ سنزن کتھن ۛنذ خیال تھاون"۔
 ۛتہ۔

تکیاز ۛس ۛن زو بجاؤن یژھ سہ راو راو تته تہ ۛس اکھاہ میاے خاطرہ ۛن زو راو راو سہ لیہ تته۔²⁵
 تکیاز ۛبن آدم ۛه ۛینس ۛه سندس جلالس منز پنین²⁷ اگر انسان سوڑی دنیا حاصل کر تہ ۛینس زوس وائیس نقصان تہ تمس کیا فایدہ ۛه؟²⁶
 ملائیکن ساتی تیم ساپہ دیہ سہ پرتھ کانسید تھنذن کامین مطابق بدلہ۔
 بو ۛهسو توم بوز ونان ۛم پنین استادہ ۛه ۛمن منز ۛه کھنہ یتھ ز بوتام ۛه ۛبن آدمس تمسنز پادشاہی منز یوان وچھن، توتام مرن نہ ۛم ۛر گز تہ"۔²⁸

شیہ دؤو ۛتہ نی عیسیٰ ۛن پطرس تہ یعقوب تہ تمسئند ۛوی یوحنا پانس ساتی اکیس تھدس ۛپاڈس پیته۔¹ 17
 تہ وچھو، موسیٰ تہ ایلیاہ آؤ ۛمن³ تمن برونہ کتھ بلکہ تمسنز شکل تہ تمسئند ۛنہ ۛمکیو آفتابکی ۛاٹھی تہ تیمسئدی پلوگ ۛورکی ۛاٹھی سفید۔²
 اتھ تمس ساتی کتھ کران۔
 پطرسن وؤن عیسیٰ ۛس "ۛه خداوند" شون ۛتہ رؤرن ۛه اصل، اگر چانی مرضی اسی تہ بو بناوہ ۛتہ ترے کوٹھرہ، اکھ چاہ خاطرہ، ۛیاکھ موسیٰ⁴
 سہ اوس ۛه ونائی ز وچھو، اکی نورانی اوبرن کور تمن پیته سایہ تہ تیم اوبرہ منز آہ آواز،" ۛه ۛه میون ٹوٹھ ۛس خاطرہ تہ ۛیاکھ ایلیاہس خاطرہ"۔
 فرزند ۛمس بو خوش ۛهس اۛسئند بوڑبو"۔
 شاگردہ ۛه بوزتھ ۛنہ کینی پتھر تہ سکھ گھوزی۔⁶
 عیسیٰ ۛن ڈول تمن برونہ کُن یتھ اتھ تہ وٹکھ وٹھیو کھوزبو م"۔⁷
 ۛیل سہ ۛپاڈہ پیته بوؤن اؤس وسان تہ عیسیٰ ۛن دیوت تمن حکم" یوتام ۛه ۛبن آدم موردو ۛیل تمو ۛنذ اچھی ۛجہ تہ عیسیٰ ۛس وراے وچھکھ ۛه کھنہ۔⁸
 منزہ زندہ و تھ، ۛه کینزھا توبہ وچھو تہ ونزیوہ کانسئد"۔
 تیمی وؤن درجواب، الیہ ایلیاہ ۛه تہ کرشوری کیند بحال۔¹¹ شاگردو پروژھ تس، "ۛیل کیا ۛه عالم ونان ز گوڈہ ۛه ایلیاہ سئند ۛن ضروری"؟¹⁰
 مگر بو ۛهسو توبہ بوز ونان، ز ایلیاہ تہ ۛه اۛمت مگر تمو ۛچونہ سہ کھنہ بلک ۛه یژھکھ تہ گورکھ تس ساتی یتھ ۛاٹھی ۛل ۛبن آدم تہ تکلیف تھنذ¹²
 تہ ۛیل شہجومس نیش وؤت تہ اکھ نفر آؤ تمس برونہ کُن تہ کوٹھی نمرتھ¹⁴ تہ شاگردو سمجھ، ز تیمی وؤن تمن یوحنا ۛیتسم دہ وائیس مطلق"۔¹³
 لوگ ونہ،
 ۛه خداوندہ، میانیس نیچوس پیته کر رحم۔ تکیاز تمس ۛه ۛرگی یوان تہ سہ ۛه سینٹا تکلیف ۛلان، تکیاز سہ ۛه اکثر نازس تہ آبس منز وسی¹⁵
 ۛیوان۔

عیسیٰ ٻن وڙن درجواب، پڻوہ! اعتقادو تہ گمراه نسلو ٻو کوتام رڙو ٿوہ¹⁷ تہ ٺہ انٿو شہ جانين شاگردن نيش مگر تمو پوکڻہ شہ ٿيڪ ڪرتہ¹⁶۔
 ساتہي؟ کوتام ڪرہ ٻو ٿيند برداش؟ آئون شہ ٿوري ٺہ نيش۔
 يتہ وڙن شاگردو عیسیٰ ٻس نيش يتہ الگ کُن، اسہ کيار پوکڻہ يہ¹⁹ عیسیٰ ٻن ڪور تيمس رُوب تہ بدروح دراؤ تيمس نيش، شہ لڙڪ گو تمہ وڙ ٿيڪ۔¹⁸
 کڏنہ؟
 تيمي وڙن تمن، پنيہ ايمانڪ کمی بند وجہ ساتي، تڪيار بو ڄھسو توبہ ٻوز ونان ز اگر توبہ منز اسپر دانس برابر يہ ايمان آسبو تہ يتہ پهاڏس پيڪو²⁰
 وينہ، يتہ پيٽھ گڙھ ٻنہ اندس، تہ شہ گڙھ ٺہ، بيہ کانہ ڪتہ آسپينہ ٿيندہ خاطرہ ناممکن۔
 بيہ ٽم گليل منز آسبي ٿيہرتہ عیسیٰ ٻن وڙن تمن، ابن آدم يہ انسانن حوالہ ڪرند،²² ٻوز يہ قسم پيڪيند ڏعا وڙو تہ رڙو ورآے بيہ ڪونہ پاٿي نيرتہ²¹۔
 تہ بيہ ڪفرنحوم وآٿي زہ دريم نہ وليو وڙن پطرسس نيش يتہ کيا سا²⁴ تہ ٽم ڪرن تيمس قتل۔ تہ تريم دؤہ يہ زندہ ڪرئہ²³ اتہ پيٽھ گڙ ٽم سٿيہا غمڪين۔
 ڇون وستاد ڄھنا زہ دريم ديوان؟
 تيمي وون، آ ديوان ڄھ، تہ بيہ شہ گهرہ ووت تہ عیسیٰ ٻن وڙن تمسيند وينہ بروٿيہ، ٻو شمعون زہ کيا ڄھڪھ سمجھان؟ ڏنيڪ پادشان کمن ڄھ گڙ²⁵
 بيہ تيمي وڙن، غارن تہ عیسیٰ ٻن وڙن تن تيلگہ اولاد بري۔²⁶ يا باج پوان پنين اولادن ٻا ڪند غارن؟
 مگر آسبي ڄھنہ يڙھان ٽم ناراض ڪرني۔ لہزا تراؤ ڄھيلس بيٺھ گڙھتہ يسلائے تہ بوسہ گاڏ گوڏہ لڳي شو رڙن تہ بيہ زہ تيمہ سندن آس مڙرڪھ آٿي ليڪھ²⁷۔
 زہ اکھ منتقال۔ شو يہ تہ ڏہ ٽمن مياہ تہ پنيہ باٺہ۔

18

تمہ ساتہ آے ڇيلہ عیسیٰ ٻس نيش تہ لڳس وننہ ز آسمانجہ پادشاہي منز کس ڄھ ٿوہ؟¹
 تيمي اون پانس نيش اکھ بچہ ناد ڏتہ تہ ڪورن تمن منز باگ استادہ²۔
 ادہ ٿس اکھاہ پاني پانس⁴ تہ وونڪھ ٻو ڄھسو توبہ ٻوز ونان ز اگر نہ ٿي ٿوي ڪريو تہ شرين بندي پاٿي نيو تہ تہ آسمانجہ پادشاہي منز سپديونہ داخل۔³
 ٻمن شرين بندي پاٿي لوڪٿ بناہ، شوي آسہ آسمانجہ پادشاہي منز ٿوہ۔
 تہ ٿس اکھاہ يتھس شرس ميان ناوہ قبول ڄھ ڪران، شہ ڄھ ٺہ قبول ڪران۔⁵
 مگر ٿس اکھاہ ٻمو لوڪٿيو منز ٻمن ٺہ پيٽھ ايمان ڄھ کانسيہ گناہ ڪرناہ، تمسيندہ خاطرہ ڄھ ٻيتر يہ ز بڙ گڙي ڪني يہ تيمس نالي ڙھنہ تہ شہ يہ سرينس⁶
 ٿوڪرن بند وجہ ساتي دنياہس افسوس تڪيار ٿوڪرن ٻڏ سيدن ڄھ ضروري، مگر تيمس نفرس پيٽھ افسوس ٻم سند وجہ سمندرس منز فائوانہ۔
 ساتي ٿوڪرہ لڳ۔
 ادہ اگر ڇون اتہ يا ڪھور ڙے رڪھ واتناہي شو ڙھن ڙٿيہ تہ ڍن دآرتہ نٿوہ يا لونگي رورن ڄھي زندگي منز ٻيتر ام نيش ز زہ اتہ يا زہ ڪھور آستہ⁸
 تہ اگر چاني اڄھي ڙے گناہ ڪرناہي شو ڙھن ڪڏتہ تہ ڍن دآرتہ، ڪون رورتيہ ڄھي جان زندگي منز روزن ام نيش⁹ يڪھ ہميشہ خاطرہ جنمس ڙھنہ۔
 خردار! ٻمو لوڪٿيو منز، يہ کانہ حقير راٿون، تڪيار ٻو ڄھسو توبہ ونان، ز آسمانس پيٽھ ڄھ ڀيندي فرشتہ مياہس¹⁰ ز رآڄھ آستہ يڪھ جنمس تراوہ۔
 آسماني ٻيس پريتہ وڙ ٻنہ وڄھان۔
 ٿي کيا ڄھيو سمجھان؟ اگر کانسيہ نفرس ٻنہ تير آسن تہ تمو منز راوہ اکھ! تہ شہ ترآينا¹² تڪيار ابن آدم ڄھ راو متين ڙھانہ تہ نجات ڍي آمت۔¹¹
 نممتہ اتہ تہ گوڏہ گڙھ پهاڏو ڪني تيمس راوميس ڙھانڏي؟
 تہ اگر يہ سيد ز شہ ليہ تيمس۔ تہ ٻو ڄھسو توبہ ٻوز ونان، ز شہ ڪر تمو نممتو ڪھوتہ يم تہ رايمتي آسبي آيس تيرہ سنز زيادہ خوشي۔¹³
 اگر چون ٻوي گناہ ڪر تہ گڙھ الگ کُن سمجھاون شہ ڪتہ باٺہ¹⁵ يتہ ڪني ڄھنہ ٿيند آسماني ٻب يہ يڙھان ز ٻمو لوڪٿيو منز گڙھ اکھ تہ پلاڪ۔¹⁴
 ساتي، تہ اگر تيمي ڇون ٻوز تيل زوتنهن ڙے پئن ٿوہ۔
 و اگر تيمي تيندس¹⁷ وني اگر نہ بوڙن، تيل يڪھ اکھ زہ نفر پانس ساتي تہ گڙھ ٿوتہ زن پريتہ ڪنہ دؤن ترين گواہن بند زباني ساتي ثابت سڀد۔¹⁶
 ٻو ڄھسو توبہ ٻوز ونان ز يہ¹⁸ بوزنس تہ انڪار ڪور، تيل ون کليسياء تہ اگر کليسياء ٻڏ تہ بوزن نہ ڪنہ تيل زائن ڙہ شہ غار قوم وآيس وآيس برابر۔
 ڪينڙها ٿي زمين پيٽھ گنڏبو تہ يہ آسمانس پيٽھ گنڏبو، تہ يہ ڪينڙها ٿي زمين پيٽھ ڪھو ليو تہ ڪھل آسمانس پيٽھ۔
 ٻوتہ ڄھسو توبہ ونان ز اگر توبہ منز زہ شخص زمين پيٽھ يڙھن گڏ ڪنہ بايت اتفاق ڪرڻ تہ مياہس آسماني بيہ سنڌ طرف سپد تہ تيند خاطرہ۔¹⁹
 تمہ ساتہ وڙن پطرسس تيمس نيش يتہ۔ ٺہ خداوند! اگر ميون ٿوہ کانہ گناہ²¹ تڪيار يتہ زہ يا ترے مياہ ناوہ جمع سيدن تہ ڄھس بو تمن منز حاصر۔²⁰
 رور ڪران تہ ٻو ڪڙ لڏ ڪر تيمس معاف؟ کيا ستہ لڏ تام؟
 آسماني پادشاہي ڄھ تيمس پادشاہ سنڌي پاٿي ٻمي پنين نوڪرن²³ عیسیٰ ٻن وڙن تيمسو ڄھسنہ ونان يہ ڙے ز ستہ لڏ، بلڪ ستہ فرہ ستتہ لڏ تام۔²²
 حساب ٻون ٻوڙھ۔
 تہ بيہ حساب ٻون ٻوڙن، تہ اکھ قرض دار آؤ اميس ٿرونہ کُن، يميس آمسند دہ ساس چانڊ بند روپيہ قرض آسہ۔²⁴
 مگر اميس نيش اوس نہ نڪھ والہ باٺہ ڪهين تہ، لہذا ديوت مالڪن حکم ز يہ تہ آمسند زانہ تہ شري بياميس ڄھ شوري گڙھ ٿن ڪنہ تہ قرض گڙھ ٿن²⁵
 ادہ نوڪرن ڪور اميس نيٺہ سجدہ آفاہ ڏہ ٺيلت ٻو ڪرہ چون شوري قرض ادا۔²⁶ وضول ڪرئہ۔
 بيہ شہ نوڪر نيبر دراؤ تہ باقي نوڪرو منزہ شمڪھ تيمس²⁸ تيمس مالڪس آؤ اميس نوڪرس پيٽھ عار تہ تروون يلہ بيہ ڪورنس شوري قرض معاف۔²⁷
 اکھاہ ٿس اميس ٻنہ دينار داران اوس۔ امي ٿوٿ شہ تہ ڄيورنس ٻوٿ تہ وننس يہ ميون ڄھي تہ ڪر ادا۔
 مگر امي موٽس نہ بلڪ گو تہ ڪرہ نوون فاد خانس منز بند دؤنيس³⁰ مگر امي نوڪرن ڪور اميس نيٺہ زاريار تہ وننس ٺہ ٺيلت ٻو ڪرہ ڙے ادا۔²⁹
 يونام نہ قرض نڪھ والڪھ توتام رور فادس منز۔
 اتہ پيٽھ اُننو شہ مالڪن پانس نيش ناد ڏتہ تہ³² ادہ باقي نوڪرگ سٿيہا غمگين يہ حال وڄھتہ ٽم آے تہ وُنڪھ مالڪيس تہ شوري يہ سپڏمت اوس۔³¹
 وننس پو رزيل نوڪرا! صبا ڪوري ڙے شوري قرض معاف امہ موجب ز ڙے ڪوڙتہ ٺہ زاريار۔
 تہ امي مالڪن ڪور شہ ناراض گڙھتہ³⁴ کيا ڙے پيٽھ اوس نا لازم ز يتہ ڪني ٺہ ڙے پيٽھ رحم ڪور يتہ پاٿي ڪرڪھ ڙے اميس نوڪرس پيٽھ تہ رحم؟³³
 جلاڏن حوالہ، ز يونام نہ سوري قرض ادا ڪرڪھ رور فاد توتام۔
 ميون آسماني ٻب تہ ڪر ٿوہ ساتي يتہ پاٿي اگر نہ توبہ منز تہ پريتہ کانہ پينس بايس دل ساتي معاف ڪر۔³⁵

19

ييل عيسى بن يم کتھ سپدا، تہ سڀد يہ ز گليل پيٽھ رواڻہ گرتھ ووت سُہ بڙدن اپور پودياکين سرحدن منز۔
 تہ فريسى آءِ تيمس آزماوئ تيس نيش تہ ويند لگيس کيا پرتھ کي وج کيني چها پينئ زانہ مولکاوني تہ اکھ بوڏ جوم آوتس پتہ پتہ تہ کرن تہ ٿيک۔
 جائز؟
 ام سڀد باپت تراپہ مرد ماليس تہ ماج الگ تيمي ووٽگھ درجواب، کيا ٿوبہ چھونا پورمت ز يمي تيم بناي، تيمي ووٽ گودے تيم زني تہ مرد بنايتھ ز؟
 تہ رور پند زانہ ساتي تہ تيم دونے آسن اکھ جسم۔
 تيمو ووٽ تيس تيلہ کياز ديوٽ موسلبن حکم ز طلاق نامہ وٽي چھن تيم زہ کيند بلڪ چھ اکھ جسم۔ ام موجب يمس خدا جوڙ تيمس کرئ انسان خدا۔
 دتھ گرتھ يني تراوئ؟
 تيمي ووٽ تيمس ز موسلبن ديوٽ تسند سخت دلي بند وج کيني توبہ پند زانہ تراونک اجازت مگر گودہ پيٽھ اوسند يته کنپ۔
 تہ بو چھسو توبہ وان زيس اکھاء پند زانہ حرامکاري ورآءِ يہ کون وج کيني تراپہ تہ کر دويم خاندن سُہ چھ زنا کران تہ تيس اکھاء تراپہ مزہ زيہ ساتي
 چيلو ووٽ تيس اگر مرد سڀد يوتھ حال چھ زانہ ساتي تيلہ چھن خاندري کزن جان۔¹⁰ خاندن کر سُہ تہ چھ زنا کران۔
 تيمي ووٽ تمن ز ساري پکن تہ يہ کتھ مانتھ مگر تصيمن يہ قدرت دنہ آہ۔
 تکیاز کيند لانزھ چھ تته يم ماجبند ٻڏ منزي چھ يته زبوان۔ تہ کينہ لانزھ چھ تته يم لکوه بناي لانزھ۔ تہ کينہ لانزھ چھ تته يم اوسمانچ پادشاہي
 تم ساٽہ اني لکو سُري تيس نيش يوتھ زن سُہ تھايہ تمن پيٽھ اتھ تہ کريکھ دُعا مگر شاگردو¹³ خاطرہ پائي پانس لانزھ سُوؤ تيس مانتھ پک سُہ مائين۔
 کور يمن اعتراض۔
 مگر عيسى بن ووٽ يمن سُرين ديوہ نيش يہ بمن م کربو منع، تکیازہ آسمانچ پادشاہي چھ يتهني پُز۔
 تہ وچھبو، اکھ شخص آو تيمس نيش تہ وٽس، بو کوسہ نيکي کرہ، يوتھ زن ابدی زندگي حاصل کرہ؟¹⁶ تہ تمن پيٽھ اتھ تھايته دراو سُہ تہ۔
 تيمي وٽس، زہ کياز چھکھ م نيکي بند وج پرتھان؟ نيک چھ اکوي وني اگر زہ زندگي منز داخل سپدن چھکھ بڑھان تيلہ کر حکمن پيٽھ عمل۔
 تيمي وٽن کمن حکمن پيٽھ؟ عيسى بن وٽس يہ ز قتل م کر، زنا م کر، زور م کر۔ اٻر گواہي م دہ،
 تيمي جوانن ووٽ تيس م چھ يمن سارئي پيٽھ عمل کرمز وني کيا²⁰ پينس مائيس تہ ماج کر عزت، تہ پينس بمسايس ساتي ورتاو پائس پو لول۔
 کمي چھ م منز؟
 عيسى بن ووٽ تيس، اگر زہ کامل بئن چھکھ بڑھان تہ گرتھ پئن مال و اسباب کن تہ دِ غريبن۔ تہ ميلي آسمانس پيٽھ خزانہ پتہ يہ پتہ پتہ۔
 عيسى بن ووٽ پينن چيلن بو چھسو توبہ وان ز دولتمند سڀد چھ²³ مگر سُہ جوان گو يہ کتھ بوزتھ دلملول تہ دراو تکیاز سُہ اوس وارياء دولت مند۔
 چيلہ يہ بوزتھ وارياء حاران تہ²⁵ بو چھسو توبہ وان ز اوند سڀد سڙيہ پتہ کيني نيرن چھ سہل ام کھوتہ ز دولتمند گرتھ خدا يہ سنز پادشاہي منز داخل سپدن۔
 ونہ لگي "تيلہ کس پک نجات ليتھ؟"
 عيسى بن ووٽ تمن کن نظرا کرتھ۔ يہ زن پکن انسان سنڌ ساتي سپديتھ مگر خدا يہ سنڌ ساتي پک پرتھ کينہ سپديتھ۔
 عيسى بن ووٽ تيمس بو چھسہ تہ پوز²⁸ اتھ پيٽھ ووٽن پطرسن درجواب تيس۔ وچھ حص اسني دراء سُوري کينہ تراوتھ تہ پتہ۔ اڊہ اسہ کيا ميلہ؟
 وان ز ييلہ ابن آدم نيس تخليقس منز پينس جلالکس تختس پيٽھ بيہ تہ تبي تہ يم م پتہ دراء کرن پين تختس پيٽھ پينہ اسريلکين پين قيلين بند
 يہ يمي تہ کانسئ ميايہ باپتھ گهرہ، بائي، بيہ، مول، موج، کھل تہ کھاء تراوي تيمس ميلپتھ گن يہ آسہ ابدی زندگي بند وارت۔²⁹ انصاف۔
 مگر وارياء يم بُروئتھ آسن گرتھن يٿ تہ يم پتھ آسن گرتھن بُروئتھ۔³⁰

20

تکیازہ آسمانچ پادشاہي چھ تيمس گهر کيس مالکس بش، تيس ضبھائي دراو تاکہ پينس دچھ باغس لاگہ مزور۔
 پتہ دراو سُہ اک پپرہ نزديک تہ وچھن يہ تہ کينہ بازرس منز بيکار پتھ۔ تيمي سُوزي مزور باغس منز اکھ دينار دؤس لفظ کرتھ۔
 پتہ کور تيمي يته پاتھي دوپرہ تہ يم پپرہ نيرتھ۔ تہ تمن ووٽن، تبي تہ گرتھيو باغس منز، يہ واجب آسہ تہ دمو ٿوبہ۔ اتپ گتہ يم۔
 تہ دوه لوشنس رُوڊ اکھ گائڻ تہ دراو وچھن يہ کينہ استارہ۔ يمن ووٽن تبي کياز چھوتين دپہ تيس بيکار استارہ؟
 يوتھي شام سڀد تہ باغکي مالکن ووٽن پينس منسئس، تيمو ووٽس، ام موجب ز آسي نيپہ کانسئ مزور پيٽھ، تيمي وٽنکھ گرتھيو تبي تہ باغس منز۔
 مزور آنکھ ناد دتھ تہ پتيمو پيٽھ گوڏ نکين تام ز يمن مزوري۔
 ييلہ تم آءِ تہ اکھ گائڻ بُروئپم امتي آسي تين ميچي اکھ اکھ دينار۔
 ييلہ مزوري زڻکھ تہ کُرکھ مالکس يہ وٽيہ شکايت۔¹¹ يم گوڏہ مزور امتي آسي تمو دؤپ اسہ ميلہ شايد زيادہ مگر تمن تہ ميچي اکھ اکھ دينار۔
 تيمي ووٽ درجواب تيمو منز¹³ ز پمو پتيمو کُر اکسي گائڻس کام تہ تہ کُرکھکھ يم اسہ برابر پمو دپہ دؤس بُور تل بيہ کُرکھ تاپہ کرائ برداش۔
 آيس۔ يارا، بونا چھسنہ تہ ساتي نا انصافي کينہ کران، کيا م اوسپينا تہ اکھ دينار لفظ کورمُت؟
 کيا م چھنا جائز ز پند مالہ ساتي يہ بڑھ تہ کرہ؟¹⁵ يہ چون چھ ٿل تہ نير، يہ چھ ميايہ مرضي يوتا بو توبہ چھسو دوان تہ دم بوو يمس تہ تيس پتہ آو۔
 کيا زہ چھکھ م توبہ بد چشمو وچھان ز بو چھس نيک؟
 تہ يروشلم گرتھن وز ني عيسى بن بہ چيلہ الگ کن تہ وٽہ مئر ووٽنکھ،¹⁷ يته پاتھي گرتھن پيم بروئتھ تہ بُروم پتہ۔
 وچھنو آسي چھ يروشلم گرتھان۔ تہ ابن آدم يہ زبھي کابن تہ فقين حوالہ کرن تہ يم دن تيس قٿلک حکم
 تيم وزہ آيہ زبدي سئز زانہ²⁰ تہ سُہ يہ غار قومن حوالہ کرن تاکہ تيمس وٽاون مذاق، تہ کوڏہ والنس تہ مصلوب کرنس تہ سُہ يہ تريہ دؤپ زنيہ کرتہ۔
 پيني نيچي پتھ تيس بروئپ کن تہ کورنس سجده، بيہ لچ تيس کيند عرض کرتہ۔
 عيسى بن ووٽس²² تيمي وٽس ز زہ کيا چھکھ بڑھان؟ تيم وٽس فرماو ز يم ميايہ دونوہ نيچي بيہن چاڻ پادشاہي منز دچھني تہ کھووري کيني۔
 درجواب۔ تہ چھينپہ زہ کيا چھکھ منگان۔ تيس بيالہ بو چيند وٽل چھس کيا زيمک کھا چيتھ؟ تيم وٽس، آسي پکو چيتھ۔
 تيمي ووٽن تمن مبون پيالہ زن چيئو ٿي مگر پانس دچھني کھوري کانه پناوم چھين ميايہ کام کيند۔ يہ چھ تمن خاطرہ يم ميايہ بين مقرر چھ کري
 متي۔
 مگر عيسى بن ووٽن تمن پانس بروئپ کن نادتھ۔ ز ٿوبہ چھيوپ ز غارقومن پندي زڻي چھ²⁵ تہ ييلہ شاگردو بُوز تہ گتہ تمن دوشوني باين پيٽھ ناراض۔
 تمن پيٽھ حکم چلاوان تہ امير چھ تمن پيٽھ پند احتياڙک غلط استعمال کران۔
 توبہ منز سپديتہ يہ، بلڪ تيس ٿوبہ منزہ بوڏ بئن بڑھ سُہ يہ ٿبند خادم،²⁶

٢٧ تہ اُس توبہ منزه اول بنن يَزْه سُد بنن تُبند غلام،
 ٢٨ ييل سُد يريحو منزه^{٢٩} تكيار ابن آدم آؤ تہ ايم موجب زہ خدمتہ کرنا يہ پاني بليک ايم موجب زہ باقين کر خدمت تہ پئن رُو ديي واريان بنن بدلہ کفارہ"۔
 اوس نيران تہ اکھ بوڈ جوم آؤ تس پتہ پتہ۔
 ٣٠ تہ وجھو دويو اُنيو ہم وتہ اندس پيٹھ بہتہ اُسي يہ بُورته ز عيسی چھ پکان کريکھ دت وُنکھ۔ "ے خداوند ابن داؤد اُسي پيٹھ کر رحم"۔
 ٣١ عيسی ووتہ اِسناد تہ ناد تہ وُنکھ،^{٣٢} لکو کور تمن رُوب ز ژھويہ کربو۔ مگر تيم لگي توتہ کريکھ دت وِنہ "ے خداوند ابن داؤد اُسي پيٹھ کر رحم"۔
 تُہي کيا، چھو يَزْهان ز بُو کرہ تہنيد خاطرہ؟
 ٣٣ تيمو وون تيمس ے خداوند اسہ گوژھ اچھن گاش"۔
 ٣٤ عيسی پس آؤ عار تہ تيمي ڈول تہنذن اچھن انھ تہ تيم لگي فوراً وچھن تہ درآے تيمس پتہ پتہ۔

21

١ ييل تيم بروشلمس نزدیک واتہ، تہ آے زيتون کيس پبادس پيٹھ بيت فگپس نيش، تہ عيسی بن سوزي زہ شاگرد يہ وِنتہ،
 ٢ تُہي گڑھيو پانس بُرونہ کنيي اُيس گام چھو، تور واتتہ وچھيو تُہي اکھ خرنی گنڈتہ تہ تس ساتي خرہ بچہ تيم اُني وُکھ مُزرتہ مہ نيش۔
 ٣ يہ سُبدا ام موجب ز يہ نبي سنيد ذريعہ وِنہ اگر توبہ کانہ ونيو کنيہ تہ وني زيوک خداوندس چھ يمن بنز ضرورت، تہ سُد سُوز جلدی يمن واتس"۔
 اوس اُمت تہ سپد پورہ،
 ٥ اني گے شاگرد تہ کورکھ صيون سنيز کور ونيو ز، وُچھ چون پادشاہ چھ زے نيش يوان سُد چھ حليم تہ خترس پيٹھ چھ سوار، بلکہ کھريہ بجس پيٹھ"۔
 تي يہ تمن عيسی بن حکم اوس ديوتمت۔
 ٧ خرنی تہ خريہ بچہ اُونکھ تہ تس پيٹھ ترايکھ پنيي پلو تہ سُد بيوٹھ تمن پيٹھ۔
 ٨ تہ جوم اوس تيمس بُرونہ بُرونہ يہ پکان تہ پتہ پتہ تہ اوس تہ جوم منز وتھرايی اکثر لوکو پنيي پلو وتہ منز، باقبو ورايہ کليبن بڑہ لنجہ ژرتتہ وتہ پيٹھ۔
 يوان۔ تہ نعرہ دی دی اُسي ونان، ابن داؤد "پوشعنا" مُبارک چھ تس اُيس خداوند سيندس ناوس پيٹھ چھ يوان۔ عالم بالاس پيٹھ "پوشعانا"!
 ٩ تہ ييل سُد برشلمس منز داخل سُبدا تہ سارسی شبرس منز سُبدا بنگام، تہ لکھ لگي وِنہ "يہ کس چھ"؟
 ١٠ تہ عيسی سُبدا خدايہ سنيز پيکل منز داخل تہ کڈنی ساري تہ تيم پيکل منز اُسي کار بارہ^{١٢} جومکيو لکو وون "يہ چھ گليل بنن ناصرک نبي عيسی"۔
 ١١ کران۔ تہ صرافن بندي تخت تہ کوتر فروشن بنزہ چوکہ فرن ڈپ۔
 ١٢ تہ تمن وُن ليکتہ چھ ز مُيون گھرہ اُسي دُعاء خاژک گھرہ مگر توبہ چھوون يہ ڈاکوون بند اڈہ بنووتتہ"۔
 ١٣ مگر ييل زتھي کانو تہ فقہو تم عجيب کام وچھ ہم تمی کر يہ وُچھکھ سُري پيکل^{١٥} تہ اُني تہ لنگي آے پيکل منز تيمس نيش تہ تمی کر يہ تم تھيک۔
 ١٤ منز ابن داؤد پوشعنا نعرہ يوان تہ ناراض سپدتہ لگيس وِنہ۔
 ١٥ زہ چھکھ بوزان يہ کيا چھ ونان؟ عيسی بن وون درجواب آ۔ کيا توبہ چھبونا زانہ پورمت سُرين تہ دُودہ سُرين بنز زيو چھ زے تيار کزمتا تاکہ^{١٦}
 کرن چانمي حمدو نانہ"؟
 ١٧ ييل صحابئي سُد واپس شبر اوس گڑھان تيمس لجي بُوتہ۔^{١٨} تہ سُد گو تم تراوتتہ شبرہ نيبير بيت عناييس منز تہ رانس رُود تتهي۔
 تہ وتہ اندس پيٹھ وُچھن اکھ انجیر کُل تہ گو تته نيش۔ تہ پتہ ورايی وُچھن تہ تته کيبن پيٹھ تہ وُنس زے مہ وسپتہ زانہ تہ ميوہ تہ انجیر کُل بوکھ تيمہ^{١٩}
 شاگردو کور يہ وچھتہ تعجب تہ وِنکھ يہ انجیر کُل کياز بوکھ بکدم"؟^{٢٠} وزہ۔
 ٢١ عيسی بن وون درجواب تمن بُو چھسو توبہ پور ونان ز اگر ايمان تهايو، تہ شک کريو تہ اُني کريو تہ تُہي صرف تي بُوت يہ انجیر کليس ساتي سُبدا۔
 ٢٢ بليک اگر تُہي يتہ پياژس يہ ڈييو زہ وتہ تہ سمندرس منز گڑھ تہ تي سپد۔
 ٢٣ ييل سُد پيکل منز يتہ تاليم اوس ديوان۔ تہ زتھي کانو تہ قومکيو بُرگو وون تس^{٢٣} يہ يہ کينزها دُعابس منز ايمان ساتي منگيو تہ سُوري ميليو تہ"۔
 ٢٤ نيش بنہ۔ زہ کيم اختيار چھکھ ہم کام کران، تہ يہ اختيار کيمی چھي زے ديوتمت"؟
 ٢٥ يوحنا سُد بيتسيم^{٢٥} عيسی بن وون درجواب تمن "بُو تہ پرتھو توبہ اکھ کنہ" اگر سُومہ ونيو تہ بو تہ ونو توبہ۔ زہ ہم کام کيم اختيار چھس بُو کران۔
 ٢٦ کتہ پيٹھ اوس؟ آسمانک طرف اوسا کي انسان سنيد طرف۔ تيم لگي پانہ وائي وِنہ زہ اگر اُسي وتو آسمانک طرف تہ يہ وِہ اُسي۔ تيل کياز کوروي تہ تس
 پيٹھ يقين؟
 ٢٧ و اگر ونو انسان سپدہ طرف تہ اُسي چھ عوامس کھوزان تکیازہ ساری چھ يوحنايس نبي مانان"۔
 ٢٨ تُہي کيا چھو اتی وون تمو عيسی پس درجواب، "اُسي چھيني پتہ تيمي تہ وون يمن بُوتہ ونيو توبہ کنيہ ز بُو کيم اختيار چھس ہم کام کران۔
 سمجھان؟ ايس نفرس اُسي زہ نيچي۔ تيمي وون گوڈ يکس نيش گزتہ گو بُريا گڑھ از کر باغس منز کام"۔
 ٢٩ تيمي وُنس درجواب، بُوگڑھن، مگر پتہ پيشتوون تہ گو۔
 ٣٠ بمو دويو منزه کيمی کُر پينس ماليي سنز مرضی پورہ؟^{٣١} پتہ گو بيکس نيش تہ وُنس يتہ پاٹهي۔ تيمي وُنس درجواب۔ اُدسا جناب مگر گو تہ کنيہ۔
 تمو وون گوڈنکي۔ عيسی بن وون تمن، بُو چھسو تہ پور ونان ز گزر رتن وائي تہ گايہ گڑھن توبہ بُرونہ خدايہ سنيد پادشاہی منز داخل۔
 تکیازہ يوحنا آؤ نيکي بنز وتہ باوي توبہ نيش تہ توبہ کورون تس پيٹھ يقين مگر گزر رتن وائي تہ گانبو کور تس پيٹھ يقين، تہ يہ وچھتہ پھجتو و تيمہ^{٣٢}
 ٣١ بياکھ مثال بوزيو، اکھ اوس گھڑک مالک يمي دچھ باغ لوگ تہ زورو طرفو کھولنس ديوار يہ کھوئن اتہ منز حوص يہ توبہ^{٣٣} ز تس پيٹھ کريو يقين۔
 ٣٢ بُون بُرج تہ باغوان تھيکس پيٹھ دتہ گو بيس مُلکس۔
 ٣٣ تہ باغوانو رتي تمسندي نوکر ايس لوکھ، بياکھ مُورکھ تہ بياکھ^{٣٥} ييل ميوہ کال ووت نزدیک تہ تمی سُوزي پنيي نوکر باغوان نيش پنيي ميوہ يند۔
 ٣٤ کورکھ سنگسار۔
 ٣٥ پتہ سوزي تيمي يہ نوکر ہم گوڈنکيو کھوتہ واريہ اُسي تہ تمو کور يمن ساتي تہ شو ي سلوک۔
 ٣٦ ييل باغوانو سُد وُچھ تہ پانہ وائي وُنکھ يہ چھ واري تہ ووليو يہ کرہ وُن^{٣٨} آخرکار سوز تيمي پنيي نيچو يہ زانته ز تيم کرن ميايس نيچي سُنن لحاظ"۔
 ٣٧ قتل تہ اُمنسپس ميرانس پيٹھ کرو قبضہ۔
 ٣٨ پتہ ييل باغک مالک يہ تہ تمن باغوان ساتي کس سلوک کرشہ"؟^{٤٠} تہ کوڈکھ باغ منز نيبير تہ موژکھ۔
 ٣٩ عيسی بن وون تمن، کيا تہ چھونا کلام^{٤٢} تمو وون تيمس تمن بدکارن کر سُدہ دردی سان پلاک۔ تہ بدلايہ باغوان ہم وقتس پيٹھ تيمس ميوہ دن"۔
 ٤٠ تہ^{٤٣} مقدسس منز زانہ پورمت ز يوس کني دُسلو دارتہ زتھي شوئي سپز گو کني، يہ سُبدا خداوند سنيد طرف تہ سانين نظرن منز چھ عجيب؟
 ٤١ چھسو بُو ونان ز خدايہ سنيز پادشاہی يہ توبہ نيش يند تہ تته قومس يہ دن يس تمبوک ميوہ ويداہ۔
 ٤٢ تہ ييل زتھي کانو تہ فقہو تمسندي مثال بوزہ تہ سمجھکھ ز يہ چھ^{٤٥} تہ اُيس تته کتہ پيٹھ پتہ تہ تُکرہ تُکرہ گڑھنس مگر يس پيٹھ پتہ تس کر شوت"۔
 ٤٤

سائيس حقس منز وان-

تہ تم اسي تس رتچ کوششہ منز مگر لکن اسي کھوزان تکیاز تم اسي تس نبی مانان-⁴⁶

22

تہ عیسیٰ لوگ تین سانی مثالن منز کتھ کرے،¹

آسمانچ پادشاہی چھ تس پادشاہس بئش یمی پینس نیچوس خاندن کور-²

پتہ سوزی تیمی بی نوکر یہ ویتھ، ز وچھو، مہ چھ نعمت تیار کر مئی داند تہ پنی نوکر سوزن ز یم آن سالرین ناد دتھ، مگر تمو موند ین-³

مگر تمو کورن امبوک کانہ پرواے تہ دراے پنی پنیہ کام کانہ گو پینس کھپس⁵ صحت مند پکھر آے ذبح کرے تہ سوری کینہ چھ تیار، یو سالس-⁴

منز، کانہ گو پینس کارہ بارس-

تہ باقیو رتی تیمسندی نوکر تہ کرکھہ عزت تہ مارکھ-⁶

پتہ وون تیمی پنین نوکرن ز خاندنچ نعمت تہ چھ تیار پادشاہس کھوت زبردس شرارت تہ پئن فوج سوزتھ مارن یم قائل تہ پند شہر رھئن زالتھ-⁷

مگر یمن ناد آبو سوزن یم اسي تہ آتھ لایکھ-

ونی گڑھبو سڑک پیٹھ بیتیا توہ سمکھنو یم آئی ووکھ سالس-⁹

تہ بیله پادشاہ آو اندر¹¹ تہ یم نوکرگ سڑک پیٹھ یم تہ یمن سمکھہ اصل یا خراب ساری آیکھ کرکھ جمع تہ خاندنچ محفل آہ ممانو ساتی تہ تھ-¹⁰

ممان وچھ تہ تیمی وچھ تہ اکھ نفر بیس تہ خاندن پلو اسي لاگتھ-

اتھ پیٹھ وون پادشاہن نوکرن ز یہ رھینون نر زنگ گنڈتھ¹³ تیمی وون تمس "بارا" رھ کتھ کنی آکھ یور خاندن پلو لاگتھ وراے- مگر تیمس گے رھو-¹²

نیر انہ گئیس منز- تہ آس وون تہ دندہ ٹکن-¹⁴

تیم ویز کور فریسو گڑتھ مشورہ ز سھ کتھ پاٹھی فساوون-¹⁵ تکیاز سارچر چھ واریا مگر عزتہ وائی چھ کموئی-¹⁴

انی سوڑی تمو پنینی شاگرد پردین ساتی تیمس نیش تہ تمو وون بے وستاد آیس چھہ ز رھ چھکھ پزی زور تہ پزرس ساتی چھکھ خدایہ سنز ویتہ¹⁶

پنز تالیم دیوان تہ کانسیند پرواے چھکھ کران تکیاز رھ چھکھ کانسیند نفرہ سنڈ طرفدار-

عیسیٰ پن وون پند شرارت وچھتھ پو رباکاروہ کباز چھو آزماوان؟¹⁸ اہ آیس ونتی، چون خیال کیا چھ؟ فیصرس چھا زکوة دینی جایر کیہ تہ؟¹⁷

تمی وون تمن" یہ شکل تہ ناؤ کوئند چھ؟"²⁰ تلسا مابو زکوئٹک پونس تمو آئی آکھ دینار تمس نیش-¹⁹

تمو وون فیصر سنڈ آتی وونکھ یہ فیصر سنڈ چھ تہ دیو فیصرس یہ خدایہ سنڈ چھ تہ دیو خدایس"-²¹

تمی دوه آے یم صدوقی تیمس نیش یم قیامتکی مَنکر چھ تہ کورس یہ سوال-²³ تیم گے یہ بوزتھ حاران، تہ سھ تراوتھ دراے-²²

بے وستاد، موسیٰ اوس وونمت ز اگر کانہ لاولد مر، تہ تمسند بوی کرن تس باہی کاکھ ساتی خاندن بوتھ پینس بائی سنڈ خاطرہ اولاد پادہ کر-²⁴

ادہ اسي اسي ستھ باہی بارنی، خاندن کر تھ مؤد گوڈنیوک، تہ تمس اوسن کانہ اولاد یہ ام موجب تراون پنی زناہ پینس باہی سنڈ خاطرہ-²⁵

یتھ کنی کور دویم تہ تریم تہ ستمس تام-²⁶

سارنی پتہ موب شو زنی تہ-²⁷

عیسیٰ پن وون یمن درجواب، تھی چھو گمراہ-²⁹ ونی کبیز زانہ بیہ یمو ستو منڑہ شو قیامڑ دوه؟ تکیاز ساروی اوس تیمس ساتی خاندن کوڑمت"-²⁸

ام موجب ز تہ چھو کلام مقدس زانان ن خدایہ سنز قدرت-

کیا توبہ پورونا تہ؟ یہ خداین اوسو توبہ موردہ زیدہ ووتھنس³¹ تکیاز قیامڑ منز آسنہ خاندن واندن کینہ- بلکہ آسن لکھ آسمانکین فرشتن بندہ پاٹھی-³⁰

مطلق وومت،

بو چھس ابراہیم سنڈ خدائے، تہ اسحاق سنڈ خدائے، تہ یعقوب سنڈ خدائے؟ سھ چھن موردن بند خدائے کینہ- بلکہ چھ زندن بند"-³²

بیله فریسو بوز ز تمسند ساتھی گے صدوقین پنز بولتی بند، تہ تیم گے جمع-³⁴ لوکھ گے تمسنر تالیم بوزتھ حاران-³³

تہ تمو منڑہ پروژھ آکی شرعی عالمن تس آزماونہ موکھ-³⁵

تمی وون تمن- خداوند پینس خدایس ساتی پنز سارے دل، تہ پنز سارے روو؛ تہ پنز سارے عقل-³⁷ بے وستاد، تورانس منز کس حکم چھ بوڈ؟³⁶

ساتی لول تهاون-¹

تہ دویم چھ یہ ز پینس بمسایس ساتی تهاون بانس برابر لول-³⁹ بوڈ تہ گوڈنیوک حکم-³⁸

بیله فریسوی جمع سید تہ عیسیٰ پن پروژھ یہ تمن-⁴¹ یمی دون حکمن پیٹھ چھ تمام تورائک تہ نین بندین صحیفن بُد دارومدار"-⁴⁰

تیمی وون یمن، ادہ داؤد کتھ پاٹھی چھ تس روحکدایز⁴³ تھی کیا چھو مسیحس مطلق سمجھان؟ سھ کبند فرزند چھ- تمو وونٹس "داؤد سنڈ"-⁴²

ساتی خداوند وان،

ادہ بیله داؤد تس خداوند چھ وان تہ سھ⁴⁵ خداوندن وون میائیس خداوندس، مہ دچھنی کینی بیہ یوتام تہ یو چانی دشمن چانین کھورن تل انکھ"⁴⁴

کتھ کنی بنیو تمسند فرزند؟

کانسیند پوکھ تیمس جوابس منز آکھ حرف تہ ونتھ تہ ن کور تہ پیٹھ کانسیند بیہ تمس سوال کزنک جرات-⁴⁶

23

تیم ساپہ ون عیسیٰ پن جومس تہ پنین شاگردن یم کتھ-¹

فقہی تہ فریسوی چھ موسیٰ سنڈ شریعتچہ کرسی پیٹھ پیٹھ-²

یم چھ لکن بندین شانن پیٹھ⁴ ادہ یہ کینڑھا تم توبہ ووتو تہ سوری کوری زبو تہ مائیزو مگر تیندیش کام کوری زبو تہ تکیاز یہ تم وان چھ تہ چھہ کران-³

تیوتھ گوب بُور گنڈتھ تهاوان یس مُشکل چھ ٹلن- مگر پا تہ چھہ تھہ آنگج ساتی زیر تہ دینی بڑھان-

تہ چھ دعوتن تہ عبادت یم چھ سارے پنز کام لکن باوہ خاطرہ کران- تکیاز یم چھ پنی تعویز بڑی بناوان تہ پنین پلون بندہ دامچہ چھ کھلی تهاوان-⁵

خانن منز تھذن کرسی پیٹھ بیوان،

مگر تہی مہ وند نایو پانس "ری"، تکیاز پند وستاد چھ اکوی تہ بیہ چھ بازرن منز لکن آتھ پانس سلام کرناون تہ پانس "ری" وناون پسند کران-⁷

تھی ساری چھو بارنی-

تہ زمین پیٹھ مہ ونیو کانسیند پئن بب، تکیاز پند بب چھ اکوی یس آسمانس پیٹھ چھ-⁹

مگر توبہ منز چھ شوی بُور یس پند خادیم بند-¹¹ بیہ مہ وند نایو پادی، تکیاز پند پادی چھ اکوی یعنی مسیح-¹⁰

پو رباكارو عالمو تہ فریسو توہ پیٹھ افسوس ز تہی ۱۳ پئیس پائس تہذر دیہ شہ بیہ پست کرہ۔ تہ یس پئیس پائس پست کر تہمس بیہ تہذر دہ۔
 جھو آسمانچ پادشاہی لوکن پیٹھ بند کران تکیار تہ چھو پانہ داچل سپدان تہ نہ جھو داچل سپدان والین داچل گزھنہ دیوان۔
 پو رباكارو عالمو تہ فریسو توہ پیٹھ افسوس ز تہی جھو مونڈن ہندی گہرہ بناہ کران، تہاوان خاطرہ جھو زینچہ نمازہ پراں توہ آسبو زیادہ سزا۔
 پو رباكارو عالمو تہ فریسو توہ پیٹھ افسوس ز اکھ مرید بناوہ ہانپتہ جھو آبی تہ خشکی ہند سفر کران۔ تہیل شہ مرید بناں جھو تہ جھوون شہ پئیس
 پو آنی وٹہ ہاون والیو۔ توہ پیٹھ افسوس! یہ ونان جھو ز اگر پیکل ہند قسم کھہ تہ کبہ جھنہ و اگر کانہ بیٹ المقدسک^{۱۶} کھوتہ ڈوگنہ جنہمی بناوان۔
 قسم کھہ تہ تہہ پیٹھ جھس پابند روژن۔
 تہ پتہ جھو ونان ز اگر کانہ قربان گاگ قسم کھہ تہ کبہ جھنہ مگر یس نیاز^{۱۸} پو احمقو تہ انیو شون گزھیا تھود کبہ المقدس یمی شو پاک کور؟^{۱۷}
 تہہ پیٹھ کھالند بیہ اگر تمیوک قسم کھہ تہ تہہ جھس پابند روژن۔
 ادہ یس قربان گاگ قسم جھ کھوان شہ جھ تمن سارنی چیزن ہند قسم کھوان پو انیو نیاز جھا تھود کبہ قربان گاہ یس نیازس جھ پاک کران؟^{۱۹}
 ہم تہہ پیٹھ آسان جھ۔
 تہ یس بیت المقدسک قسم جھ کھوان شہ جھ تمیوک تہ بیہ تہہ منز جھ آسان تمیوک تہ قسم کھوان۔^{۲۱}
 پو رباكارو فقہو تہ فریسو توہ پیٹھ^{۲۳} بیہ یس آسمانک قسم جھ کھوان شہ جھ خدایہ سند تختک بیہ تہہ پیٹھ بہن والی سند تہ قسم کھوان۔^{۲۲}
 افسوس ز پوندک، بادبانک تہ زریوک ڈہ حصہ جھو زکوہ دیوان، مگر شریعہ پڑہ بچہ کنہ یعنی، رحم تہ ایمان جھو ترؤومت، لازم جھا یہ تہ جھو
 کران تہوتہ جھو نہ تراوان۔
 پو رباكارو عالمو تہ فریسو توہ پیٹھ افسوس ز پیالہ تہ رکابی جھو نیرہ کینی^{۲۵} پو آنی وٹہ ہاون والیو مؤہ جھوون واماں تہ اونٹ جھوون نینگلاوان!^{۲۴}
 صاف کران مگر اندرہ کینی جھ شہ لوٹہ تہ ناپریزنگ ساتی برتہ۔
 پو آنی فریسو توہ پیٹھ افسوس ز تہی جھو تمن قبرن پو آنی فریسو، گوڈہ کرئو پیالہ رکابی اندرہ کینی صاف ہوتہ زن نیبر تہ صاف گزہ۔^{۲۶}
 ہندی پائھی یمن نیبر کینی جھ سفیدی مہنتہ مگر اندرہ جھ موردن پڑو اڑجو تہ برتہ قسیمیو ناپاکیو ساتی برتہ۔
 پو رباكارو عالمو تہ فریسو توہ پیٹھ^{۲۹} پائھی جھو تہی تہ لکن ظاہراً پریز گاریوان، مگر باطنی جھو تہی رباكاری تہہ دینی ساتی برتہ۔^{۲۸}
 افسوس ز تہی جھو نیبن ہنز قبرہ بناوان تہ پریزگارن ہندی مرگزار جھو سجاوان۔
 تہ ونان جھو اگر اسی پننیں آباواجدادن ہندس زمانس منز آسبو تہ اسی آسبون نیبن ہندس قتلس منز شریک کبہ۔^{۳۰}
 عرض پننیں آباواجدادن ہندی پیالہ کرئو ٹک۔^{۳۲} پتہ کنی جھو تہی پنہ ہانپتہ گوہی دیوان ز تہی جھو نیبن ہندین قاتلن ہندی اولاد۔^{۳۱}
 وچھو امہ موجب جھستو بو توہ نیشہ نبی، تہ دانا تہ عالم سوزان، تمو منز^{۳۴} پو زریلا شرفہ سندیو بجو تہی کتہ کنی بجیو جنمک سزا نیشہ؟^{۳۳}
 کرؤوکھ تہی کبہ قتل تہ مظلوب کرؤوکھ، تہ کینڑھن والیو عبادت خانن منز کوڑہ تہ شہر پتہ شہرہ ستاؤوکھ تم۔
 ہوتہ زن تمام صاحب پریزن قتلکی توہی زمہ دار نیو۔ صاحب پریز ہابیل سند قتلہ پیٹھ تا برکیاہ سندس نیجوس زکریا سندس قتلس تام یم ٹوہ۔^{۳۵}
 مقدسس تہ قربان گاہس درمیان قتل کرؤوکھ۔
 ے بروشلہ، ے بروشلہ ڑہ یس انیباہن قتل کران آکھ تہ یم ڑہ نیش^{۳۷} بو جھسو توہ پوز ونان ز ڑہ شوری کبہ کھسیدم زمانکین لکن نکھس۔^{۳۶}
 سوزن آے تم کرتھک سنگسار، کاتیاہ لڑہ پوڑھ ے ز پتہ کنی کوکر پننیں پوٹین پکھن تل جمع جھ کران، پتہ کنی کرکھ بو جیانی شری تہ جمع، مگر
 ڑہ پوڑھتہ!
 وچھ چون گہرہ جھ یوان جانہ ہانپتہ تہا تہا تہا۔^{۳۸}
 تکیار بو جھس ڑہ ونان۔ ونکہ پیٹھ وچھیکھن ڑہ ہبرگر تہ یوتام تہ ڑہ ونکہ مبارک جھ تس یس خداوند سند ناوہ جھ یوان۔^{۳۹}

24

تہ عیسیٰ اوس پیکل منز نیرتہ پکان، ز تمسند شاگرد آے تس نیش ہوتہ زن تمس ہاون پیکل ہنز عمارت۔^۱
 یلہ^۳ تہمی وون درجواب تمن۔ کیا تہی جھونا یم ساری چیز وچھان؟ بو جھسو توہ پوز ونان یہ روزنہ کبہ پیٹھ کنی موجود ہوسنہ دآرتہ دنہ بیہ۔^۲
 شہ زیتونکس پھاڈس پیٹھ ہنہ اوس تمسندبو شاگردو وون تس نیش الگ کن پتہ آسہ وتہ یم کتہ کر سپدن؟ تہ جائہ یوک تہ دنیا ختم گزھنک کیا
 نشان آسہ؟
 عیسیٰ ہن وون تمن درجواب "خبردار بیہ کانہ توہ گمراہ کرؤو۔"^۴
 بیہ پوزو تہی لڑاہ تہ لڑاہن ہندی افواہ، خبردار، کھوڑہ زیونہ کبہ، تکیار ہمن کنہن ہند سپدن^۶ تکیار میاؤ ناوہ کپہ ین واریاہ تہ ونن "بو جھس مسیح۔"^۵
 جھ لآزم۔
 تکیار قومس پیٹھ کر قوم تہ سلطنتس پیٹھ کر سلطنت قبضہ تہ جاہ جاہ وٹہ قحط۔ تہ یلی گزہن۔^۷
 تیم وقتہ رٹاوانو ٹوہ لوکھ تہ دیوانو تکلیف تہ کرنو قتل، بیہ تھاون ساری قوم میاؤ ناوہ توہ ساتی مگر بیہ شوری آسہ مصیبتن ہند شروعاتی۔^۸
 دشمنی۔
 تہ تیم وقتہ ڈلن واریاہ ایمانہ نیشہ تہ اکھ اکیس رٹہ ناوان بیہ تھاون اکھ اکیس ساتی صید۔^{۱۰}
 بیہ گزہہ دینی زیادہ گزہنہ ساتی واریاہن ہند لؤل کم۔^{۱۲} بیہ وٹھن واریاہ اُپڑی نی تہ واریاہن کرن گمراہ۔^{۱۱}
 مگر یس آخرس نام برداش کر شوہی لہ نجات۔^{۱۳}
 ادہ ییلہ توی وچھو تہا کرن والی^{۱۵} بیہ سپد پادشاہی ہنز خوشخبری ہند اعلان تمام دنیاہس منز تاک سارے قوم خاطرہ روز گوہی آہی سپدہ قیامت۔^{۱۴}
 مکرو چیز یمچ ذکر دانیال نیہ سند ذریعہ سپز مژ جھہ، مقدس جاہن منز استادہ،
 تہ یم یہودیایہ منز آسن یم زلن پھاڈن پیٹھ،^{۱۶}
 یم پیشس پیٹھ آسن یم وسن نہ بون پینہ گھرٹوک مال ساتی تہ ہانپتہ،^{۱۷}
 مگر تمن پیٹھ جھ افسوس یم تمن ڈوہن گوہ کھور آسن بیہم شریں دودھ آسن جیوان! ^{۱۹} تہ یم کھس منز آسن یم فیرن تہ پتہ پتہ پلو پند۔^{۱۸}
 ادہ کرؤو دُعا توہ گوزھونہ پیون وندس منز یا سینکے دہ زلن۔^{۲۰}
 تکیار تم وقتہ آسہ تیوتہ بوڈ مصیبت ز تیوتہ نہ سپد دنیا بنہ پیٹھ ونیوک تام تہ سپد زاہ۔^{۲۱}
 تم وقتہ اگر کانہ توہ ونیو "وچھو" مسیح جھ بیتن یا^{۲۳} اگر نہ یم دہ کم آسہن کرہ امتی تہ کانہ کینہ بچتہ مگر نیک لکن ہند ہانپتہ ین یم دہ کم کرہ۔^{۲۲}
 ہوتین تہ یقین کرہ زیوہ۔
 تکیار اُپڑی مسیح تہ اُپڑی نی وٹھن تہ پتہ بڑی نشانہ تہ عجیب کامہاون ز ممکن آسہ تہ صاحب متیقین تہ کرن گمراہ۔^{۲۴}

وڻي اگر تم وننو توہ زہ وڃھيو سڻ ڄھ سڻسانن منز، تہ نير نيری زبونہ، يا وڃھيو سڻ ڄھ کوٺھرين منز تہ يقين ڪرڙونہ۔²⁶ وڃھيو ھ وٺو ٿوہ گوڏے۔²⁵
 تڪياڙ ٻنھ کڻي وڙمل مشرق نيش ڄمڪنھ مغرب تام آھ ڄھ يوان۔²⁷
 تمو دؤہ کٺو مصيبتو پڻ گڙھ فوراً آفتابس تہ انہ گوٺ۔ تہ زون تہ دينہ گاش۔ بي پين تارڪھ آسمانہ پيٺھ وسپ۔ تہ²⁹ يئہ موڪر آسہ تہ گڙھن گريڊ تہ جمع۔²⁸
 تہ تم ساتہ نير آسمانہ پيٺھ ابن آدم سڻد نشائہ نون۔ تہ زمينہ ٻندي ساري قوم دگن سيند تمہ وڙ۔ تہ وڃھن ابن آدمس آسمانہ طاقتن سپڊ الہ ڏلہ۔
 يوان بڙہ قدر تہ تہ جلالہ سان آسمانڪس اوبرس پيٺہ۔
 وڻي پڃھيو انجبر کُل³² سڻ سوز پنين فرشتن تہڙ آواز منز يگل واپان۔ تہ تم ڪرن تمسندن مٺنخب ڪرمتين جمع آسمانگڙوم اندہ پيٺھ پتھ اندس تام۔³¹
 نيش آھ مثال۔ ٿونھي تيمج لنج نرم ڄھ سپدان تہ پن ڄھس نيران ٿي ڄھو ديان ز ريتہ ڪول ڄھ نزديڪ۔
 ٿو ڄھسو توہ پوز وان۔ ز يونام تہ يہ شوري ڪنہ سپڊ يہ³⁴ تہ پٺھ پاٺھي ييل تہي يہ سوري ڪنہ وڃھيو تہ زانزو سڻ ڄھ نزديڪ بلڪ ڄھ دروازس پيٺہ۔³³
 ڏري ياتھ واتہ برگڙ تہ اند۔
 مگر تہڙ دؤس تہ تہڙ وقتس مطلق آسہ يہ ڪانسيہ، ن آسمانڪين ملڪن تہ فرزندس صرف آسمان تہ زمين واتہ اند مگر ميان ڪنھ ڙورن تا ابد قايم۔³⁵
 پتھ پاٺھي نوح سندين دؤن منز سپڊ تہڙ پاٺھي سپڊ ابن آدم سند يہ وڙ۔³⁷ بس۔
 تڪياڙ پتھ کڻي طوفان ٿرونہ آسي لوڪھ ڪھيوان چيوان تہ خاندن واندر ڪران آسي تہڙ دؤس تام يونام نوح ناہ منز داخل سپڊ،³⁸
 تيم وقتہ آسن زہ نفر ڪھس منز، آھ يہ نيئہ تہ بياڪھ يہ⁴⁰ اتي يونام طوفان آو تہ تيم ساري نيين يره توتام لجنہ تيم پٽي تہڙ پاٺھي يہ ابن آدم تہ۔³⁹
 تراونہ۔
 زہ آسن گريٽس اوٺ پيسان، آھ يہ نيئہ تہ بياڪھ يہ تراونہ۔⁴¹
 مگر يہ تهايو ياد، ز اگر گھريڪس مالڪس يہ آسہ رات کٺوت ڪيم پهر يہ ڙور تہ سڻ⁴³ اڏيشار رڙوبو، تڪياڙ ٿوہ ڄھيون پتہ ز ٿيند خداوند ڪيم دؤہ يہ۔⁴²
 ڙور يہوشار تہ پنينس گھرس دھينہ سڻ ڙور گڙھنہ۔
 اتي کُس ڄھ سڻ ايماندار تہ عقلمند نوڪر۔ ٿيس پنينس مالڪس پنين نوڪرن⁴⁵ ٿوہ رڙوبو تہي تہ تيار، تڪياڙ يہ وقتج يہ ٿوہ پتہ تہ آسيو، ز ابن آدم يہ۔⁴⁴
 چاڪرن پيٺھ مقرر ڄھ ڪورمت تاڪ تمن ديہ وقتس پيٺھ ڪھين؟
 مبارڪ ڄھ تمس نوڪرس يمس پٺن مالڪ وڃھ يہ وز تي ڪران۔⁴⁶
 وڻي اگر خراب نوڪر پنينس دلس منز وڻي ز ميانس مالڪس ڄھ ون پيس تام⁴⁸ ٿو ڄھسو توہ پوز وان ز سڻ بنا يہ تس پنہ سارہ جاڏاڏڪ مٽنار۔⁴⁷
 واريا، ڪال،
 اتي لاڪ سڻ پنينس بم خدمتن لائين تہ شرايين ساتي ڪھي چيپ،⁴⁹
 تہ تمس نوڪر سڻد مالڪ يہ تيم دؤہ ييل يہ تس آميدي آسہ تہ تيم ساتہ بم وقتج تہ تمس پٽي آسہ۔⁵⁰
 تہ سڻ والہ تمس زبردس ڪوڏي تہ ڪريس رباڪارن منز شامل تہ آسہ وڏن تہ دنہ ٿڪن۔⁵¹

25

تيم ساتہ آسہ آسمانچ بادشاہي تمن ڏن انبرشين ٻندي پاٺھي بم پنہ مشعال پتھ مھرازس استقبالس درايہ۔¹
 تمو منز آسہ پانڙھ بيٺل تہ پانڙھ عاقل۔²
 بم بيٺل آسہ تيمو نيہ پانس ساتي پنہ مشعال مگر تيل نيوک تہ ساتي ڪنہ۔³
 تہ ييل مھرازن پيس منز ڙير لوگ تہ سارنہ آيہ نيندر ٿولہ تہ شونج۔⁵ مگر عقلمندو ٿيو پنين مشعالين ساتي تيل تہ ڪوئين منز پانس ساتي۔⁴
 تيم وڙ وڙھ تيم سارہ انبرشي تھود لڄ پنہ پنہ مشعال شيبڙيہ⁷ تبصف راز ٺنھ شور! وڃھيو مھراز آو نيرٿو تس استقبالس۔⁶
 تہ بيقلو وون عاقلن ز پنہ تيل منز ديتو آسہ تہ ڪنہ، تڪياڙ ساہ مشعال پڙھن ٺھيت گڙھنہ۔⁸
 ييل تيم ٺولہ پنہ گڙھان¹⁰ عاقلو وونڪھ درجواب شايدنہ پوئين يہ آسہ دوشوني ڪنہ، بهتر ڄھ يہ ز ٺي گڙھيو تيل دوڪانس پيٺھ تہ انبو پنہ خاطر ٺولہ۔⁹
 آسہ تہ مھراز پيو واٽنہ۔ تہ ييم تيار آسہ تيم گہ خاندنرچ محفلہ منز داڄل۔ تہ درواز آو ٻند ڪرئہ۔
 پتہ آيہ تيم باقي انبرشي تہ ونہ لڄ يہ خداوند، يہ خداوند ساہ موڪھ ترايو درواز يلا۔¹¹
 تيمي وونڪھ درجواب ٿو ڄھسو توہ پوز وان ز ٺو زانو تہ ٺي۔¹²
 تڪياڙ يہ ڄھ تيمس نفرہ سڻد پٺو حال، يمي بيڪس ملڪس گڙھنہ وڙ پنہ پنہ گھريڪي¹⁴ او موڪھ رڙوبو پشار، تڪياڙ توہ نو ڄھو سڻ دؤہ پتہ ن سڻ وڪہ۔¹³
 نوڪر ناد دتہ اتي تہ ڪورنڪھ پٺن مال حوالہ۔
 اڪس دتن پانڙھ فيطار، دؤيمس زہ تہ تريمس آھ۔ يعني پرنہ ڪانسہ ديون پنہ قابليتہ مطابق تہ گو بيڪس ملڪس۔¹⁵
 پتھ پاٺھي يمس زہ ميلي تيمي تہ زيني يہ زہ۔¹⁷ يمس پانڙھ فيطار ميلي سڻ گو فوراً ڪورن ڪارہ بار تہ زنين يہ پانڙھ۔¹⁶
 واريا ڪال پتہ آو يمن نوڪرن ٻڌ مالڪ تہ لوگ يمن حساب¹⁹ مگر يمس آھ اوس ميولمت سڻ گو تہ تھوون پنينس مالڪ سڻد پونس زمين مٺن ڄھيا پتھ۔¹⁸
 پنيہ۔
 يمس پانڙھ فيطار آسي ميلي متي سڻ آو يہ پانڙھ فيطار پتھ۔ تہ وٺن يہ آءُ ٺہ آسيتھ يہ پانڙھ فيطار دمتي وڃھ يہ زيني يہ پانڙھ فيطار۔²⁰
 تمسند يہ مالڪن وون تس پٺو جان تہ ايماندار نوڪرا، شاباش، ڙٻا رڙدڪھ ڪمس منز ايماندار، ٺو ٻا بناوتھ ڙہ واريان چيزن ٻڌ مختار۔ وڻ گڙھ مالڪ²¹
 تہ يمس زہ فيطار آسي ميلي تيمي تہ وون ٻڙونہ ڪن پتھ²³ ٺہ آسيتھ يہ زہ فيطار حوالہ ڪرمتي وڃھ يہ زيني يہ زہ فيطار۔²² سنز خوشي منز شامل۔
 تمسند يہ مالڪن وون تس پٺو جان تہ ايماندار نوڪرا، شاباش، ڙٻا رڙدڪھ ڪمس منز ايماندار، ٺو ٻا بناوتھ ڙہ واريان چيزن ٻڌ مختار۔ وڻ گڙھ مالڪ²³
 تہ يمس آھ فيطار اوس ميولمت۔ سڻ تہ لوگ ٻڙونہ ڪن پتھ ونہ۔ يہ آءُ ٺو زاننہ ڙہ ز ڙہ ڄھڪھ وڪھ نفر يہ تہ ووان²⁴ سنز خوشي منز شامل۔
 ڄھڪھ تہ ڄھڪھ لوان، تہ يہ تہ ڄھڪران ڄھڪھ تہ ڄھڪھ شونبران۔
 تيمسند يہ مالڪن وون تس درجواب پٺو دليل تہ ڪام²⁶ اڏي ٺو ڪھوڙس تہ ڪوس تھام چاني فيطار زمين منز ڄھپايتھ، وڃھ يہ چون ڄھ تہ ڄھ موجود۔²⁵
 ڙور نوڪرا ٺہ آسپہ ز يہ تہ ٺو تہ ڄھس لوان، تہ يہ تہ ٺو تہ ڄھس لوان، تہ يہ تہ ٺو تہ ڄھس لوان، تہ يہ تہ ٺو تہ ڄھس لوان، تہ يہ تہ ٺو تہ ڄھس لوان۔
 اڏي ٺيو ايس يہ فيطار تہ ديئو تس يس نيش داہ²⁸ اڏي ٺہ اوسينا لارم زہ مياڙ رويہ ڊڪھ ڙہ سورخارس تہ پتھ يہ ٺو ٺو پٺن مال سود پتھ واپس۔²⁷
 فيطار ڄھ۔

تڪياڙ يس نيش ڄھ تس يہ دنہ۔ تہ تس نيش آسہ واريا۔ مگر يس نيش ڪھن ڄھن تس يہ يہ يہ نيش ڄھ۔²⁹
 ييل ابن آدم يہ پنينس جلالڪس منز۔ تہ ساري فرشتہ ين تس ساتي پتہ بيه سڻ³¹ تہ تر ائہ وون يہ ڪام ڙور نير ڪنہ ان گيس منز تہ آس وڏن تہ دنہ ٿڪن۔³⁰

پنيس جلالڪيس تختس پيٽ-

ٽي ساري قوم سپدن تنس بروڻه ڪن جمع- ٽي سڙ ڪر اڪيس پييس نيش الگ ڀيٽه ڪئي ڀول ڇه تيرن زهاوليو نيش الگ ڪران-³²

تيم ساڻي ون پادشا؛ پانس دڇهن اندي ڪيني، ولنو ميانيس بي سنڌيو مبارڪ³⁴ ٽي شرين ڇه پانس دڇهن ٽي تيرن ڇه ڇه ڪهووري ڪيني ڪهڙا ڪران-³³

لوڪوي پادشاهن دنيا بناون بروڻه تهنده خاطره تيار ڇه ڪري امت ٽي رڻيو ميرانس منز-

تڪيار ٿو اوسس ٿوڇهوت توه ڪهيووس ٿو ڪهين، ٿو اوسس تيرينڀوت توه چيووس ٿو تيريش- ٿو اوسس مسافر توه نيووس ٿو پڻ گهره؛³⁵

پٽي ون نيڪوڪار تنس درجواب- ڪهيووس ٿو ڪر وڇهڪه³⁷ ننگ اوسس توه لاڳ ووم پلو. بيمار اوسس تهي اووم خير- ٿو اوسس قادت تهي اوه نيش-³⁶

زه فلڪ ڪهياوڪه ڙه فلڪ استه ڪهين؟ يا تيرينڀوت وڇهڪه ڪر ڇوڪه تيريش؟

اس ڪر نيوكه ڙه پڻ گهره مسافر وڇهڪه؟ يا ڪر لاڳي ننگ وڇهڪه پلو؟³⁸

اس ڪر وڇهڪه بيمار يا قانس منز ٽي اسي آه ڙه نيش؟³⁹

پادشا؛ ون تمن درجواب- ٿو ڇهسو توه پوز ونان- ڙه اڳر توه ميانيو ساروي ڪهوت ڪم پايه بايو منز ڪانس ٽي خاطره به ڪوڙو ڙن ڪوڙو ميله خاطره-⁴⁰

پٽي ون سڙ ڪهيوور؛ انده ڪيني- ملغونوه نيش گزهيو تته ابدى نارس منز ايس شيطانس ٽي تمسندن ملڪن بند خاطره تيار ڇه امت ڪر،⁴¹

تڪيار، ٿو اوسس فلڪ، ٿو ڪهيووس ٽي ٿو ڪهين ٽي، تيرينڀوت اوسس، توه چيووس ٽي ٿو تيريش؛⁴²

پٽي ون ٽي درجواب- ڪهيووس ٿو ڪر وڇهڪه³⁷ ننگ اوسس توه لاڳ ووم ٽي پلو. بيمار يا قانس منز اوسس ٽي خبر پڙه ووم ٽي-⁴³

اس ڪر وڇهڪه ڙه فلڪ، تيرينڀوت، مسافر، ننگ، بيمار يا قانس منز ٽي چاني خدمت ڪر؟

تيم ساڻي ون سڙ تمن، ٿو ڇهسو توه پوز ونان ڙه پيل ٽي ٿو ٿو ٿو يمن سارني ڪم پايو منز ڪانس بنده خاطره به ڪرون ڪهنه ٽي زن ڪوڙو ميله خاطره-⁴⁵

ٽي بم ٿن، هميشه سزا، مگر پڙي زياري هميشه زندگي "-⁴⁶

26

بيلا عيسى يم سارے ڪتھ ويتھ سڀد، پٽي وون تيمي پنين چيلن،¹

تيم ساتگ زڻهي ڪان ٽي قومڪي بزرگ ڪايفا ناو زڻهي ڪان³ توه ڇهيوپ ڙه ڏوڏو ڏوڏو پٽ اس عيڊ فصيح ٽي ابن آدم بيه مصلوب ڪرڻ باپته رڻ ناوڻ-²

سنڊس ديوان خانس منز جمع-

ٽي ڪورڪه مشوره ڙه عيسى رڻ وون دهونڪ ساتي ٽي ڪروون قتل-⁴

ٽي بيل عيسى بيت غنياس شمعون مينڙي لڙه سنڌ گهر اوس،⁶ مگر ونان اسي- عيز بيته ٽي بنان ڇه لوڪه ما ٿن فساده-⁵

ٽي اڪه زني آه سنگ مرمر ڪيس عطره دانس منز قيمتي عطريه تيمس نيش. بيل سڙ ڪهين ڪهين بيٺو ته تراونس ڪلس پيٽه-⁷

شاگردگ به وڇهڪه ناراض ٽي وڻيس به ڪيم خاطره ڪوڙه ضايع؟⁸

عيسى بن وون تمن به زانته ڪيار ڇهيو وون ڏڪهي ڪران امي ڪور ميان خاطره ڙه¹⁰ پيڪو تهڊ قيمت ڪيته ته غريبن دته-⁹

تأم تراو ميانس بدنس بيته عطريه مياڙه دفن ڪرڻ تباري خاطره-¹² تڪياره غريب غرباء ڇه هميشه توه ساني مگر ٿو روه نه توه نيش هميشه ڪنهن-¹¹

تيم سات¹⁴ ٿو ڇهسو توه پوز ونان، ڙه تمام دنياپس منز پٽي ٽي يم خوشخبري پڻ اعلان بيه ڪري به ٽي ام ڪور به گزه يون امسنڊ يادگاري موڪه ونڻ-¹³

وون تمو بهو منز اڪي يمسنڊ ناو بهوداه اسڪرٽوي اوس، زڻهي ڪان نيش گزه

اڳر ٿو توه سڙ حواله ڪرناون ٽي به ڪيا ديڙو؟ نمو دڙه تيمس تولته تره ڙوي-¹⁵

عيڊ فطيرڪ گوڏيڪ ڏوه وون شاگردو عيسى پس نيش بته- ڙه ڪڏ ڇهڪه بڙهان ڙه اسي ڪرو¹⁷ ٽي تيم سات بيته لوگ سڙ تيمس رڻاوتڪ موقع زهانڏي-¹⁶

چانه خاطره فصيح ڪهينج تباري؟

تيمي وون شهر گزته ونو فلاني شخصس وڻساند ڇه ونان، ڙه ميون وڪه ڇه نزديڪ ٿو يم پيني چيل پيته ته مناوه ٿيند عيڊ فصيح¹⁸

شام ووت ٽي سڙ لوگ بهن شاگردن ساتي ڪهين ڪهين²⁰ ٽي بته ڪئي عيسى بن شاگردن اوس حڪم ديو ٿمت تمو ڪور تي ٽي ڪورڪه فصيح تبار-¹⁹

بيلا سڙ ڪهيوان اوس- ٽي تيمي وون ٿو ڇهسو ٿو پوز ونان ڙه توه منز رڻ نايه به اڪه-²¹

تيمي وون درجواب. يمي به ساتهي ٿورس منز اتهي وول شوي رڻ نايه عي²³ تيم سيد واريه غمگين ٽي پرته ڪانه لوگس ونڻ خداوند، ڪيا ٿو ڇهسا؟²²

ابن آدمس سيد تي به تنس پنڊس حفسس منز لپکنه اس مگر تنس نفرس پيٽه افسوس يم سنڊي دسي ابن آدم رڻ ناوڻ بيه تمسنده خاطره اوس²⁴

جان ڙه اڳر نه سڙ باد آسه گوڻمت-

بيلا ٽي ڪهيوان اسي، ٽي عيسى بن ڙه ڙوڻ ٽي²⁶ اتني وون سڙ رڻ ناون والي بهودان درجواب- ٽي ربي ڪيا ٿو ڇهسا؟ تيمي وون تنس، ڙه ونه پنه²⁵

پٽي رڻن پيال ٽي شڪر ڪرته وڻ تمن، تهي ساري جيوو ام منز-²⁷ برڪت دته فٽرن ٽي وڻ شاگردن رڻيو ڪهيوو ڇه ميون بدن-²⁸

تڪيار به ڇه مياڙه عيڊڪ خون اوس واريان بندين گناهن پنڊ معافي خاطره ڏي ڇه بوان-²⁸

پٽي گو سڙ حمد ڪرته زينونڪس³⁰ ٿو ڇهسو توه ونان، ڙه دڇهنڊ ٽي رس چيمڻ ٿو بيه زانه- تنه ڏوس نام ڙه توه ساني چيم- به سنڙ پادشاهي منز نيه-²⁹

پاڙس پيٽه-

تيم وزه وون عيسبن يمن، ٿي ساري ڪهيوو يم راز ميان باپته ٿهوڪر، تڪياره لپڪهه ڇه ٿو مارن ٿوڃل ٽي ڪهيليڪي تير گزهڻ ڇهله جهانگر-³¹

بطرسس وون تنس درجواب ڙه اڳر ساري چانه باپته ٿهوڪر ڪهين مگر ڪهيمڻ زانه ٿهوڪر-³³ مگر ٿو گزه زنده ونهه پٽي ٿو بروڻه گلپل-³²

عيسى بن وون تنس، ٿو ڇهسه ڙه پوز ونان، به راز ڪرڪه ڙه ڪوڪر بايگ بڙونته تره لڏ ميون انڪار-³⁴

تيم ساڻي ووت عيسى يمن³⁶ بطرسس وون تنس- اڳر ڙه ساني به مڙن ٽي پيه توه ڪرڻ ٿو برگڙ ٽي چون انڪار- به وون سالمو شاگردو ٽي بته ڪني-³⁵

ساني گنسمني ناوه اڪس جابه ٽي وڻ پنين شاگردن، يتي بهريو بوتام ٿو بوڪن گزته دعا ڪر-

ٽي بطرسس بيه زبدي سنڊي دونوه نيچي ساني يته لوگ غمگين تيه قرار سپڏي-³⁷

پٽي ڪموي بروڻه يته ييو سڙ³⁹ تيم ساڻي وون تيمي تمن، ميون ڙو ڇه سبها غمگين- بوتام زن ڙه مريچ ٿويت واز- تهي ڙويو پني ته ساني ڙويو-³⁸

ٿي ڪني ڪورن دعا ٽي وڻن- ٽي ميان به اڳر ممڪن ڇه به ڏڪهڪ پيال به نيش توه سپڏي ٽي به ٿو بڙهان ڇهس بلڪ سپڏي ٽي به ڙه بڙهڪه-⁴⁰

واپس يته وڇهن شاگرد شونگنه ٽي بطرسس وون ڪيا ٿهيوڪنه به ساني اڪس ڙهه ٽي بشار ڙويته؟⁴⁰

پٽي دوباره گزته ڪورن يته ڪني دعا- ٽي ميان بيه اڳر ٽي به مياڙه⁴² روز بوشهار ٽي دعا ڪران ٿوتنه آزمايش منز پيڪه، روح ڇه تيار مگر جسم ڇه ڪمزور-⁴¹

چيند ورآه ٿلته پيڪ تيل سپڏن چاني مرضي پوره-⁴²

اتني يته وڇهن يم بيه شونگنه، تڪيار تهنده اچهي اس نندري-⁴³

پٽي وڻ شاگردن نيش يته تيم- وڻ ڇهوا شونگنه ٽي آرام ڪران- وڇهيو وڪه ووت ٽي ابن آدم⁴⁵ پٽ گو ٽي تراوتنه سڙ بيه- ترهه لڏ ڪورن تي وڻته دعا-⁴⁴

بي گناه گارن حواله ڪريو۔

سُ اُوس ي وٺائي ز يهودا، اُس بهو منزه اڪه اُوس۔ آؤ تہ نس ساتي اُوس آڪه، بوڏو ڄوم تلواره تہ وٺيو پڪو، وجهيو رهائون وول ووت نڙديڪ"۔⁴⁶

ڏنڏيهنہ زٺي ڪاڻ تہ قومڪن بزرگن بند طرفي وٺي۔

تہ فوراً وون تيمي عيسيٰ بس نيش گزته"۔ ٻه ربي سلام" تہ ڪريئس⁴⁹ تيس رثن والي اُوس ي نشان ديوتمت ز يمس بو ميٿي ڪر سوي رٿ زبون"۔⁴⁸

ميٿي۔

تہ وڄهيو، عيسيٰ⁵¹ عيسيٰ بن وون تس، يارا بم ڪام خاطره آمت جهڪه شو ڪر۔ اته پيٿه آءِ يم بروڻه ڪن تہ ڌرڪه عيسينس نهف تہ روتڪه شو۔⁵⁰

سنڊيو ساتهيو منزه ڪڏ اڪي تلوار زٺي ڪاڻ سنڊس نوڪرس روتن ڪن۔

عيسيٰ بن وون تيس۔ پني تلوار تهاؤ بند تڪياز يم تلوار ڪڙن يم ساري گزهن تلوار ساتي پلاڪ۔⁵²

ڪيا تهي ڄهونا زانان ز بو پيڪ بينس بس زاره پاره ڪرته، تہ سئ سوڙه وٺي فرشتن بندي به جمائو نه نيش؟⁵³

تيم سات وون عيسيٰ بن ڄومس ڪيا تهي ڄهيو تلواره تہ ڏنڏه پيٿه ڪه ڏاڪو سنڊي⁵⁵ مگر ليڪته ڄهه تہ ڪنهن ڪني سپڊ پوره لڀا ڄهه يه شپدن ضرور"؟⁵⁴

پانهي رٿه آمتي، بو اوئس پرنه، ڏوهيڪل منز بهنه تاليم ديوان تہ توه روتووس نه بو؟

تہ عيسيٰ نيو رثن واليو شو ڪايفا ناوه زٺي⁵⁷ مگر يه شوري ڪينہ سپڊ امه موجب ز نبين ٻڌ نوشتي سپڊ پوره اته پيٿه ڙلي ساري چيل شو تہ آئينه۔⁵⁶

سردارس نيش يه عالم تہ بزرگ جمع آسي۔

زٺي ڪاڻ تہ ساري⁵⁹ تہ پطرس ووت دور دور تيس پتہ پتہ زٺي ڪاڻ سنڊس ديوان خانس نام تہ اندر آڙته، ٿيوته محافظن ساتي نتيج وڄهن۔⁵⁸

صدر عدالت والي لگي عيسيٰ بس مارنہ خلاف تس خلاف اڙر گواهي ڙهانڏي۔

ز مگر تہ سپڊ نه پيل زن واره، گواه آءِ مگر آخرس وون ڏوهو گوايو پيٿه۔⁶⁰

تہ زٺي ڪاڻ وون استاد وٺي ته تس ڙه ڄهڪت جواڻي ديوان يه زامي وون، ز بو پيڪ خداي سنڙ پڪل لورته تہ ترين دوڻ منز پڪن شو بو نه بنايٿه"۔⁶¹

ڪيا گوايو ڄهه يم ڙه خلاف ديوان"؟

مگر عيسيٰ بن ڪڙ زهوي۔ زٺي ڪاڻ وون تس، بو ڄهس ڙه زنده خداي سنڏ قسم ديوان، ز اگر ڙه خداي سنڏ فرزند ڄهڪه تہ اسه وون"۔⁶³

عيسيٰ بن وون تس۔ ڙه وٺه پلڪ بلڪ ڄهس پوز ووان ز وٺڪ پتہ وڄهين ڙه ابن آدم قادر مطلق ڊجهني ڪيني بهنه تہ آسمانڪ اوبره پيٿي ديوان"۔⁶⁴

اته پيٿه ڙي زٺي ڪاڻ يه وٺه پانس پلو ز امي وون ڪفر وني ڪيا ضرورت ڄهه اسه گوايو بنز؟ وڄهيو، توه بوزوه وني يه ڪفر۔⁶⁵

اته پيٿه وٺيس تپيس ٿوڪ لائينہ تہ سئ لائينہ تہ ڪينڙهو تهپره والته⁶⁷ تپڻ ڪيا راءِ ڄهه؟ تم وون درجواب، يه ڄهه قتل لائينہ"۔⁶⁶

پطرس اوس نيبر ڪنہ آنگنس منز بهنه۔ ز اڪه دايه وون تس نڪه يته ڙه اوشڪه عيسيٰ⁶⁹ پيو مسيحا! اسه وون نبوت ساتي ز ڙه ڪيمي لويي"؟⁶⁸

گليليس ساتي"۔

تہ پيل شو بره نيبر دراؤ تہ دويم دايه وڄه شو اتي وونن يمن بم تته آسي۔ يه⁷¹ تيمي ڪور سارني بروڻه ڪنہ انڪار يه وٺه، ڪه ڄهينہ ڙه ڪيا ڄهڪه ووان"۔⁷⁰

تہ اوس عيسيٰ ناصر بس ساتي"۔

ڪينہ ڪاله پتيم تته استاد آسي وٺڪه پطرس نيش يته" بيشڪ ڄهڪه ڙه تموي منز، تڪياز⁷³ يم ڪور قسم ڪهينہ به انڪار، ز بو زانن نه يه نفر"۔⁷²

ڄاه وٺه تہ ڄهه باسان"۔

اته پيٿه لوگ شو لعنت ڪرته تہ قسم ڪهينہ وٺي، ز بو ڄهسن نه يه نفر ڪينہ زانان۔ تہ له سات ڊڙ ڪوڪرن بانگ۔⁷⁴

پطرس بس پيه شوڪته ياد ٿوس عيسيٰ بن تس وٺڪه اس ز ڪوڪره سنڙ بانگ بروٿه ڪرڪه ڙه تريه لئ مئون انڪار، تہ لوگ نيبر نيتره زار زار وڌي۔⁷⁵

27

پيل صبح پهل تہ ساروي زٺي ڪاڻو تہ قومڪيو بزرگو ڪور عيسيٰ بس خلاف مشوره زه شو ماره وون"۔¹

پيل تس رثن والي يهودا بن وڄه۔ ز شو سڏ مجرم ثابت تہ افسوس ڪرته انين يم چانڊ بنز تہ³ تہ نيوكه شو گنڏته ڪوڙڪه پيلاطس حاڪمس حواله۔²

ڙويي زٺي ڪاڻ تہ بزرگن نيش واپس تہ وٺنڪه،

ڪه ڪور گناه زه قصور رتووم قتل ڪرند موڪه۔ تم وٺس اسه ڪيا، يه زانڪه ڙه"۔⁴

زٺي ڪاڻو وون يم چانڊ بندي ٿونس ٿيٿه، ز يم ڄهنڪل بنڊس خزانس منز اتي دراؤ شو پڪل منز يم رويي دآرته ڙهينته گو تہ ڊڙم پانس بهائي۔⁵

تراون جايز ڪينہ، تڪياز يه ڄهه خونڪ قيمت"۔

پتہ پوت تمو مشوره ڪرته يمن چانڊ بندين پونسن ڪراله سنڏ ڪها پرديسين بند دفن ڪرند باپته۔⁷

تيم سات سڏ تہ پوره يه برمايه نبي سنڊ ذريع وٺه اوس آمت۔ ز يمڪو قيمت مقرر ڪرند⁹ له وڃ ڪيني ڄهه تته ڪهيس ونيوڪ تام"ر تہ ڪها" ووان۔⁸

اوس آمت بني اسرائيلين بند دسي تمو روٿ تميڪو يم تره رويي،

عيسيٰ اوس حاڪمس بروڻه ڪنہ استاد۔ تہ حاڪمن پڙوڙه تس ڪيا ڙه¹¹ تہ اته آؤ ڪراله سنڊ ڪها، مولي پند۔ يته ڪني خداوندن ڪه ڏيوتمت اوس"۔¹⁰

ڄهڪه ڄهويدين بند پادشاه؟ عيسيٰ بن وون تس ز ڙه ڄهڪه يه پلڪ ووان"۔

پيل زٺي ڪاڻ تہ بزرگ تيس پيٿه اسي الزام ڪهالان، تيمي ديوتت ڪانہ جواب۔¹²

اته پيٿه وون پيلاطس تيس۔ ڪيا ڙه ڄهڪهنا بوزان، يم ڪازا گوايو ڄهه ڙه خلاف ديوان"؟¹³

تہ حاڪم سنڏ دستور اوس ز عيد پيٿه لوڪن بند خاطره اڪه فاڏي اوس يم¹⁵ تيمي وني تہ تس اڪه ڪنہ تہ درجواب، يونام زن حاڪمن بڙه تعجب ڪور۔¹⁴

بڙهين يه تراون۔

پيل يم جمع سپڊ تہ پيلاطس وون يمن۔ تهي ڪس ڄهويون بڙهان ز بو تراون شو ٿيند باپت يه۔ برابا¹⁷ تيم سات اوس اڪه مشهور فاڏي برابا ناؤڪ۔¹⁶

ڪي عيسيٰ بس زن مسيح ڄهه ووان"؟

تڪياز تيس اوس پتہ ز يم ڄهه يه صڊرس پيٿه رتوومت۔¹⁸

تہ پيل شو تخت عدالتس پيٿه پتہ اوس تہ پند زانہ سوڙس شيچ زه اُمس نيڪ انسانس م ڪر ڪين تڪياز ڪه ٿل از خواس منز ام سنڊ ساتي سيٿه¹⁹

مگر زٺي ڪاڻو تہ بزرگو اُڪساي لوڪه ز برابا منگ وون تہ عيسيٰ ڪرنايون قتل۔²⁰ ڏڪه"۔

حاڪمن وون تمن بمو ڏوهو منز ڪس ڄهه تهي بڙهان ز ٿيند خاطره تراون بو شو پلڪ؟ تمو وٺس برابا۔²¹

تيمي وون "ڪيا"؟ اُمي ڪيا²³ پيلاطس وون تمن، اده يمس عيسيٰ بس يمس مسيح ڄهه وٺه ديوان ڪيا ڪرہ بو؟ ساروي وون، شو ڪهاليون پهاسي"۔²²

بدي ڄهه ڪرڙ؟ مگر تمو ٿل يه ڪريڪ ناد تہ وٺنڪه، امس ديو پهاسي۔

پيل پيلاطس وڄه ز ڪين ڄهنپڪان سپڊته بلڪ ڄهه بنگام زياده سپدان تہ انه نوون آب تہ ڄهين لوڪن رويو پني آهہ۔ تہ وٺن بو ڄهس يمس نيڪ²⁴

، ساروی لکو وون در جواب اُمی سُنڊ خون چُه سان تہ بیہ سانبین اولادن بندِ ذمہ۔²⁵ انسانہ سنڊ خون نیش بری۔ ونی زائو ٿی۔
انه پيٽھ نيو حاڪم سنڊو سپاهيو عيسىٰ قلعس²⁷ انھ پيٽھ ترؤو تيمي ربابا تهنڊه ٺوڪھ يل۔ تہ عيسىٰ کورن کوڏه دبايتھ حوالہ ٿوتھ زن پھاسہ بيہ کھالنہ۔²⁶
منز تہ سُوري فوج کورکھ امس اندي پتي جمع۔
تہ نس آءِ پلو کڏن تہ آس قيرمزي چوڦ نالي تراوتہ۔²⁸
تہ کنڊين ٻنڊ تاج بنايتھ تھوس کلس پيٽھ۔ تہ کنڊيو لور ڊيس دجهيس انھس منز تہ لگس کوٽھي ٺمرتھ مذاق کرڙي ٻہ پيودين بندہ پادشاہ "سلام"!²⁹
تہ لاپس ٺوڪ بيهوتيس تمہ کنڊي لور ساني کلس لايون۔³⁰
ييل نيب آءِ تہ وجھکھ شمعون ناؤک اکھ کُريني نفر تہ بيگار رتھ³² ييل مذاق کرڙھ سپدے چوڦ نيب کُرتھ تراويس پنتي پلو نالي تہ نيوک پھاسي ڊنہ۔³¹
نيوڪھزہ اُمي سنڙ صليب ٿيل۔
تہ گلگنا جاہ وائتھ يتھ زن کلہ کھوپرين بنز جاے چھ ونہ پوان"!³³
ييل تمو تس پھاسي ڙه چيرہ تراوتھ باگرکھ تمسند پلو،³⁵ ديوتيس ٺوتھ شراب چينہ خاطرہ، مگر مزہ وچھتھ ڙھن نہ چيون۔³⁴
تہ تيد پيٽھ لگي تمس نظر گزر تھاون۔³⁶
تيم ساتگ تيمس ساني زہ ڏاکو تہ مصلوب اکھ دجهني³⁸ تہ تمسند الزام تھوک تس کلہ پيٽھي کيني مشڪ ليکتھ ڙي چھ پيودين ٻنڊ پادشاہ عيسىٰ"۔³⁷
کيني تہ بياکھ کھوري کيني۔
تہ وت پکن والي اسي تس کلہ گلہ وتھ لعن تعن کران تہ ونان اسي³⁹
يتھ پاٽھي اسي زٽھي⁴¹ پويکلي لورن واليا تہ ترين دون منز بناون واليا۔ بجاؤو پئن پان، اگر زہ خدايہ سنڊ فرزند چھکھ تہ وس پھاسہ پيٽھ ٺون"!⁴⁰
کڙن تہ فقين تہ بزرگن سانبني رتھ مذاق کرڙھ ونان،
امس چُه خدايس⁴³ اُمي بجاي باقي، مگر پئن پان پوکن نہ بجايته۔ اگر يہ اسرايلک پادشاہ چُه وسين تيل پھاسہ پيٽھ ٺون تاسي انو امس پيٽھ ايمان۔⁴²
پيٽھ بهروس اگر سٺ ڙھ تہ ونکيس بجايان امس، تڪياز اُمي اؤس وٺمت بو چھس خدايہ سنڊ فرزند"۔
تہ دويپر پيٽھ گو انہ گوٺ تر يہ مس پيرس تام سارشي ٺلکس⁴⁵ يتھ پاٽھي ڏاکو تہ يم تيمس سانبني مصلوب سپدي تمن پيٽھ تاسي لعن تعن کران۔⁴⁴
ٺنز۔
تہ تریم پيرہ نزديک وون عيسىٰ بن بڙه کريکھ ڊتھ" ايلي ايلي لما شبقنتي" ٻہ ميان خدايہ ٻہ ميان خدايہ ڙے کياز ٺرووتھس ٺو"؟⁴⁶
تہ تمو منزہ گو بقدم اکھ نفر دور تہ اوئن پير کس بوڏه وتھ ڊڇرہ۔ تہ ٺم تہ کھڙا اسي تمو منزہ وون کينڙھو يہ ٺوتھ، ڙي چھ ايلياپس ناد لاپان"۔⁴⁷
لورہ پيٽھ تھائيتھ ديوتيس چينہ باٽھ۔
مگر باقيو وون ٺهريو گوڏه وچھو امس بياہ ايلياہ بجاؤو کي تہ"!⁴⁹
تھپکلي بند پردہ پھوٺ پيرہ پيٽھ ٺون تام گاس زہ حصہ۔ تہ زمين لرزيہ تہ کنہ پھچہ۔⁵¹ تہ عيسىٰ بن ديوت پتہ بڙه آواز منز کريکھ ڊتھ جان۔⁵⁰
تہ قيرہ آيہ ٺرڙيہ تہ واريان مقدسين بندي جسم آءِ زندہ کرڙي۔⁵²
ادہ صوبيدار تہ امس ساني عيسىٰ بس راجھي کرن⁵⁴ تہ تيم سنيده زندہ وتھ پتہ آءِ قبرو منز نيرتھ تہ گ مقڏس شيرس منز تہ واريابو وچھي تہ۔⁵³
والي اسي يم کھوڙي پئيول تہ سُوري قصہ وچھتھ، ونہ لگي بيشک اؤس يہ خدايہ سنڊ فرزند"۔
تہ تہ آس واريابہ مستورات يم گليل پيٽھ عيسىٰ سنڊ خدمت کران تس پتہ پتہ آس آمزہ۔ يم آس دورہ پيٽھ وچھان۔⁵⁵
ييل شام سپد تہ ارمتياک يوسف اکھ دولتمند⁵⁷ تمن منز اُس مريم مگدليلي تہ يعقوب تہ يوسف سنز موج مريم تہ ڊبدي سندين شرين بنز موج۔⁵⁶
نفر اؤيس پان تہ اوس عيسىٰ سنڊ شاگرد۔
يوسفن نيي عيسىٰ سنز لاش سفيد زايچہ⁵⁹ تہ بيلاطس نيش گرتھ منجن تس عيسىٰ سنز لاش۔ انھ پيٽھ ديوت بيلاطس حکم تس لاش ڊيک۔⁵⁸
ڙادر ولتھ،
تہ کورن بنڊ قبر منز ٺوس تيمي کنين منز کھيتھ آس تھاوئز دفن تہ بڙ کني قبر بند گيس پيٽھ تھائيتھ دراؤ۔⁶⁰
دويم دؤہ ٺس تباري بند پتم دؤہ اؤس تہ زبھي کابن تہ فريسي گ بلاطس نيش جمع تہ⁶² مريم مگدليلي تہ دويم مريم آس تتي قبر نيش پنتھ۔⁶¹
ونگھ۔
عالي جناب اسہ چُه ياد زہ يمي دھونک بازن اؤس زندہ پلہ وٺمت زو گوڙھ تر يہ ڏوے پتہ زندہ"۔⁶³
ادہ ڙه ڊه حکم ڙ ترين دؤن تام گڙھ يني قبر ٺر راجھ کرڙي۔ يوتھن يہ سپي ڙ تمسند شاگرد بن تہ ين تس ڙور۔ تہ لکن ووئن، ڙي سٺ وٽھ مردو منز زندہ
بيلاطس وون تمن، توبہ نيش چھنا راجھدر، گڙھيو يوتام ٺنڊہ انھ يہ توتام کريو راجھ"۔⁶⁵ تہ يہ آخري دھونک آس گوڏنک کھوتہ بڏه وٺ"۔
آئي گ تيم راجھدر پنتھ تہ تھتھ کي پيٽھ ٺبر کُرتھ ڙوي قبر راجھ کرڙي۔⁶⁶

28¹ سبت پتہ، بنتک گوڏنک دوه آفتاب کھستي آيہ مريم مگدليلي تہ دويم مريم قبر وچھن۔
تيمسبز شکل³ تہ وچھيو، اکھ زبردس ٺبول سپد، تڪياز خدايہ سنڊ فرشتہ وٽھ آسمان پيٽھ تہ نکھ يتھ ديوتن کي پوکن دک پتہ ٺوتھ اتھي پيٽھ۔²
اُس ڙمليش تہ پلو ايس سفيد شين پي۔
فرشتن وون يمن مستوراتن، ٺي م کھوڙيو تڪياز مہ چھ پتہ ڙ ٺي چھيو عيسىٰ بس ٺھانڏان تہ تمسند خوف کھوڙي راجھدر تہ فيرکھ ٺوتني ڙھت۔⁴
ٺس مصلوب سبدمت اوس۔
سٺ چھنڊ يٺ، تڪياز بند ونہ مطابق وٽھ سٺ زندہ وليو وچھيو يہ جاے يٺ خداوند سر تراوتھ اوس۔⁶
يم⁸ جلدی گڙھيو ونبو تمسندين شاگردن ڙي سٺ وٽھ ٺوردو منز زندہ۔ وچھيو سٺ وات توبہ ٺرونہ گليل، تہ وچھوون سٺ ٺي، وچھيو مہ وٺمو ٺوبہ"۔⁷
گي خوف تہ خوڻي سان قبر نيش روانہ تہ ڏوريہ تمسندين شاگردن خبر ڊنہ۔
وچھيو، عيسىٰ سمکھيو تمن، تہ ونکھ سلام، تم آيہ تيمس ٺرونہ تہ کھور رتھ کوريس سجدہ۔⁹
ييل يم گڙھائي آس، تہ وچھيو، راجھدرو منزہ وون¹¹ انھ پيٽھ وون عيسىٰ بن تمن۔ کھوزوم گڙھيو۔ ميانبن باين ونبو گليل وائن تتي وچھن مہ يم"۔¹⁰
کينڙھو شبر يتھ سوري معاملہ ڙتھي کاپتن۔
تہ تمو کور بزرگن ساني جمع سپدنتھ مشورہ تہ سيبان ڊتکھي واريابہ ٺونس تہ وٺنکھ۔¹²
تہ اگر يہ کتھ حاڪمن بندين کنن تام واڙ تہ سٺ سمجھائيتھ¹⁴ تہي ونڙيو يہ ڙييل اسي رانھ کيوتھ شونگتھ اسي تہ تمسندني شاگرد آءِ تہ نيوک ڙوڙ۔¹³
بجاوو اسي ٺي خطرہ نيش"۔
تہ کاه شاگردگ گليل بندس تھ پھاڏس پيٽھ ٺس عيسىٰ بن¹⁶ ادہ پونس رتھ کور تمو تي يہ يم پھناونہ آمتي اسي تہ يہ کتھ سبز پيودين منز مشهور۔¹⁵

تېنرِ خاطرہ مقرر کورمت اؤس۔

عیسیٰ بن کر نزدیک یتھ تین ساتی کنھ تہ ونکھ آسمائک تہ زمینک کُل اختیار چھہ عہ دنِ آمت۔¹⁸ یمو کور شہ وچھنھ سجدہ، مگر کینڑھو کور شک۔¹⁷
تہ تمن دئیو یہ تالیم ز تِم کرن تِمن سارنی کنھن²⁰ اِدہ گڑھتھ بنايوکھ ئی ساری قوم شاگرد تہ تمن دئیو بب، نیچو تہ روح القدس سنڊ ناوہ بپتسم۔¹⁹
پیٹھ عمل یم بند عہ توہ حکم دیوتمو، تہ وچھيو بو چھس دنیا، ختم گزھنس تام ہمیشہ توہ ساتی۔"